

ERDÉSZETI
RENDELE-
TEK
TÁRA.

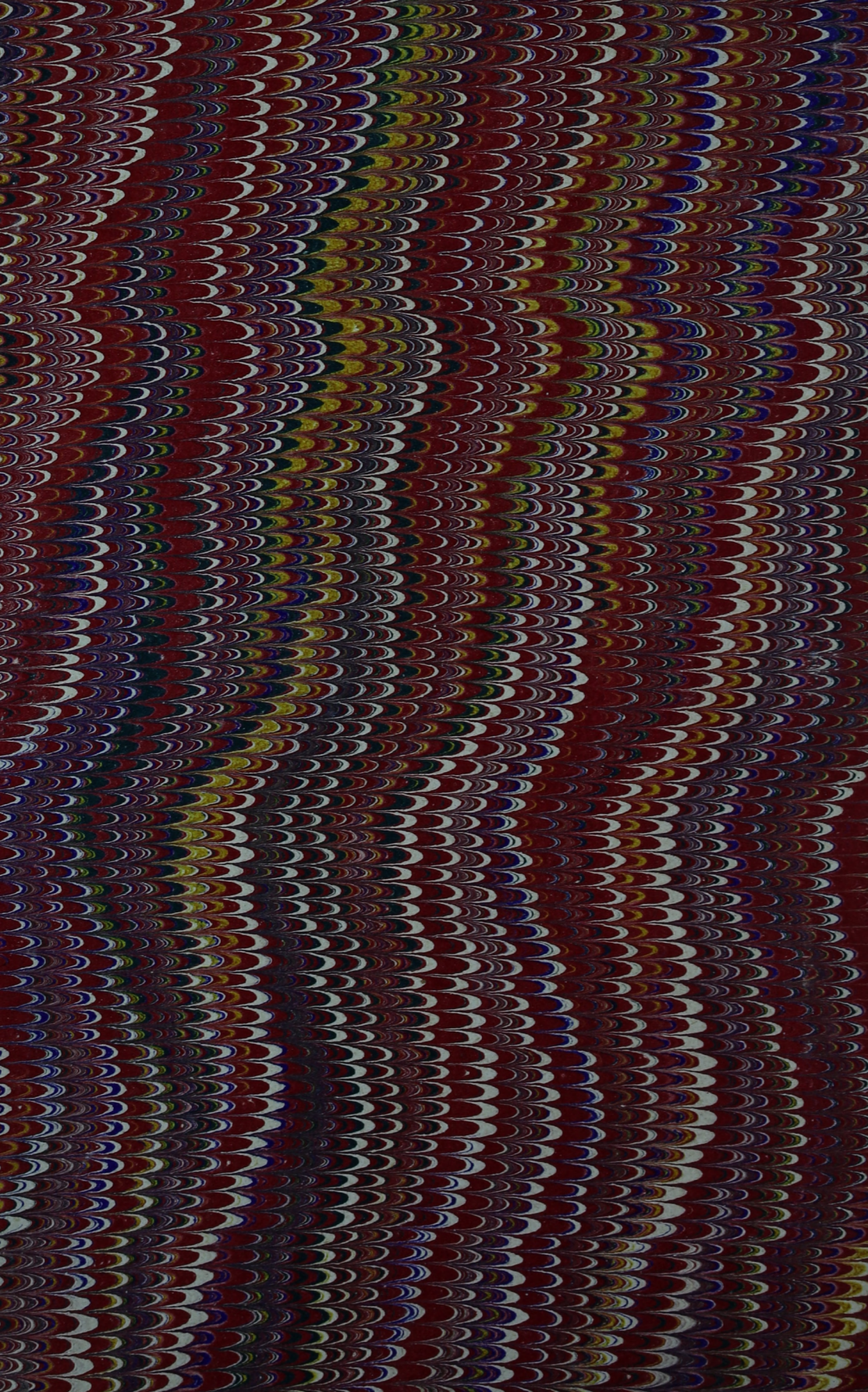
III.

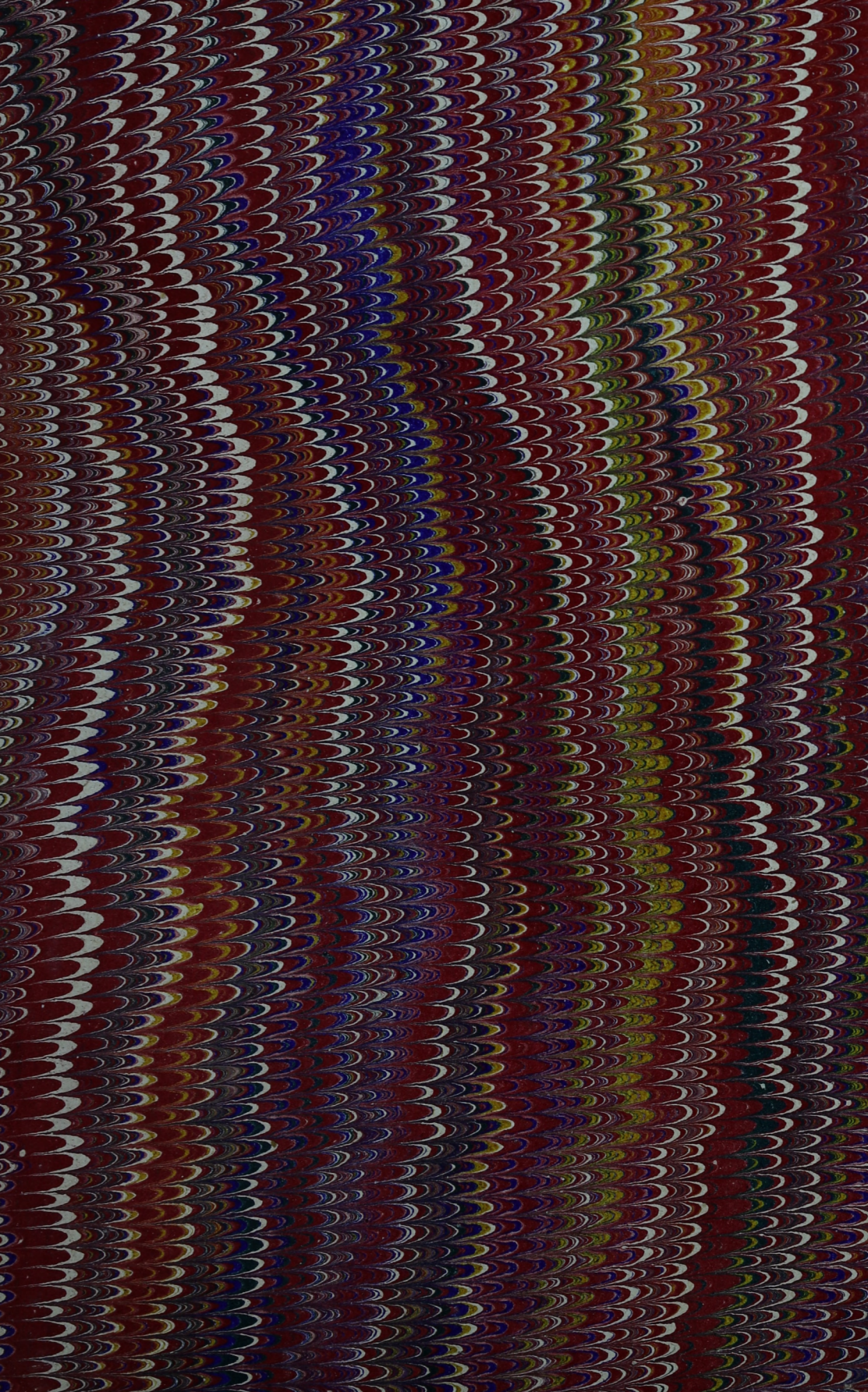
1883.

DK

320c

ERDÉSZETI

RENDELETEK TÁRA

ERDŐBIRTOKOSOK,

ERDÉSZETI ÜGYEKKEL FOGLALKOZÓK ÉS ERDŐTISZTEK

SZÁMÁRA.

HARMADIK ÉVFOLYAM

AZ

1883. ÉVRŐL.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

BUDAPESTEN, 1884.

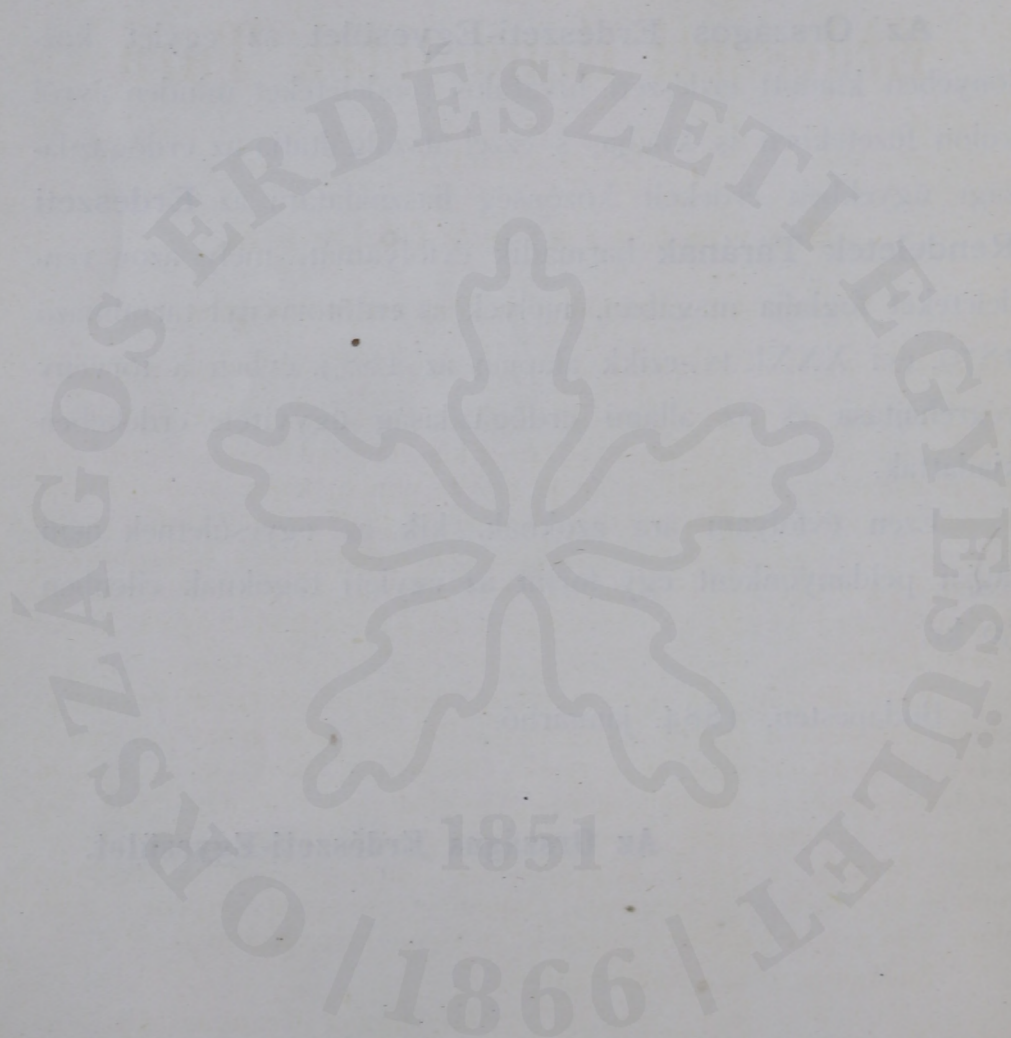
A MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMNYOMDÁBÓL.

Az Országos Erdészeti-Egyesület az egyeslet közlönyében kiadott erdészeti hivatalos rendeleteket minden évről külön füzetekben is kiadja, s ezzel átszolgáltatja az erdőgazdasági ügyekben érdekelt közönség használatára az **Erdészeti Rendeletek Tárának** harmadik évfolyamát, mely azon rendeleteket foglalja magában, melyek az erdőtörvényt tartalmazó 1879. évi XXXI. tv.-cikk alapján az 1883. évben a törvény végrehajtása és az állami erdőgazdaság ügyvitele érdekében kiadattak.

Ezen évfolyam ára azoknak, kik az egyesületnek nem tagjai példányonként egy forint az egyleti tagoknak ellenben 50 kr.

Budapesten, 1884. januárhó.

Az Országos Erdészeti-Egyesület.

Erdészeti Rendeletek Tára

1883-ik évről.

Harmadik évfolyam.

Körrendelet valamennyi m. kir. erdőhatóságnak.

(Az erdőkár-tárgyalások alkalmával fölszámítható napidíjak elszámolása tárgyában.)

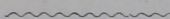
49.446. sz. Az erdőkártérítésekről és pénzbüntetésekről szóló részletes számadásokból kitűnt, hogy egyes kincstári erdőtisztek és altisztek az erdőkár-tárgyalásoknál érdembe hozott napidíjakat nem előljáró hatóságuk útján az erdőpénztárból, hanem az illető szolgabiráknál veszik föl; továbbá, hogy a perköltségek czimén megítélt és a szolgabiráktól átvett összegeket csonkítatlanul nem szállítják be az erdőpénztárba, hanem részben tanuzási és egyéb eljárási költségek kifizetésére fordítják.

Ezen téves eljárás megszüntetése végett utasítom az erdőhatóságot, miszerint a kezelő összes erdőtiszteket az erre vonatkozó szabályokról kellően értesítse és egyuttal intézkedjék, hogy az ily czimen befolyt összegek a perköltségek elszámolása iránt kiadott 1881. évi 2204. sz. a. körrendelet értelmében az erdészet javára „egyéb bevételek” rovatán és az e tárgyalásoknál fölmerült, az erdőkincstárt terhelő költségek, részletszámla alapján, az erdészet terhére „egyéb előre nem látott kezelési költségek” rovatán számoltassanak el.

Budapest, 1883, január 17-én

A miniszter megbízásából:

Bedő Albert.

Körrendelet valamennyi m. kir. erdőhatóságnak.

(A legfelső elhatározás alapján kiadott utalványokról szerkesztett jegyzékekben a legfelső elhatározás helyének és keltének megjelölése ügyében.)

781. sz. A legfelső elhatározás alapján kiadott utalványokról szerkesztett utalványozási jegyzékekben a legfelső elhatározás többször nem lévén megjelölve, ezen hiány a m. kir. állami számvevőszék észrevételére adott alkalmat. Utasítom ennél fogva az erdőhatóságokat, hogy jövőre mindazon esetekben, midőn legfelső elhatározás alapján adnak ki utalványozási rendeleteket, azoknak az utalványozási jegyzékekben leendő kimutatása alkalmával az illető tételnél az erdőhatóság rendeletének száma mellett a legfelső elhatározás helyét és keltét szintén megjelöljék.

Budapest, 1883. január 12.

A miniszter megbízásából:

Bedő Albert.

Körrendelet valamennyi erdőhatóságnak.

(Az államerdők pótkézelési kimutatásainak összeállítása ügyében.)

53.856. sz. Az államerdők pótkézelési kimutatásainak összeállításánál az alább részletesen megjelölt következő eljárás követendő:

1. A költségvetési év számadásának javára vagy terhére az utalványozás 15 hónapra, illetve a következő naptári év márczius hónapjának végéig terjedvén ki, a főkönyvek ezen hónap végével lezárandók és a költségvetési címek szerint („Államerdők“, „Beruházások“, „Nyugdíjak“) a pótkézelési kimutatások összeállítandók.

2. A pótkézelési kimutatások a mellékelt minták szerint a bevételre és kiadásra nézve elkülönítve szerkesztendők, megjegyeztetvén, hogy azoknak mindenben, rovatonként és egészben tökéletesen egyezniük kell a lezárt főkönyvekkel. A pótkézelési kimutatás címlapjának az erdőhatóság és a számadási ág megnevezését, a költségvetési fejezetet és címet, végre a forgalmi megállapítást és az illető erdőszámvevőség aláírását kell tartalmaznia, ugyanott lévén a csatolandó mellékletek is részletezendők.

3. A rovatok hasábjába az államköltségvetésben foglalt rovatok az ottan kitett sorrendben irandók be és ezen rovatok a bevételnél ugyanannyi tértítményi rovattal pótolandók a hány kiadási rovatra visszafizetések történtek; a kiadásnál az illetéktelenül bevételezett és

visszafizetendő összegekre nézve azonban egy térítményi rovat nyitása elégséges.

Ezen hasábba továbbá felveendők az átfutók rovatai és az ingó és ingatlan államvagyon kimutatására szükséges rovatok.

4. A 2-ik hasábba a megelőző év végével hátralékban maradt kincstári követelések és tartozások változatlanul, azaz ugyanazon összegekkel vezetendők be, melyek a megelőző évi pótkézelési kimutatásban mint hátralékok fordultak elő.

5. A 3-ik hasábba azon változások veendők fel, melyeket a múlt évi hátralékok évközben szenvedtek, és a hátraléki apadások vörös, a hátraléki szaporodások ellenben fekete téntával tüntetendők ki.

Ezen hátraléki apadások és szaporodások még egy külön kimutatásban tételenként indokolandók. Erre vonatkozólag különös figyelem fordítandó azon körülményre, hogy miután a múlt éveket illető azon kiadások, melyek az illető folyó év márczius hónapjának végével még kiutalványozva, illetőleg a múlt évi pótutalványozási jegyzékbe felvéve nem voltak, ezen hasábba nem tartoznak; ezen utólag utalványozott kiadások a folyó évi utalványozás hasábjában mutatandók ki, és a f. évi utalványozási jegyzékekbe a f. évi szolgálat terhére veendők föl.

6. A 4-ik hasáb a helyesbitett hátralékot foglalja magában.

7. Az 5-ik hasábba a f. évi utalványozás, illetőleg előírás vezetendő be, megjegyezvén, hogy a pótkézelési kimutatás utalványozási hasábjában kitüntetett összegeknek a m. kir. állami számvéviszékhez beküldött utalványozási jegyzékekben foglalt összegekkel multhatlanul egyenlőknek kell lenniök, és hogy minden eltérés a jegyzet hasábjában indokolandó.

Minthogy pedig a fizetési előlegek a m. évi 49.673. sz. rendelet értelmében az átfutók rovatán számolandók el, az előbbjelzett eltérés csak azon esetben lehetséges, ha a kiutalványozott, illetőleg előírt kiadás vagy bevétel már el lett számolva, és későbbben ezen kiadási vagy bevételi tétel egészben vagy csak részben a kincstárnak meg lenne térítendő, illetőleg az érdekelt félnek visszafizetendő.

Ilyen a folyó évi kiadásból eredő és a f. évi hitel javára azonnal megszüntetendő térítmények azon eredeti rovatok megjelölése mellett melyekből származnak bevételeképen és a f. évben helytelenül beszédett bevételek kiadásképen előírandók a folyó utalványozás hasábjában. Miután pedig az ilyen tételek tulajdonképen az átfutók természetével birnak, azok a zárszámadásban compenzálandók és egyuttal a 11-ik hasáb alá is felveendők.

Ily esetben tehát a folyó utalványozás hasábjában kimutatott összeg csak akkor fog egyezni az utalványozási jegyzékkel, ha abból a 11-ik hasábban előtüntetett compenzálandó összegek levonatnak.

Ha pedig a megelőző években már elszámolt és többé meg nem szüntethető pénzkezelésből eredő téritményekről van szó, azok az illető rovat alatt mint hátraléki szaporodások irandók elő; az anyagkezelésből keletkező vagy oly téritmények, melyek nem kiadási kezelésből származnak, a bevételnél az 5-ik rovat alatt mint f. évi járandóság irandók elő.

8. A 6-ik hasáb az összes illetőséget, azaz a 4-ik és 5-ik hasáb eredményét foglalja magában.

9. A 7-ik, 8-ik és 9-ik hasáb az év folyama alatt felmerült pénzkezelést (lerovást) tartalmazza, melynek a főösszegre nézve a pótkézelési kimutatás czimlapján előtüntetendő forgalmi megállapítással tökéletesen egyenlőnek kell lennie.

10. A 10-ik hasádba a hátralék, azaz a 6-ik és 9-ik rovat alatt kimutatott összegek különbözete; a 11-ik hasádba pedig a 7. pont alatt említett compenzálandó összegek folyó járandósága vezetendő be, megjegyezvén, hogy a compenzálandó összegeknek ugy a bevételnél, mint akiadásnál egyenlőknek kell lenniök.

Az átfutó kezelésnél compenzálandó összegek nem fordulhatnak elő.

11. A megtéritendő előlegeknél a kiadás megelőzi a bevételt, és a kiadási rovat alatt csak azon előlegek irandók elő mint folyó járandóságok, melyek tetteleg kifizetve lettek; ezen rovat alatt tehát hátralék soha sem lehet.

A tetteleg kifizetett előlegek bevételre irandók elő olyképen, hogy — a folyó kiadási járandóság, a lerovás és a bevételi előírás — egy és ugyanazon összeget képezzen.

Ha pedig oly előlegek utalványoztatnának, melyek az év folyama alatt fel nem vétettek vagy különös okok miatt fel nem vehetők, azok csak a főkönyv szöveg hasábjában irandók elő, illetőleg tartandók nyilván mindaddig, míg az utalványozott összeg felvétetik és a folyó utalványozás hasábjába kitehető.

Az idegen pénzeknél azonban a bevétel megelőzi a kiadást, és ezek könyvelésénél megfordítva ugyanazon eljárás követendő, mint a megtéritendő előlegeknél.

Az átfutó kezelésnél tehát a pótkézelési kimutatásban hátralékok csak a megtéritendő előlegek bevételi rovatán és az idegen pénzek kiadási rovatán lehetségesek.

12. Az ingó és ingatlan vagyon értékének kimutatásánál a következő eljárás követendő:

Az ingó államvagyon értéke a következő 3 csoportban mutató ki:

a) természetmények (faanyagok, házilag termelt mész és téglák stb.);

- b) üzemi anyagok és
- c) leltári szerek és eszközök.

A természetményeknél csak az év elején és végén levő készletek kiállítási költsége veendő számba, nem pedig az árszabály szerinti eladási ár és az ekkép az év elején és végén megállapítandó értékek különbözete mint vagyonszaporodás, illetőleg apadás mutatandó ki.

Az üzemi anyagok és leltári szerek s eszközöknél, valamint az ingatlan állambirtoknál azonban minden kiadás (előírási összeg), mely ingó vagy ingatlan vagyonszerzésből áll (vétélár, új építkezések költségei) mint vagyonszaporodás; ellenben minden bevétel (előírási összeg), mely az üzemi anyagok, leltári szerek és eszközök, valamint az ingatlan birtokeladásból foly be, továbbá a használat folytán elköltött, vagy részben, vagy egészben haszonvehetetlenné vált tárgyak értéke, a körülmények szerint: részben, vagy egészben mint vagyonszaporodás kimutatandó és a jegyzetek hasábjában kellően részletezendő.

A téves értékkimutatások kiigazításánál és oly esetekben, a midőn a vagyont képező tárgyak vagy birtokok részben vagy egészben az egyik hatóságtól vagy hivataltól a másiknak adatnak át, a múlt év végével kimutatott vagyonszaporodás bekövetkezett gyarapodás illetőleg apadás a kezdőleges vagyonszaporodás helyesbítésére szolgáló hasábjában teendő ki és a jegyzetek hasábjában kellően indokolandó.

Vagyonszármazásoknál egyébiránt még különös figyelem fordítandó arra, hogy a más hatóságoktól átvett, illetőleg azoknak átadott vagyontárgyak értéke ugyanazon évben és ugyanazon összeggel hozas-sék szaporodásba, illetőleg apadásba, melylyel az átadó, illetőleg átvevő hatóság részéről értékesített.

13. A pótkézelési kimutatásokhoz következő mellékletek csatolandók:

a) az utolsó márcziás havi póttartalványozási jegyzék; melyben a számadási év folyama alatt utaltatványozott kiadások rovatonként som-másan előtüntetendők, ha pedig a főkönyvek lezárása alkalmával tapasztaltatnék, hogy az utaltatványozási vagy beszüntetési jegyzékből tévedésből az egyik vagy másik kiadási tétel kimaradt, vagy pedig más hiba fedeztetnék fel, a kiegyenlítés a pótkézelési kimutatáshoz csatolandó ezen utaltatványozási, illetőleg beszüntetési jegyzékben eszközlendő olyképen, hogy a kimutatott végeredmény a compenzálandó összegek számba vétele mellett teljes összhangzásban legyen a főkönyvekkel;

b) a hátralékok szaporodási és apadási kimutatása, melyben a szaporodásba és leírásba hozott összegek, hivatkozással az illető rendeletre tüzetesen indokolandók; megjegyezvén, hogy azon hátralék,

mely talán az egyik erdőhatóságtól a másikhoz lett átutalva, mind a két hatóságnál egy és ugyanazon évben tárgyalandó és utóbbinál nem mint folyó illetőség, hanem mint hátraléki szaporodás irandó elő.

A fizetési előlegek az illető tisztviselők áthelyezése alkalmával készpénzben lévén kiegyenlítendők, átutalás tárgyát nem képezhetik;

c) az átfutó hátralékok részletes kimutatása, melyben az év végével még vissza nem fizetett előlegek és a ki nem szolgáltatott idegen pénzek tételenként elősorolandók és azoknak természeti, keletkezési ideje, valamint a behajtásuk iránt tett intézkedések az észrevételek hasábjában megjegyzendők;

d) a rovatonkinti indokolás a költségvetéssel szemben, melyben a pótkézelési kimutatáshoz csatolt utolsó utalványozási jegyzékben befoglalt kiadások, illetőleg a költségvetési év javára előírt bevételek és az előirányzat között mutatkozó eltérések rovatonként tüzetesen indokolandók, mely indokolás az erdőhatóság főnöke által szerkesztendő

e) az ingó és ingatlan vagyon részletes kimutatása.

14. A pótkézelési kimutatások összes mellékleteikkel együtt két példányban legkésőbb minden év május hó 1-éig a központi erdőszámvevőséghez beküldendők.

Budapest, 1883. január hó 2-án.

A miniszter megbízásából :

Bedő Albert.

1851

1866

Tárca: földmivelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. minisztérium.

Kezelési ág: Államerdők.

..... erdőhatóság.

Rendes bevételek: VIII. fejezet, 3. cím.

Pót-kezelési kimutatás

18..... évre.

A magy. kir. erdőszámvevőség

18..... évi hó n.

Látta:

N. N.

az erdőhatóság főnöke.

N. N.

Mellékletek:

Összehasonlítása

A bevételi hátralékok száporodási és apadási kimutatása drb.

Átfutó „megtérítendő előlegek“ végleges hátralékának részletes kimutatása ”

Rovatonkénti indokolása a költségvetéssel szemben ”

Ingó és ingatlan államvagyon részletes kimutatása ”

Összesen . . drb

az igazolt forgalmi és kimutatott kezelési végeredményeknek az 18..... évben

	Bevétel			
	forgalmi megállapítási		pénzkezelési	
	kimutatás szerint			
Rendes bevételek .	314.118	77	314.118	77

Tételszám	1.	2.	3.	4.
	Bevétel.	Hátralék a mult év végével	Szaporodás vagy apadás	Helyesbített hátralék
	a) <i>Valódi.</i>	arany, ezüst		
1	Főhasználat:			
	a) Tűzifa	15,260 50	*) 1.050 10	14.210 40
	b) Épület- és műszerfa	5.000 .	. . .	5.000 .
	c) Fagyártmányok	215 25	51 40	266 65
	d) Faszén	. . .	. . .	. . .
2	Mellék-haszonvételek	10 50	. . .	10 50
3	Anyagok és termények	. . .	. . .	. . .
4	Leltári tárgyak	. . .	. . .	. . .
5	Téritmények	415 60	205 60	210 .
6	Egyéb bevételek	210 06	. . .	210 06
	Compenzálandó kiadási téritmények és pedig:			
7	Személyes járandóságokra	15 40	. . .	15 40
8	Utazási átalányokra	. . .	. . .	. . .
9	Egyéb utazási költségekre	30 06	. . .	30 06
10	Kezelési épületek fentartására	5 50	10 50	16 .
11	Adó és egyéb közköltségekre	. . .	. . .	. . .
12	Fagyártmányok előállítására	115 25	. . .	115 25
13	Erdőművelésre	. . .	. . .	. . .
14	Üzleti épületek és szállítási eszközökre	645 30	10 50	634 80
15	Egyéb előre nem látott üzleti költségekre stb.	. . .	15 .	15 .
	Összeg	21.923 42	1.189 30	20.734 12
	b) <i>Átfutó.</i>			
1	Idegen pénzek **)	. . .	. . .	. . .
2	Megtérítendő előlegek	865 40	60 .	805 40
	Összeg	865 40	60 .	805 40
	Összes bevétel	22.788 82	1.249 30	21.539 52
	Leltár.			
1	Ingó államvagyon	8.506 40	. . .	8.506 40
2	Ingatlan államvagyon	2,260.500 .	5.000 8.000	2,263.500 .

Észrevételek. *) Ezen szedés a veresszinű számjelzést jelenti. A Szerk.

**) Ezen rovaton bevételi hátralék nem lehet.

5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
Folyó előirás	Összes illetőség	L e r o v á s			Hátralék az 18. . év végével	Compenzálandó összeg
		I-ső félévben	II-ik félévben	Együtt		
és folyó pénzérték						
150.248 25	164.458 65	75.510 30	82.840 25	158.350 55	6.108 10	125 10
120.260 40	125.260 40	71.210 15	53.640 05	124.850 20	410 20	. .
18.532 45	18.799 10	9.680 40	9.118 70	18.799 10	. .	80 70
. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .
225 14	235 64	230 20	. .	230 20	arany 5 44	. .
. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .
52 20	52 20	. .	52 20	52 20	. .	. .
115 40	325 40	50 .	105 40	155 40	170 .	. .
1.025 17	1.235 23	807 35	310 11	1.117 46	117 77	44 40
310 25	325 65	210 30	115 35	325 65	. .	310 25
200 .	200 .	. .	200 .	200 .	. .	200 .
115 40	145 46	30 06	105 .	135 06	10 40	115 40
560 75	576 75	365 15	210 30	575 45	1 30	560 75
325 20	325 20	325 20	. .	325 20	. .	325 20
860 23	975 50	405 60	415 30	820 90	154 60	860 25
500 .	500 .	500 .	. .	500 .	. .	500 .
1.015 40	1.650 20	945 30	650 10	1.595 40	54 80	1.015 40
5 .	20 .	15 .	5 .	20 .	. .	5 .
294.351 26	315.085 38	160.285 01	147.767 76	308.052 77	arany 7.032 61	4.142 45
2.115 20	2.115 20	820 40	1.294 80	2.115 20	. .	. .
5.610 50	6.415 90	2.110 .	1.840 80	3.950 80	2.465 10	. .
7.725 70	8.531 10	2.930 40	3.135 60	6.066	2.465 10	. .
302.076 96	323.616 48	163.215 41	150.903 36	314.118 77	arany 9.497 71	4.142 45
815 .	9.321 40	. .	. .	52 20	9.269 20	. .
2.700 .	2,266.200 .	. .	. .	2.000 .	2,264.200 .	. .

 Az ezután következő kiadási kimutatás czimiratát l. a 72 lapon.

Tételszám	1.	2.	3.	4.	
	Kiadás.	Hátralék a mult év végével	Szaporo- dás vagy apadás	Helyesbített hátralék	
		arany, ezüst			
	Kezelési kiadások.				
1	Személyi járandóságok	525 .	. . .	525 .	
2	Irodai átalányok	10 .	. . .	10 .	
3	Egyéb irodai költségek	52 .	. . .	52 .	
4	Utazási átalányok	. . .	. . .	. . .	
5	Egyéb utazási költségek	86 15 .	. . .	86 15 .	
6	Kezelési épületek fentartása	428 36 .	16 30 .	412 06 .	
7	Jutalmak és segélyek	. . .	. . .	. . .	
8	Egyéb előre nem látott költségek	1 26 .	1 26 .	. . .	
	Összeg	1.102 77 .	17 56 .	1.085 21 .	
	Közterhek.				
9	Adó és egyéb közköltségek	315 .	. . .	315 .	
10	Egyházi és jótékony célok	25 .	. . .	25 .	
	Összeg	340 .	. . .	340 .	
	Üzleti költségek.				
11	Erdőrendezés	. . .	. . .	. . .	
12	Tűzifa vágatás és szállítás	2.640 50 .	. . .	2.640 50 .	
13	Épület és műszerfa vágatás és szállítás	17 .	. . .	17 .	
14	Fagyártmányok előállítása	3.815 25 .	40 10 .	3.775 15 .	
15	Faszéntermelés és szállítás	2 .	. . .	2 .	
16	Erdőművelés	. . .	. . .	. . .	
17	Mellékhaszonvételek	. . .	. . .	. . .	
18	Üzleti épületek és szállítási eszközök	2.642 25 .	80 .	2.562 25 .	
19	Anyagok és termények vásárlása	. . .	. . .	. . .	
20	Leltári tárgyak beszerzése	. . .	. . .	. . .	
21	Egyéb előre nem látható költségek	40 .	. . .	40 .	
22	Compenzálandó bevételi térítmények	140 60 .	520 14 .	660 74 .	
	Összeg	9.297 60 .	400 04 .	9.697 64 .	
	Együtt	10.740 37 .	382 48 .	11.122 85 .	
	b) Átfutó.				
1	Megtérítendő előlegek *)	. . .	. . .	. . .	
2	Idegen pénzek	125 40 .	. . .	125 40 .	
	Összeg	125 40 .	. . .	125 40 .	
	Összes kiadás	10.865 77 .	382 48 .	11.248 25 .	

Észrevételek. Az utalványozási jegyzékben kimutatott 197.079 frt 01 kr,
és itt részletezett 201.221 „ 46 „
folyó utalványozás közötti különbözet 4.142 frt 45 kr,
a compenzálandó térítményekből eredt.

*) E rovaton kiadási hátralék nem lehet.

5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
Folyó utal- ványozás	Összes illetőség	L e r o v á s			Hátralék az 18. . év végével	Compen- zálandó összeg
		I-ső félévben	II-ik félévben	Együtt		
és folyó pénzérték						
40.250 66	40.775 66	19.226 45	20.936 80	40.163 25	612 41	310 25
580 .	590 .	300 .	285 .	585 .	5 .	. .
712 32	764 32	360 30	404 02	764 32	. .	. .
5.100 .	5.100 .	2.550 .	2.487 50	5.037 50	62 50	200 .
3.517 22	3.603 37	1.619 20	1.708 57	3.387 77	215 60	115 40
6.110 86	6.522 92	4.314 62	1.331 90	5.646 52	876 40	560 75
450 .	450 .	225 .	225 .	450 .	. .	. .
315 .	315 .	200 .	114 .	314 .	1 .	. .
57.036 06	58.121 27	28.795 57	27.522 79	56.348 36	1.772 91	1 186 40
20.501 40	20.816 40	10.250 .	10.566 40	20.816 40	. .	325 20
300 .	325 .	125 .	175 .	300 .	25 .	. .
20.801 40	21.141 40	10 375 .	10.741 40	21.116 40	25 .	325 20
2.540 .	2.540 .	1.815 50	724 50	2 540 .	. .	. .
75.210 25	77.850 75	40.615 40	35.394 21	76.009 61	1.841 14	. .
340 .	357 .	357 .	. .	357 .	. .	. .
30.241 15	34.016 30	20.230 10	10.840 20	31.070 30	2.946 .	860 25
. .	2 .	. .	2 .	2 .	. .	. .
3.000 .	3.000 .	1.600 .	1.400 .	3.000 .	. .	500 .
10.560 40	13.122 65	8.620 15	4.210 20	12.830 35	292 30	1 015 40
200 .	200 .	150 .	40 .	190 .	10 .	. .
815 .	815 .	560 .	255 .	815 .	. .	. .
227 .	267 .	161 .	104 25	265 25	1 75	5 .
250 20	910 94	750 40	150 20	900 60	10 34	250 20
123.384 .	133.081 64	74.859 55	53.120 56	127.980 11	5.101 53	2.630 85
201.221 46	212.344 31	114.030 12	91.414 75	205.444 87	6.899 44	4.142 45
5.610 50	5.610 50	3.205 50	2.405 .	5.610 50	. .	. .
2.115 20	2.240 60	1.050 40	1.000 20	2.050 60	190 .	. .
7.725 70	7.851 10	4.255 90	3.405 20	7.661 10	190 .	. .
208.947 16	220.195 41	118.286 02	94 819 95	213.105 97	7.089 44	4.142 45

Tárca: földmivelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. miniszterium.

Kezelési ág: Államerdők.

..... erdőhatóság.

Rendes kiadások: XVIII. fejezet, 5. cím.

Pót-kezelési kimutatás

18..... évre.

A magy. kir. erdőszámvevőség

18..... évi hó n.

Látta:

N. N.

az erdőhatóság főnöke.

N. N.

Mellékletek:

Utalványozási és megszüntetési jegyzék drb.

Kiadási hátralékok szaporodási és apadási kimutatása "

Átfutó „idegen pénzek“ végleges hátralékainak részletes kimutatása "

Rovatonkénti indokolás a költségvetéssel szemben "

Összesen . . drb.

Összehasonlítása

az igazolt forgalmi és kimutatott kezelési végeredményeknek az 18..... évben

	K i a d á s			
	forgalmi megállapítási		pénzkezelési	
	kimutatás szerint			
Rendes ki- adások .	213.105	97	213.105	97

Körrendelet valamennyi közigazgatási bizottságnak, kir. erdőfelügyelőségnek, m. kir. erdőhatóságoknak és erdőrendezőségnek.

(Az erdőgazdasági üzemtervek egyszerűbb készítésénél alkalmazható eljárás tárgyában.)

4190. sz. Az erdőgazdasági üzemtervek készítése iránt 1880-ik évi 23.374. sz. a. kiadott utasítással megállapítottván azon szabályok, melyek ezen tervek készítésénél követendők, egyszersmind megállapítottak azon kellékek is, melyekkel az illető erdőbirtok kiterjedéséhez, jövedelmezőségéhez és így kül- vagy belterjes gazdálkodásához képest, az üzemterveknek birni kell.

Tapasztalván azonban, hogy az erdőbirtokosok közül némelyek azon nézetben vannak, hogy a gazdasági üzemtervek eltérőleg az előbb idézett utasítás utolsó szakaszában foglalt egyszerűsítési eljárástól, minden körülmények között a belterjes gazdálkodás ismertetésére és szabályozására szolgáló kellékekkel fölszerelendők, szükségesnek láttam az erdőbirtokosokat és a közigazgatási bizottságokat, kir. erdőhatóságokat és erdőrendezőségeket újabb megfelelő tájékoztatás végett, az üzemterveknek egyszerűbb készítésénél alkalmazható eljárás tárgyában, a következőkről értesíteni.

Az erdőtörvény 17. §-a szerint „a gazdasági üzemtervek — tekintettel az erdők terjedelmére, állapotára, az erdőbirtokos szükségleteire és az erdők okszerű jövedelmezésére — akként készítendők, hogy az erdők jókarban tartása és használatuk tartamossága biztosítottak és a fatermésen kívül az erdei termények használata is szabályoztassék.”

A törvény ezen szavaiból világosan kitűnik, hogy bármily kiterjedésű és jövedelmező legyen is az erdő, az üzemtervek főkélléke, miszerint azok által az erdők jókarban tartása és használatuk tartamossága biztosítva és azonkívül szabályozva legyen a kihasznált területek újra erdősítése és a mellékhasználatok minősége, mennyisége és sorrendje.

Ezen cél eléretik úgy, ha az illető erdőbirtokon:

1. oly fanemek tenyésztetnek, melyek a termőhelyi és várható általános értékesítési viszonyoknak megfelelnek s e mellett a talaj termőképességét fentartani és fokozni képesek;

2. oly üzemmód és fordattartam állapítatik meg, mely úgy a meglevő és tenyésztendő fanemeknek, mint a termőhely minőségének, a fakelendőségi viszonyoknak és az erdőgazdaság céljainak megfelel;

3. a fahozam akkép szabályoztatik, hogy rendkívüli viszonyok kivételével, a megállapított fordátartam összes évein át, minden évben lehetőleg egyenlő terület és lehetőleg egyenlő fahozam használtatik ki;

4. a kihasznált területek a lehető legrövidebb idő alatt megfelelő fanemekkel és megfelelő felújítási mód alkalmazásával erdősíttetnek;

5. a köztes és mellékhasználatok akkép szabályoztatnak, hogy átalok a termőképeesség és az állabok jókarban tartása veszélyeztetve nem lehet;

6. a kihasználás és felújítás sorrendje megállapittatik.

Szükséges tehát, hogy a gazdasági üzemterv, legyen az bár a legegyszerűbb alakban is készítve, mindezen, az erdő jelen állapotát, a gazdaság céljait, a hozamszabályozást és a használatok és fölújítások megállapítását tárgyaló föladatokat kellőleg megoldja; azonkívül pedig az erdőtörvény értelmében mutassa ki az erdőkezelési és őrzési személyzet létszámát, a netáni szolgalmak és a szolgálmányosok által teljesítendő vizontszolgálatok minőségét, terjedelmét és értékét. A használatok és fölújítások ellenőrzése céljából pedig szükséges az üzemnyilvántartás.

Az előbb megjelölt adatok szolgáltatásából állván a gazdasági üzemtervek legszükségesebb kellékei, azok részletes vagy egyszerű összeállítása, miként ez a kezdetben idézett utasításban is kimondott, az erdőbirtok kedvező vagy kedvezőtlen fekvésétől, a bel- vagy külterjes gazdálkodástól és a birtok kiterjedésétől van föltételezve; és noha az egyes erdőbirtokokat, azok igen különböző helyrajzi és értékesítési viszonyainál fogva valamely az üzemterv szakszerű készítésére föltétlen irányadóul szolgáló és egészen meghatározott osztályba illetve csoportba sorozni nem lehet, mégis megjelölni kívántam itt az erdők gazdasági terveinek készítésénél alapul vehető azon négy főcsoportot, illetve osztályokat, melyek egyikébe vagy másikába az illető erdőbirtokok az 1879. évi XXXI. törvényczikkben foglalt erdőtörvény által kívánt üzemterv elkészítése, illetve az erdőállományt biztosító kezelés érdekében kifolyólag sorozhatók, s melyekre aztán az üzemterv azon egyszerűsített elkészítése alkalmazható, mely az alább I—IV. sz. a. következő osztályokban határozottan megjelöltetett. Önkényt értendő egyébiránt, hogy a mennyiben valamely erdőbirtokos gazdasági üzemtervét az illető osztályban megjelölt és egyszerűsített kellékeknél teljesebb mértékben és bővebben részletezett adatokkal fölszerelve kívánja jóváhagyásom alá bocsátani, ez teljesen szabadságában áll.

I.

Üzemterv készítése kedvezőtlen fekvésű és rendes gazdálkodásra nem alkalmas erdőknél.

Oly kedvezőtlen fekvésű és rendes gazdálkodásra nem alkalmas erdőknél, hol a fatermés egyáltalában nem, vagy aránylag csak igen kis részben és alárendelt választékokban, u. m. hulladék-, galy- és fekűfában használható föl, a birtok kiterjedésére való tekintet nélkül, a rendszeres és részletes üzemterv helyett elegendő, ha általános és rövid leírás alakjában kimutatattatik a birtok jelen állapota, azaz jogi minősége, fekvése, területe, a birtokkal összekötött jogok és azt terhelő szolgálmak, a személyzeti viszonyok, az előforduló főbb fanemek, az állaboknak megközelítőleg megbecsült kora és az esetleges kihasználás minősége és módja.

Ha ilyen erdőknél oly mellékhasználatok gyakoroltatnak, melyeket az erdő fentartása tekintetéből szabályozni szükséges, u. m. legeltetés, alomszedés stb. akkor kimutatandó ezen szabályozás is, illetőleg leírandó a mellékhasználatok gyakorlásának azon tervezett módja, mely mellett az erdőfentartás biztosítva lesz.

Minthogy azonban az ezen osztályba sorozható erdőbirtokoknál is gyakran fordulnak elő oly erdőterületek, melyeknek rendszeres kihasználása ellen semmi akadály nem forog fenn, az utóbbi területek külön üzemosztályba foglalandók össze és azokra nézve a rendszeres üzemterv a szerint lesz készítendő, a mint ezen erdők a következő osztályok valamelyikébe sorozhatók.

II.

Üzemterv készítése kétezer holdat meg nem haladó, de fatermésök fele részeig kihasználható, valamint ezer holdat meg nem haladó, de belterjes gazdálkodásra alkalmas erdőknél.

A) Kétezer katasztrális holdat meg nem haladó, oly kedvezőtlen fekvésű erdőbirtoknál, melynek fatermése legfőljebb csak fele részben kihasználható, hol azonban már az értékesebb faválasztékok, u. m. épület-, műszer- és tűzifa használhatók ki, valamint ugyancsak

B) Ezer katasztrális holdat meg nem haladó és belterjes gazdálkodásra alkalmas, oly erdőbirtoknál, melynél az évi fatermés egészen vagy felénél nagyobb részben kihasználható:

az üzemterv szintén lehetőleg egyszerű alakban készíthető, s miután ily kisebb és egyszerűbb erdőgazdaságnál ritkán fordul elő számosabb termőhelyi és állabkülönbség, nem szükséges, hogy az üzemterv az utasításban elősorolt táblás kimutatásokkal fölszereltessek, hanem elegendő, ha az erdő jelen állapotának részletes jellegzése, a

gazdaság célja, a tervezett használatok és felújítások szabályozása, valamint az üzemnyilvántartás is csak az általános erdőleírásban véte-
tik föl; a hozamszabályozás pedig egyszerű vágásosztás által eszkö-
zölhető olyképen, hogy az egyes vágások a gazdasági térképen tűn-
tettenek ki és a tervezett vágás-sorrend a vágások számozása által
jelöltetik meg.

Ily üzemterv tehát állhat:

1. az általános leírásból és
2. a gazdasági térképből.

III.

*Üzemterv készítése kétezer holdnál nagyobb, de fatermésöknek legfö-
ljobb fele részéig kihasználható, valamint ezer holdtól egész ötezer hol-
dig terjedő, de belterjes gazdálkodásra alkalmas erdőknél.*

A) Kétezer kataszteri holdnál nagyobb, bármily kiterjedésű, oly
kedvezőtlen fekvésű erdőbirtoknál, hol csak külterjesen lehet gazdál-
kodni, melynek fatermése tehát legföljebb csak felerészeig lehet ki-
használható, hol azonban már az értékesebb faválasztékok, u. m.
épület-, műszer- és tűzifa kerülnek kihasználásra; nem különben

B) Ezer katasztrális holdnál nagyobb, de ötezer kat. holdat meg
nem haladó, belterjes gazdálkodásra alkalmas oly erdőbirtoknál, hol
az évi fatermés egészen vagy felénél nagyobb részben kihasználható:

az üzemterv szintén csak egyszerű alakban és a kezdetben idé-
zett utasításban ismertetett, táblás kimutatások nagy részének mellő-
zésével állítható össze olyképen, hogy

a) az erdő jelen állapota (terület, talaj és kőzet, fekvés és haj-
lás, emelkedés, termőképességi osztály, fanem és elegyarány, fatömeg-
kor, zárlat, jelen fatömegkészlet és növekvés) nem osztályonként,
hanem csak tagonként mutattatik ki s a fatömegkor és készlet pr ó-
baterületek alapján egyedül azon állabokban határoztatik meg,
melyek a legközelebbi fordaszak, illetve sarjerdőnél 10 és szálerdőnél
20 év alatt jöhetnek kihasználás alá;

b) a gazdaság célja az általános leírásban röviden jelöltetik
meg;

c) az erdőrendezés és hozamszabályozás szintén az általános
erdőleírásban röviden fejtetik ki és indokoltatik; az erdő gazdasági
beosztása, valamint a szabályos vágás-sorrend a gazdasági térképen
tűntetetik ki és annak miként történt tervezése az általános leírás-
ban röviden indokoltatik;

d) a használatok és felújítások, úgy az általános üzemtervben,
mint a részletes tarlasztási, előhasználati, mellékhasználati és felúji-
tási tervekben szintén csak tagonként szabályoztatnak;

e) az erdőbirtok jogi viszonyai és a személyzet létszáma és szervezete az általános leírásban röviden előadatik, és végül

f) az üzemnyilvántartás a részletes főhasználati, előhasználati, mellékhasználati és fölüjítási tervvel a legegyszerűbb módon akképp egyesítetik, hogy azokban a következők tényleges fogantatás följegyzésére megfelelő hasábok üresen hagyatnak.

Ily egyszerű üzemterv állhat tehát:

1. az általános erdőleírásból; melyben röviden előadandó a birtok jogi minősége, fekvése, határai, kiterjedése, beosztása, jogi és természetes viszonyai, az eddigi erdőgazdálkodás és az erdők jelen állapota; a vidék fakelendősségi viszonyai, a személyzeti viszonyok, a ténylestendő fanemek, a megállapított üzem mód és fordattartam és annak indoklása, a fölüjítés módja és az erdő gazdasági beosztása;

2. a tértáblázatból;

3. az alkalmazott általános fatermési és növekvési táblák másolatából;

4. a részletes állableírásból;

5. a korosztálytáblázatból;

6. az általános üzemtervből;

7. ha külön üzemnyilvántartási könyvek nem fektettetnek fel, az arra is berendezett részletes üzemtervekből és pedig:

a) a főhasználat, b) az előhasználat, c) a mellékhasználat, és d) a fölüjítások számára;

8. a gazdasági térképből és

9. a területek nyilvántartási könyvéből.

IV.

Üzemterv készítése ötezer holdnál nagyobb és belterjes gazdálkodásra alkalmas erdőknél.

Ötezer kat. holdnál nagyobb, kedvező fekvésű, tehát belterjes gazdálkodásra alkalmas oly erdőbirtoknál, hol az évi fatermés egészen vagy felénél nagyobb részeig fölhasználható, az üzemterv azon részletességgel állítandó össze, mint azt a kezdetben idézett utasítás követeli.

Ily erdőbirtoknál tehát az állabkor és fatömeg-készlet, valamint a többi, az erdő jelen állapotának jellegzésére szolgáló adatok osztagonként és pedig, a vágható és közel vágható állabokban próbatérületek alapján, a fiatalabb állabokban pedig a fatermési táblák alapján állapítandók meg; és a mennyiben az állabok jelen állapota engedi, helyi termési táblák készítendőek.

Az üzemterv tehát az idézett utasításnak megfelelően, legalább is a következő kellékekkel fölszerelendő:

1. általános erdőleírás, melyben az utasítás értelmében az erdő-rendezésnél kipuhatolt és az üzemszabályozásnál megállapított adatok nyomán szabatos leírásban adatik elő az erdőbirtok jelen állapota, az erdőgazdaság célja, az erdő berendezése, a tenyésztenő fánemek, alkalmazandó üzemmódok és fordák, a kijelölt felújítási módok, az erdőbirtok gazdasági beosztása üzemosztályok, vágás-sorozatok és tagok szerint, a célbavett szabályos állapot, az évenként az egyes üzemosztályokban kihasználható hozamterületek és fatermések és a kihasználás sorrendje, az évenként fölújítandó területek, egyszersmind kifejtve és indokolva az üzem- és hozamszabályozás iránti megállapodásokat; végre elősoroltatnak az erdő jogi és birtokviszonyainak rendezésére célzó javaslatok és a belső kezelés szabályozása;

2. térképtáblázat;

3. helyi fatermési és növekvési táblák, vagy legalább az alkalmazott általános táblák másolata;

4. részletes állableírás;

5. korosztálytáblázat;

6. a célbavett szabályos állapot kitüntetése, mely azonban a nem állami kezelés alatt levő erdőbirtokoknál a gazdasági vagy külön átnézeti térképen is eszközölhető;

7. általános üzemterv;

8. részletes üzemtervek;

a) a főhasználat, b) az előhasználat és c) a mellékhasználatok számára;

9. felújítási terv;

10. átnézeti és egyszersmind állabtérkép;

11. gazdasági térkép;

12. nyilvántartási jegyzőkönyv és a területek nyilvántartása;

13. üzemnyilvántartási könyvek és pedig külön;

a) a főhasználat, b) az előhasználat, c) a mellékhasználatok számára;

14. felújítások nyilvántartása.

A közvetlen állami kezelés alatt álló erdőbirtokoknál a fennebbiekén kívül még a következő tábláskimutatások is készítendőek.

15. a területeknek termőhelyi osztályok szerinti kimutatása;

16. a korfokozatok átnézete és

17. a szabályos fakészlet és növekvés kiszámítása.

Vége megjegyzem, hogy, miután az erdőrendezési munkálatok az erdészeti szaktudomány erre vonatkozó tanai szerint többféle módon eszközölhetők, az illető erdőbirtokos tetszésétől függ, a mint ez már az 1880. év 23.374. sz. utasításban is jeleztetett, oly eljárást követni, melyet legelőnyösebbnek tart; de itt is ismételve megjegyzem, miszerint minden esetre mulhatlanul szükséges:

a) hogy a hozamszabályozás a terület alapján történjék; miért is azon esetben, ha már az erdőtörvény életbe lépte előtt készült üzemterveknél a hozamszabályozás a fatömeg alapján történt volna, a legközelebbi üzemátvizsgálásig (revisio) terjedő időszakra eső vágások területei utólag a részletes tarlasztási tervben kitüntetendők és az üzemterv a netán hiányzó kellékekkel kiegészítendő;

b) hogy a használati tartamosság biztosítása igazolva legyen:

α) évi kihasználás mellett kezelt szálerdőkre nézve a gazdasági beosztás és a szabályos vágás sorrend kitüntetésével és az állabterületeknek az egyes fordaszakokba való megfelelő elosztásával; közép- és sarjerdőkre nézve, valamint rendezett szállaló üzemben kezelt erdőket illetve pedig az egyes vágásterek kihasításával;

β) szünetelő üzemben kezelt erdőkre nézve a tervezett tarlasztások és felújítások idő- és térszerinti kimutatásával;

c) szükséges, hogy az üzemnyilvántartási könyvek pontosan vezettessenek és a fél fordaszaki átvizsgálások (revisiok) el ne mulasztassanak; megjegyzem azonban, hogy a közvetlen állami kezelés alatt levő erdőbirtokok kivételével, ott, hol a hozam a terület alapján szabályoztatott, a főhasználatok számára vezetendő üzemnyilvántartási könyvben a kihasznált faanyagok és kéreg mennyiségének és értékének kimutatása nem mulhatlanul szükséges; valamint mellőzhető az elő- és mellékhasználatok számára vezetett nyilvántartásokban azok értékének és a felújítások nyilvántartásában a költségeknek kimutatása is; továbbá, hogy a vezetésem alatt álló miniszteriumnak bemutatandó félfordaszaki revisiok a terület szerint már szabályozott erdőbirtokoknál egyszerűen az üzemnyilvántartási könyvek lezárásából, az eddigi üzem eredményének kimutatásából és a következő félfordaszakra való részletes főhasználati, előhasználati, mellékhasználati és felújítási tervek összeállításából állhatnak, mely esetben az utasítás értelmében foganatosítandó részletes rendszeres üzemátvizsgálás csak minden egész fordaszak végén eszközlendő.

Budapest, 1883. január 31-én.

Széchenyi.

Körrendelet valamennyi kincstári erdőhatóságnak és kir. erdőfelügyelőségnek.

(Az erdészeti köztisztviselőknek az 1883. évi I. törvénycikkben megszabott minősítése ügyében.)

3933. szám. Az ezen ministerium központi erd. szolgálatánál a köztörvényhatóságoknál, a kincstári erdőhatóságoknál és a kir. erdőfelügyelőségeknél alkalmazandó összes erdőtisztektől, mint köztisztviselőktől is megkívánandó törvényes minősítés ügyében kellő tudás és megfelelő eljárás végett értesitem az erdőhatóságot és erdőfelügyelőséget, hogy a köztisztviselők minősítéséről szóló 1883. évi I. törv.-cikk 12. §-a értelmében erdőtisztektől egyáltalában csak azok alkalmazhatók, kik az 1879. évi XXXI. t.-cikkben megszabott kívánalomnak megfelelően, érettségi bizonyítvánnyal bírnak és a selmeczi erdőakadémia összes tantárgyaiból letett szabályszerű vizsgálatok után az erdészeti államvizsgát belföldön letették; a kir. erdőfelügyelőktől pedig e mellett még az idézett törvényben megszabott 8 évi erdészeti szolgálat igazolása is megkívántatik; s hogy ugyancsak az előbb megjelölt t.-cikk 17. §-a értelmében erdőszámvevőségi tiszt csak az lehet, ki a selmeczi erdőakadémiát végezte s illetőleg az erdészeti tantárgyakból az előírt szabályszerű vizsgálatokat letette.

Végül netaláni félreértés elkerülése végett megjegyzem, miszerint önként értendő, hogy az erdőtisztek minősítését általában megszabó 1879. évi XXXI. t.-cikk 36. §-ának érvényessége változást nem szenved.

Budapest, 1883. januárhó 27-én.

A minister helyett:
Matlekovits.

~~~~~

Körrendelet valamennyi m. kir. erdőhatóságnak.

(A kincstári erdőszámvevőségek szolgálati viszonya ügyében.)

2071. szám. A vezetésem alatt álló ministerium erdőszámvevőségének személyzete és a külső erdőhatóságok mellé rendelt számvevőségi közegek egységes állományt és a szolgálat tekintetében egy tiszti testületet képezvén, értesitem az erdőhatóságot, hogy az ottani számvevőségi személyzet, mint a központi erdőszámvevőség kirendelt közege működik és mint ilyen a teljesítendő számvevőségi segéd-szolgálat módozatára, alakjára és mértékére, valamint a számvitelre és ellenőrzésre nézve a központi erdőszámvevőségnek van alárendelve. Ennélfogva tehát a központi erdőszámvevőség hivatva és kötelezve van, mindazon esetekben, midőn a külső erdőszámvevőségi közegeknél a teljesítendő segéd-szolgálatra, valamint a számvitel és ellenőrzésére vonatkozó és érvényben álló szabályok alkalmazása iránt kételyek merülnek fel, a számviteli és ellenőrzési szolgálat egyöntetűségének szem előtt tartása mellett a kellő útmutatást adni; a külső erdőszámvevőségi közegek munkálatait külön adandó rendeletem alapján időnként a helyszínén megvizsgálni és ezen külső közegek által megvizsgált számadásokat bekivánni és fölülvizsgálni, utasítva lévén egyuttal, hogy ha számviteli ügyekben elvi vagy fontosabb kérdések fordulnának elő, ezek iránt esetről esetre, hozzám közvetlenül előterjesztést tegyen.

Az erdőszámvevőségi közegek személyzeti és fegyelmi ügyei közvetlenül a vezetésem alatt álló ministeriumnak vannak fentartva, és a számvevőségi vezetők ez iránybani javaslati és jelentései kizárólag az erdőhatóság útján terjesztendők fel, mely azokat saját véleményével kiegészíteni tartozik, önként értetvén, hogy e részben a kezdeményezés joga az erdőhatóságot s illetve annak főnökét is megilleti.

Végre utasítom az erdőhatóságot, hogy az erdőszámvevőségi személyzet oly folyamodványait, melyekkel az erdőszámvevőségi létszámon kívül lévő állomásokért pályáznak, kivétel nélkül ide terjeszsze fel; az ezen személyzet által segély vagy jutalompenz engedélyezése végett benyújtandó folyamodványok évnegyedenként az erdőhatóság többi tisztviselőinek ily folyamodványaival együtt, a fizetési előlegek engedélyezéseért benyújtott és másnemű folyamodványok pedig esetről esetre az erdőhatóság véleményével kiegészítve terjesztendők fel.

Az alárendelt külső számvevőségi személyzet minősítvényét az illető számvevőségi vezető, a külső számvevőségi vezetők minősítvényeit pedig a központi erdőszámvevőség állítja ki, magától értetvén, hogy az alárendelt külső erdőszámvevőségi személyzet minősítvényét az erdőhatóság főnöke igazolni, illetve saját észrevételével ellátni tartozik.

A számvevősen vezető jogosítva van az erdőhatóság főnökének egyetértésével és ha a szolgálat érdeke megengedi a vezetésére bízott egyéneknek 8 napon túl nem haladó szabadságidőt engedélyezni.

A számvevősen vezetőknél egyáltalában, az alárendelt személyzetnek pedig 8 napnál hosszabb időre való szabadságolását magamnak tartom fenn.

Budapest, 1883. január hó 26-án.

A minister helyett:
Matlekovits.

Szabályrendelet valamennyi kincstári erdőhatóságnak és erdőrendezőségnek.

(A kopár területek erdősítésére szükséges erdei famagvak gyűjtése és csemeték nevelése ügyében.)

6.140. szám. A kopár területek erdősítésének az állam részéről való hathatósb segítése céljából, hivatali elődöm 1881. évi 7161. számú körrendeletére való utalással, a királyi erdőhatóságokat és erdőrendezőségeket értesitem, hogy az összes illető erdőtisztek felelőségének fenntartása mellett és mint szabályszerű kötelesség teljesítését, multhatlanul elvárom, hogy az épület- és műszerfa nyerésére tenyésztett erdei fák magvaiból minden egyes erdőgondnokság kerületében minél nagyobb magmennyiség gyűjtessék, illetve termeltessék, s hogy ugyancsak minden egyes erdőgondnokság, illetve erdőgazdasági üzemtest kerületében, a már meglévő, vagy szükség szerint még a jelen tavaszon kibővitendő, avagy ujon telepítendő csemetekertekben, az illető vidék kopár területeinek erdősítésére alkalmas különféle fanemekből együttvéve kétannyi csemete neveltessék, mint a mennyi azon esetre lenne szükséges, hogy ha az illető erdőgondnokság összes erdőterületén a csemeteültetés által való erdősítés teljesíttetnék. A most megjelölt összes mennyiségben nevelendő csemeték egy harmad részének felerészben fekete fenyőnek és felerészben erdei fenyőnek kell lenni.

Az erdőgondnoksági állomásoknak szolgálati változások következtében, a kezelő főerdészek, erdészek vagy helyetteseik által leendő átvétele alkalmával a csemetekertekben lévő csemeték mennyisége, szám, illetve terület, kor és fanemek szerint az átvételi okmányokban mindenkor kimutatandó.

Budapesten, 1883. márcziushó 14-én.

Széchenyi.

Utasítás valamennyi m. kir. erdőigazgatóságnak, főerdőhivatalnak, erdőhivatalnak és erdőrendezőségnek.

(A kincstári erdők üzemrendezésénél, gazdasági műszaki beosztásánál, annak megjelölésénél és állandósításánál s a térképezésnél követendő eljárás tárgyában.)

6016. sz. Az erdőrendezés czélszerűen való teljesíthetésére, az üzem- és hozamszabályozásnál az erdőgazdaságra befolyással bíró összes fenforgó külső- és belső viszonyok kellő számításba vétele igényeltetvén, szükséges, hogy a gazdasági kezelést teljesítő erdőtisztek az erdőrendezőnek a helyi viszonyok azon részleteinek megismertetésére, melyek a gazdasági üzemtervek készítésénél figyelembe veendőek, s melyek megismerésére hosszabb időre terjedő közvetlen gazdasági megfigyelés és helyi tapasztalatok teljesítendőek, illetve szerzendők, minden részben megfelelő tájékozással szolgáljanak, s másfelől kívánatos lévén az is, hogy az üzemtervben előirt gazdasági műveletek foganatosítására hivatott kezelő tisztek kellőleg tájékozva legyenek az üzemterv készítésénél alapul szolgált elvekre nézve: rendelem, hogy az üzem- és hozamszabályozási tervezetek készítésénél az erdőrendezőn kívül az illető kezelőtisztek is közreműködjenek.

Az erdőrendezési munkálatok teljesítésénél az üzemtervhez tartozó irományok összeállításának, valamint a térképek kidolgozásának jelentékeny megkönnyítése végett, az üzemszabályozás egyes főtenyezői, s nevezetesen az erdőknek gazdasági műszaki beosztása, illetve az egyes üzemtestek és ezek alkatrészeinek képzése, a felmérési és becslési részletes munkálatok megkezdése előtt a következő eljárás szerint állapítandók meg.

Az erdőrendező az illető erdőtestre vonatkozó külső és belső gazdasági viszonyoknak, különösen a birtok-, jogi-, helyrajzi-, éghajlati-, földtani-, fatenyészeti-, szállítási és értékesítési viszonyoknak, valamint az eddigi gazdálkodásnak és az erdők jelen gazdasági állapotának áttanulmányozása után, mire nézve részint az erdőnek bejárása által közvetlen megismerés útján szerzett tapasztalatok, részint az illető erdőhatóságnál meglevő régiebb erdőrendezési munkálatok, leírások s egyéb hivatalos iratok, részint a kezelő tisztektől nyert felvilágosítások adják meg a kellő tájékozást, megállapítván az erdőgazdaság czélját és feladatát, megválasztja a tenyésztendő fánemeket, kijelöli az alkalmazandó üzemmódot és fordát, s a tarlasztás s illetve felújítás módját, és elkészíti a gazd. műszaki beosztás tervezetét.

Ezen tervezetről a meglevő térképek, ilyenek hiányában pedig az új felvétel alapján egyszerű, vázlatos átnézeti térrajz készítendő, melyben a helyrajzi fővonalak (völgyek, hegygerinczek, utak, vizek stb.), továbbá a tervezett tagok és vágássorozatok határai, az egyes tagokban jelenleg előforduló korosztályok, a célbavett szabályos állapot s

illetve a szabályos vágatási sorrend, végre az észak-déli irány, a veszélyes szelek iránya s a mércze tüntetendő ki. A jelenlegi korosztályok kisebb fekete római számokkal jegyzendők be, ha több korosztály fordul elő egy és ugyanazon tagban, akkor a számok azon sorrendben irandók egymás mellé, a milyenben a korosztályok az azokba eső állabok kiterjedése szerint következnek. A célbavett szabályos állapot színes írónnal való vonalozás által jelölendő meg akként, hogy minden korosztály számára külön feltűnő és a többitől kiváló szín állapittatván meg, az egyes tagok azon korosztálynak megfelelő színben tüntetendők ki, a milyen korosztályból kellene az illető tagnak a célbavett szabályos állapot szerint állnia. A szabályos vágássorrend pedig olyképen mutatandó ki, hogy minden tagba vörös színnel s nagyobb alakban azon fordaszaknak megfelelő római szám irassék be, a melyben az illető tag a célbavett szabályos állapot szerint kihasználás alá jönne. Ezen térvázlatban egyuttal fekete vonalozás által megjelölendők azon helyek is, hol az évi vágások az üzemterv életbeléptéig elhelyezendők.

A fentebbiek szerint elkészítendő üzemszabályozási tervezet ott, a hol régiebb üzemtervek, vagy legalább használható erdőgazdasági, esetleg részletes katonai tábornari térképek vannak, még a részletes erdőrendezési felvételek megkezdése előtt, ott pedig, a hol használható térképek egyáltalán nincsenek, valamint a jelenleg folyamatban lévő erdőrendezési munkákra nézve, melyekre vonatkozólag a részletes felvételek már megtörténtek, az alaptérkép elkészítése után, de mindenesetre a részletes tervek felállítására előtt, állítandó össze. Az ekkép összeállított tervezet az erdőrendezőség indokolásával együtt egy, az illető erdőhatóság főnökéből mint elnökből, az erdőrendező mint előadóból, a hivatal második főtisztjéből és az érdekelt, valamint az ennek közvetlen szomszédságában lévő, illetve határvonalának nagyobb részében szomszédos erdőgondnokság kezelőiből álló bizottság által beható tárgyalás alá veendő. Ezen bizottsági tárgyalásban az erdőrendezőségnél szolgáló s a tanácskozás székhelyén lévő erdőtisztek, a mennyiben más hivatalos teendők nem akadályozzák, kötelesek részt venni, szavazati joguk azonban nincs.

A tárgyalás folyamáról rendes jegyzőkönyv vezetendő, melybe a netáni ellenvélemények s észrevételek is felveendők. A tárgyalás befejezése után a jegyzőkönyv a tervezettel, annak indokolásával és a térvázlattal együtt, további intézkedés végett késedelem nélkül a minisztériumhoz terjesztendő fel. A megvizsgált s részemről helybenhagyott tervezettől, mely a további részletes rendezési munkáknál és az üzemterv kidolgozásánál alapul szolgál, eltérni nem szabad. Ha a részletes erdőrendezési munka folyama alatt a tervezet lényeges megváltoztatásának szüksége merülne fel, akkor a szükséges változtatások a fentebb megállapított bizottság által tárgyalandók és az

erről szóló jegyzőkönyv elhatározás végett hozzám terjesztendő fel; kisebb lényegtelen változtatások, azoknak kellő indokolása mellett, az illető hivatalfőnök és az erdőrendező egyetértése esetében, tárgyalás nélkül is eszközölhetők.

A véglegesen megállapított üzemszabályozási tervezet alapján kidolgozott üzemterv, s különösen a részletes használati és felújítási tervek szintén ugyanazon bizottság által beható tárgyalás alá veendő, melynek megtörténte után a tárgyalási jegyzőkönyv az üzemtervekkel együtt felülvizsgálat végett felterjesztendő.

Fentebbiekkel kapcsolatban az erdők gazdasági műszaki beosztásánál, a szabályos és tényleges vágatási és felújítási sorrend megállapításánál, az állandó üzemi vonalak megjelölésénél s állandósításánál, valamint a gazdasági és állab-térképek készítésénél az összes erdőrendezőiségek részéről mulhatlanul követendő egyenlő eljárás végett, utalva az üzemtervek készítéséről szóló 1880. évi 23.374. szám alatt kiadott utasításban, valamint az 1883. évi 4190. sz. körrendeletben foglaltakra, rendelem a következőket.

1. Az üzemosztályok oly erdőttesteket képezvén, melyek üzemi tekintetben külön-külön önállólag kezelhetők, egy és ugyanazon üzemosztályba mindazon állabok foglalandók, melyekre nézve a gazdaság feladata, s a szállítás és értékesítés iránya ugyanaz; melyek lehetőleg egyenlő főfánemekkel birnak, melyek számára egyenlő üzemmódot és fordát megállapítani szükséges, s melyeknek tarlasztása és újraerdősítése ugyanazon módon eszközölnendő. Ebből következik, hogy például oly erdőrészek, melyek szolgálommal terhelve, a mennyiben szükséges, külön üzemosztályt képeznek, hogy a véderdőkhoz tartozó állabok szintén külön üzemosztályba foglalandók, hogy a hegységben az alantabb fekvő erdők, melyekben a főfánem a tölgy, a magasabban fekvő bükkesektől s ezek a fenyvesektől lehetőleg elkülönítve, külön üzemosztályba sorozandók; továbbá: hogy a mennyiben a viszonyok megengedik, kívánatos, miszerint az egész erdőgondnokság egyetlen üzemosztályt képezzen, és pedig az esetben is, ha több, különfekvő erdőrészből áll; magától értetvén, hogy két vagy több erdőgondnokság egy üzemosztályba semmi esetre össze nem foglalható. Ott azonban, a hol több üzemosztály alakittatik, szükséges, hogy mindegyik a helyszini viszonyokhoz képest megfelelően legyen kikerekítve, s hogy az egyik üzemosztályhoz tartozó állabok a másinak egyes állabjai által szét ne szakittassanak, kivételt képezvén a véderdőtalanjhoz tartozó területek, melyek minden körülmények közt a többi állaboktól elkülönítendő; ezek kihasználása is azonban az ugyanazon gondnoksághoz tartozó többi erdőkkel kellő kapcsolatba hozandó.

2. Rendes gazdálkodás mellett, az egymásután kihasználás alá kerülő évi vágások többé-kevésbé hosszú, összefüggő sört képeznek. Minden vágássorozat, a helyi viszonyokhoz képest, egy

vagy több ily sorból áll, mely utóbbi esetben azonban a sorok egy csoportban fekszenek, úgy hogy a termények kiszállítása az egész vágássorozatból ugyanazon irányban és ugyanazon szállítási eszköz (főút, usztató patak stb.) felhasználásával történhetik. Ha a vágássorozat annyi vágást tartalmaz, a hány évre terjed a forda, akkor teljes vágássorozatnak neveztetik, ha pedig csak egynéhány fordaszakon át eszközölhető lenne évenként a vágás, akkor nem teljes. Rendszerint csak teljes, s a mennyire lehetséges, egy sorból álló vágássorozatok alakítandók; hegységben azonban, és azon sík erdőkben, hol állandó nyiladékok már léteznek, helyrajzi viszonyoknál fogva gyakran szükséges a vágássorozatokat több sorból állítani össze, valamint nem teljes vágássorozatokat is alakítani. Ez esetben a nem teljes vágássorozatok egymással akként egészítendő ki, hogy az egész üzemosztályban minden évben egyenlő számú vágás legyen tarlasztható. Miután a vágások rendes körülmények közt hosszukkal merőleges a sor hosszhatáraitra vezetendő, s egyik hosszhatártól a másikig terjednek, ennél fogva vágássorozatok alakításánál főfigyelem arra fordítandó, hogy a sor ne legyen túlságosan széles, vagyis, az egyes vágások ne legyenek túlságosan hosszúk; hegységben tehát a vágássorozatok határait, főképp nagyobb hegygerinczek és völgyek képezik; ott pedig, a hol a hegyoldalak fölötté szélesek, valamint nagyobb kiterjedési sík erdőkben, a hol a vágások egyetlenegy sorban való vezetése mellett azok hossza túl nagy lenne, egynél több vágássorozatnak alakítása szükséges.

Minden üzemosztálynak legalább egy teljes vágássorozatból kell állnia; ha azonban az üzemosztály területe oly nagy, hogy a megállapított forda szerinti szabályos évi hozamterület egy vágásban való kihasználása a czélszerű és biztos felujítás feltételeinek, a vágás túlnagy kiterjedése miatt, nem felelne meg, akkor a szükséghez képest két vagy több vágássorozat alakítandó az esetben is, ha a helyrajzi viszonyoknál fogva az összes állabokat egy vágássorozatba lehetne foglalni.

Erre nézve szem előtt tartandó, hogy szélesebb sorokban az egyes vágások területe nagyobb lehet, mint keskenyekben, a mennyiben amazokban a vágás, ha annak területe a kellőnél kisebb, aránytalanul hosszú és keskeny lenne; keskenyebb sorokban ellenben nagyobb vágasterület mellett a vágások szélessége túl nagy volna. Általában véve irányadóul szolgálhat, hogy, ha a sor szélessége 200 ölnél nagyobb, de 400 ölet meg nem halad, ez évi vágás területe, a mennyiben rendkívüli szállítási és értékesítési viszonyok mást nem követelnek, 20 holdat, 200 ölnél keskenyebb sorokban pedig 10 holdat meg ne haladjon. Megjegyzendő azonkívül, hogy ott, a hol a különböző korosztályok nagyon váltakoznak, kisebb vágássorozatok alakítása lehetővé teszi, hogy a szabályos állapot legkevesebb áldozat mellett a legrövidebb idő alatt helyreállíttassék.

3. Minden vágássorozat annyi, lehetőleg egyenlő kiterjedésű tagra osztandó, a hány szakból áll a megállapított fordá, úgy, hogy minden fordaszaknak egy külön tag feleljen meg. E szerint egy tag területének lehetőleg a 20 (sarjerdőben 10) évi fordaszaki hozamterületnek kell megfelelnie, vagyis 20 (illetve 10) egymással összefüggő vágást magában foglalnia.

Ott a hol a vágássorozat csak egy sorból áll, a tagok szélességi határai beleesnek a vágássorozat hosszhatárvonalába, a tagokat egymástól elkülönítő határvonalak ellenben keresztül szelik a vágássorozatot annak szélességében. Ha azonban a vágássorozat több sorból áll, akkor a tagok határai részben a sorok határait követik, részben a sorokat többé-kevésbé merőlegesen azok hosszirányára metszik; néha pedig egy-egy tag külön sort is képez, sőt hegységben nem ritkán egy és ugyanazon tagban is a vágásokat két, esetleg több sorban szükséges vezetni. Sík erdőkben a vágássorozatok illetve sorok határait a hossznyiladékok, a tagok határait pedig a keresztnyiladékok képezik; ott, a hol az erdő állandó nyiladékokkal már be van osztva, a tagok fentebbiek szerinti elkülönítése gyakran lehetetlen, s ez esetben minden tábla külön tagnak tekinthető. Hegységben taghatároknak természetes vonalakat (hegygerinceket, völgyeket, utakat stb.) kell választani; itt ennél fogva a tagok alakja és területe többé-kevésbé különbözik; ha azonban részben mesterséges határvonalak is alkalmaztatnak, azok egyenes vonalban és akként vezetendők, hogy a tag területe ki legyen kerekítve.

4. A szabályos vágatási sorrend megállapításánál meghatározandó mindenekelőtt azon irány, melyben a vágások vezetendők. Erre nézve főfigyelem fordítandó a szállítási s a felújítási viszonyokon kívül az uralkodó veszélyes szelekre, különösen a hegységben, hol az állabokat szélöntés fenyegeti, s hol ennél fogva a vágatást akként kell vezetni, hogy minden egyes vágás úgy homlok vonalán, mint oldalán is védve legyen. A veszélyes szelek a nagyobb völgyek irányát, és pedig rendesen felülről lefelé követik, s miután az (legalább ott, a hol mellékvölgyek nincsenek és a vágássorozat egy sorból áll) párhuzamos a vágássorozat hosszhatárával, a vágásoknak homlokára (hosszvonálára) dőlnek, míg a másodrendű szelek a vágásokat oldalról (vagyis azoknak a vágássorozat hosszhatáraival összeeső széleit) támadják meg. Mellékvölgyekben, hol a sorok ezeknek irányát követik, a vágások homlokát a másodrendű szél fenyegeti; itt tehát ez a veszelmesebb.

A veszély elhárítása céljából a vágásokat minden egyes sorban oly irányban kell vezetni, mely egyrészt a homlokszéleket, másrészt az oldalszéleket fenyegető szelek irányával épen ellenkezik. A vágásirány megállapítása után következik az egyes tagoknak fordaszakokba való sorozása. Erre nézve figyelembe veendők: a megállapított vágás-

irány, az állabok tényleges állapota, különösen a korosztályok felosztása, továbbá a szállítási és felujítási viszonyok. A vágás irányra nézve szükséges, hogy minden tag közvetlen szomszédságában a fentjelzett két veszélyes szélirányban oly tagok legyenek elhelyezve, melyek egy fordaszakkal később jönnek tarlasztás alá; ha tehát például az illető tag az utolsó (legfiatalabb) fordaszakba tartozik, akkor a veszélyes két oldalról I. (legidősebb) vagy legfeljebb II. fordaszakba sorozott tagok legyenek szomszédságában. Ezen körülmény nemcsak az üzemosztály belsejében, hanem annak szélein is, a hol két üzemosztály vagy két erdőgondnokságnak határai találkoznak, kellő figyelemben részesítendő, ott pedig, a hol egyes tagok ily módon való elhelyezése és biztosítása teljességgel lehetetlen, 4—5 öl szélességű nyitó-vágás alkalmazandó, illetve az egymásmellett fekvő s a fordaszakokba viszáson besorozott két tag közti határ mentén megfelelő pászta vágandó ki s ujitandó fel, úgy, hogy ezáltal a veszélyeztetett állab szélén álló fák megerősödven, képesek legyenek a romboló szeleknek ellentállani, s hogy egyszersmind a pásztából, melyben e célból a fák fiatal koruktól kezdve megfelelő gyér zárlatban tartandók, később védő-állab fejlődjék ki. Az erdő jelen tényleges állapota annyiban jön tekintetbe, a mennyiben kívánatos, hogy a szabályos vágatási sorrend mindjárt az első fordában legyen betartható, s ennél fogva a tagok lehetőleg azon fordaszakba sorozandók, melybe az illető tagban lévő állabokat, vagy legalább azok nagyobb részét, korukhoz képest különben is sorozni kellene. A szállítási viszonyok figyelembevételre szükséges azért, mert a szállítási eszközök berendezése és fentartása tetemes költséget igényelvén, kívánatos, miszerint az erdők kihasználása akként legyen foganatosítható, hogy a szállítási költségek az egyes fordaszakokra arányosan oszoljanak meg. Ezen szempontból a vágások minden völgyben lehetőleg alólról fölfelé vezetendők, s ott, a hol több vágássorozat alakíttatott, az egy és ugyanazon fordaszakba sorozott tagok akként legyenek elhelyezve, hogy az egész üzemosztályban minden fordaszakban arányos részben legyenek képviselve, a vágások azon helyeken, a honnan az erdőtermények könnyebben kiszállíthatók, mint oly helyeken is, hol a szállítás nehezebb és költségesebb. Az újraerdősítési viszonyok, különösen a hol vetés vagy ültetés szükséges, szintén azt követelik, hogy az évi vágások arányosan legyenek elhelyezve, úgy, hogy az illető területek ne egyszerre, hanem egymásután legyenek felujíthatók, s így kevesebb munkaerővel is az erdősitést az arra alkalmas időben lehessen befejezni. Sík erdőkben, a hol szélöntés veszélye ritkán fordul elő, a vágásirány kijelölésénél inkább arra kell figyelemmel lenni, hogy a vágások a nap heve s a szárító szelek, és fagyok ellen legyenek védve. Itt tehát a vágások többnyire egyrészt északról dél felé, másrészt nyugatról kelet felé lévén vezetendők, a sorokat egymástól elválasztó hossznyiladékok az É. D. iránynyal, a tago-

kat elválasztó keresztnyiladékok pedig N. K. iránynyal párhuzamosan tüzendők ki, s a tagok elhelyezése akként eszközöndő, hogy minden tag a D. és K. irány felé legyen fedve.

5. Az első fordában követendő tényleges kihasználási sorrend megállapításánál szem előtt tartandók a következők. Ott, ahol minden tagban az állabok kora többé-kevésbé megfelel azon fordaszaknak, melybe az illető tag soroztatott, úgy, hogy minden állab a forda éveivel közel egyenlő korban kerülhet tarlasztásra; a használatok a megállapított szabályos vágatási sorrend szerint tervezendők. Ha azonban az egyes tagok többféle, s különböző korú állabokat tartalmaznak, akkor a szabályos állapot csak áldozatok mellett lévén helyreállítható, az erdőrendező feladata lesz, a használatokat, tekintettel a fennforgó gazdasági viszonyokra és a megállapított szabályos vágás-sorrendre, akként tervezni, hogy a szabályos állapot minél kevesebb áldozat mellett legyen elérhető vagy legalább megközelíthető. Erre nézve tájékozásul szolgáljon, hogy az utolsó fordaszakba tartozó tagoknak mindazon állabjai, melyek jelen koruknál s az állab állapotánál fogva az utolsó fordaszakig fenn nem tarthatók, az I. fordaszak alatt, és pedig első sorban használandók ki, úgy, hogy az utolsó fordaszakban ismét ki legyenek használhatók; továbbá, hogy az I. fordaszakban foglalt oly fiatal állabok, melyeknek kihasználása gazdasági szempontból még nem czélszerű, s melyeknek a második fordára való fentartása jelentékeny hátránnyal nem jár, állva hagyandók; végre, hogy szükség esetén a II. fordaszakba sorozott tagokban is eszközölhető kihasználás az I. fordaszak alatt, ha az I. fordaszakba tartozó tagokban elegendő vágható állab nincsen, s az illető II. fordaszakbeli tag állabjainak állapota a kihasználást lehetővé, vagy épen szükségessé teszi. Magától értetik, hogy az ekkénti használatok kiterjedése, valamennyi vágást együttvéve, a szabályos hozamterületet — esetleg, ha az erdők állapota kivételesen a szabályosnál kisebb vagy nagyobb hozamterületnek megállapítását teszi szükségessé — a megállapított hozamterületet túl nem haladhatja.

6. A folyó vágásokon kívül eszközöndő erdősitések sorrendjének megállapításánál szintén az erdő tényleges állapota és a szabályos vágatási sorrend veendő figyelembe. Első sorban az utolsó fordaszakba sorozott tagok fiatalosaiban netalán létező hézagok és tisztások erdősitendők be; azután következik az I. fordaszakba eső tagok tisztásainak, s ezek után a II. fordaszakba tartozó tagok tisztásainak erdősitése. Az utolsó-előtti fordaszakbeli tagok tisztásai csak azon esetben erdősitendők be az I. fordaszak alatt, ha az így létesítendő állab a tag tarlasztásának idejében már használható fát szolgáltatni képes; ha azonban a fent jelzett többi erdősités kisebb kiterjedésű, akkor az utolsó-előtti fordaszakba való tagok tisztásai is az I. fordaszakban erdősitendők.

7. Az állandó gazd. beosztást képező üzemosztályok, vágássorozatok és tagok határainak a természetben való megjelölésére és állandósítására nézve rendelem a következőket:

a) Az erdőrendezőség által mindenekelőtt kijelölendő véderdők határainak jelek általi biztosítása céljából, a kijelölt határvonalak főbb pontjain, u. m. hegygerinczen, völgyben és a hol a vonal nagyobb szög alatt megtörik, valamint ott, a hol a szomszédos üzemosztálynak taghatáraival találkoznak, — mely pontok az erdőrendezőség részéről úgy a természetben, mint a rendelkezésre álló térképen is ideiglenesen megjelölendők, — az illetékes erdőgondnokságok által legalább 0.7 méterre a földbe beásott és nagyobb kövekkel körülrakott faoszlopok, vagy a mennyiben lehetséges és célszerűbbnek mutatkozik, nagyobb kövek állítandók fel. Ezen vonaljelek egyik lapos oldalukon V. E. betűkkel és azok alatt a minden üzemosztályban 1-től kezdendő folyószámmal látandók el; a jelpontok közti vonalrészek pedig az ezek mentén álló fák megfelelő megjelölése által jelzendők.

b) Ott, a hol az üzemosztályok, vágássorozatok és tagok határait természetes vonalak (völgyek, hegygerinczek stb.) képezik, a határvonalak megjelölésére szintén az a) alatt leírt állandó vonaljelek használandók, a megjelölésre nézve pedig a következők tartandók szem előtt:

a) Az említett vonaljelekkel csak azon vonalak jelölendők meg, melyek két üzemosztályt, két vágássorozatot, vagy két tagot egymástól közvetlenül választanak el, úgy, hogy a két erdőgondnokság közti határ és a birtokhatár mentén csak az előbb mondott vonalak végpontjai lesznek megjelölendők, az ezen határokkal egybeeső vonalrészekre pedig a megjelölés ki nem terjed; ugyanez állott is, a hol két üzemosztály, két vágássorozat vagy két tag között az erdőbirtokhoz tartozó más gazdasági terület fekszik.

β) A vágássorozati határvonalaknak az üzemosztály határába eső végpontjai az üzemosztályt jelző felirással, a taghatároknak a vágássorozati határba eső végpontjai pedig a vágássorozatot jelző felirással látandók el.

γ) A minden vonaljelek lapos oldalára alkalmazandó felírás a két üzemosztály közti határvonalon azon üzemosztály betűjéből, mely a betűrend szerint előljár és a folyó számból áll (pl. A és B üzemosztály közti vonalon $\frac{A}{1}$, $\frac{A}{2}$ stb.) kivételt képezvén a véderdő és más üzemosztály közti határ, mely mindig az a) pontban jelzett módon jelölendő meg; vágássorozatok és tagok határain pedig a felírás azon a legkisebb számmal jelzett vágássorozat vagy tag számát, melyeknek közös pontját képezi az illető vonalpont, és a folyó számot tartalmazza (pl. II. és III. vágássorozat közti vonalon $\frac{II.}{1}$, $\frac{II.}{2}$ stb., a 10 és 14 tag közti vonalon $\frac{10}{1}$, $\frac{10}{2}$ stb.); ugyanezen szabály alkalmazandó a csomópontokra is.

δ) A folyó számok az üzemosztályokra nézve a megelőző pontban megszabott módon alkalmazandó minden betűnél, a vágássorozatok és tagok határait illetőleg pedig minden — vágássorozatot vagy tagot jelző — számmal újra 1-gyel kezdendő. A sorrendre nézve azon szabály tartandó meg, hogy a folyószámok ugyanazon irányban haladjanak, a melyben a vonalak a völgytől felfelé emelkednek.

ε) A felírásokhoz lehetőleg olajfesték használandó, és pedig az alap fehér, rajta pedig a betűk és számok vörös színnel festendők.

ζ) A vonaljelek közti vonalrészek oly helyeken, hol azok álló erdön keresztül gerinczeken vagy lejtőkön vezetnek, egyedül a vonalba eső álló fák levágása, tehát mintegy 3—4 láb széles nyiladékok által, máskülönben az állófák meghajkolása által jelölendők meg.

η) Oly kedvező dombos vagy sík fekvésű erdőkben, hol a gazdasági műszaki beosztás céljából nyiladékok alkalmazása mutatkozik célszerűnek, az egyes sorokat egymástól elkülönítő hossznyiladékok római nagy betűkkel (A. B. stb.), az egyes tagokat elválasztó keresztnyiladékok pedig római számokkal (I., II. stb.) jelölendők meg.

Azon főnyiladékok, melyek két vágássorozatnak határát képezik, négy (4) öl, a többi nyiladékok két és fél (2½) öl szélességben vágandók ki; magától értetvén, hogy már meglevő, de az érintettnél nagyobb vagy kisebb szélességgel bíró nyiladékok a szomszédos területek tarolásáig s újbóli beerdősítéseig, érintetlenül hagyandók.

A nyiladékok olyképen állandósítandók, hogy minden nyiladék végpontjain, valamint két egymást keresztező nyiladék szélvonalainak szeglet pontján egy fa-, esetleg kő-oszlop állítandó fel, mely oszlopok a nyiladék végpontján annak betűjével, illetve számával, a szegletpontokon pedig a két nyiladék betűjével és számával látandók el, és mindig azon tag szögletébe helyezendők el, mely az e helyen találkozó tagok közül a megállapított szabályos vágatási sorrend szerint legelőbb kerül tarolásra.

θ) A vonaljeleknek egyszersmind rendeltetésük lévén későbbi felméréseknél csatlakozási pontokul szolgálni: az erdőrendezőnek gondoskodnia kell arról, hogy a vonaljelek elhelyezési pontjai a térképen kitüntetett megfelelő pontokkal teljesen egyezzenek; ennél fogva ott, a hol a jelek a részletes felmérés megkezdése előtt állítottak föl, minden jel az illető vonalak fölmérése alkalmával kellő pontossággal fölveendő; a hol pedig a jelek utólagosan állíttatnak föl, azoknak elhelyezési pontjai tüzetesen meghatározandók és a gazdasági térképen pontosan kitüntetendők. A jelek állandó épségben való fentartásáról gondoskodni, az illető kezelőségek földadata.

8. A gazdasági- és állab-térképeken, valamint az üzentervekben is a következő megjelölések használandók:

a) Az üzemosztályok nagy betűkkel (A. B. stb.), a vágássorozatok mintegy 8 milliméter magas római számokkal (I., II. stb.), a

tagok mintegy 5 mmtr. magas arabs számokkal (1, 2, 3 stb.) jelölendők, s a vágássorozatok minden üzemosztályban, a tagok azonkívül minden különálló és a többivel össze nem függő erdőrészben, a meny-nyiben az külön vágássorozatot képez, újból egytől kezdve folytatólagosan számozandók. A számozás sorrendjére nézve azon szabály tartandó szem előtt, hogy a számozás hegységi erdőkre nézve mindig az illető üzemosztály illetve külön álló erdőrészen átvonuló fővölgy jobbpartján, annak torkolatához legközelebb fekvő tagoknál, sík erdőkre nézve pedig a szállítási fővonal irányában szintén jobboldalon és a főpiaczhoz közelebb fekvő tagoknál kezdendő meg és illetőleg körben balról jobbra menő irányban folytatandó.

b) Az erdősült és nem erdősült osztagok, — ideértve tehát a beerdősítendő tisztásokat is, habár azok ideiglenesen mint szántók, rétek, legelők stb. használatnak, — a gazdasági térképen nem színezendők, hanem minden tagban a betürend elejétől kezdve kis latin betűk által (*a, b, c* stb.), hasonminőségű, de különvált osztagok pedig az illető betűhez irt számokkal (*b₁, b₂* stb.) jelölendők meg.

c) A beerdősített nem tervezett, de az erdőbirtokhoz tartozó házhelyek, kertek, szántók, rétek és legelők minden üzemosztályban vagy külön álló s külön vágássorozatot képező erdőrészben egytől kezdve megnevezések kezdőbetűjéhez irt folyó kis arabs számokkal (*h₁, h₂... k₁, k₂... sz₁, sz₂... r₁, r₂... l₁, l₂...*) jelölendők meg, és úgy a gazdasági, mint az állabtérképen következőleg színezendők:

kincstári kőépületek . . .	sötét-karmin,
„ faépületek . . .	czitromsárga,
idegen épületek . . .	tussal vonalozva,
házhelyek . . .	világos-karmin,
szántók . . .	dohánylé,
kertek, rétek és legelők .	egyenlő világos kékes-zöld (Grünspan) színnel.

d) A havasi térségek (havasi legelők) minden üzemtestben egytől kezdve *hl₁, hl₂* stb. jelzettel jelölendők meg, s úgy a gazdasági, mint az állabtérképen is sárgás-zölddel színezendők.

e) A véderdők a térképen V. E. betűkkel, a véderdőkhez tartozó tagok és osztagok pedig az *a)* és *b)* pontban előadott módon jelölendők meg, s a térképeken azonkívül neutral színnel tüntetendők ki.

f) A terméketlen területek a gazdasági és állabtérképeken *ttl₁, ttl₂* stb. jelzettel jelölendők.

g) A jelen korfokozatok fekete, a célbavett szabályos állapotnak megfelelő korfokozatok pedig vörös, mintegy 4 milliméter magas, ferdén álló római számokkal jelölendők meg.

h) Miután az állabtérképek a minden évben változó korviszonyoknál fogva, aránylag csak rövid ideig ábrázolják a tényleges álla-

potot, s minden fordaszaki üzemátvizsgálás alkalmával újra készítendők, tehát csak ideiglenes jelleggel bírnak, az eddig szokásos készítési eljárás pedig aránytalan sok munkába és időbe, tehát költségbe is kerül: ezen munkának egyszerűsítése végett az állabterképek jövőben akkép készítendők, hogy a tülevelü állabok egyenlő világos tussal, a lomb-levelü állabok ellenben egyenlő világos szicsmával színezendők, az egyes korfokozatok pedig ezen alapszínre különböző színes rajzónnal húzott egyenközü vonalokkal tüntetendők ki. E szerint használandó, ha p. o. 6 korfokozatnak kitüntetése szükséges

- az I. korfokozatra czinober,
- a II. „ barna-vörös,
- a III. „ szürke-barna,
- a IV. „ narancssárga,
- az V. „ citromsárga szín

s a VI., vagyis legfiatalabb korfokozat csakis az alapszín által lesz megjelölve, magától értetvén, hogy a tisztások egyáltalában nem színezendők. Ha pedig csak 5, 4 vagy 3 korfokozatnak kitüntetése szükséges, akkor mellőzendő a barna-vörös, illetőleg ez és a narancssárga, vagy utolsó esetben a nevezett kettő és a szürke-barna színü vonalzás, vagyis a legmagasabb korfokozat mindig a czinoberszínü vonalzás, a legfiatalabb korfokozat ellenben egyedül az alapszín által lesz kitüntetendő.

Budapesten, 1883. márczius hó 15-én.

A minister megbízásából :

Bedő Albert,

országos főerdőmester.

1851
~~~~~

1866

Szabályrendelet az államerdészet kezelési épületeinek és azok tartozékainak használatáról és jó karban tartásáról.

14.704. szám. 1. §. Az államerdészet tulajdonában levő kincstári épületek és azok tartozékai az erdészeti tisztviselőknek, altiszteknek és erdőszolgáknak kivétel nélkül csak további rendelkezésig és azon fentartással engedtetnek át természetbeni lakásul, hogy a haszonélvezők azokból, ha a szolgálati érdekek úgy kívánnák, az illetékes hatóság rendeletére és a helyi viszonyok figyelembe vételével megállapítandó határidő alatt kiköltözni tartoznak, a nélkül, hogy ebből származó netaláni hátrányaikért kárpótlást igényelhetnének.

2. §. A természetbeni lakásul szolgáló épületek átvétele a kiköltözködőtől és átadása a beköltözködőnek a felsőbb hatóság e célból kiküldött tisztviselője által leltár mellett eszközöltetik, mely minden lakásról pontosan vezetendő és nyilvántartandó. E leltár segélyével az átvétellel s illetőleg átadással megbízott tisztviselő gondosan számbavéve a lakáshoz tartozó épületeket, azoknak alkatrészeit és összes felszerelési tárgyait, az ingó leltári tárgyakat, továbbá a telket, kertet s ezek tartozékait (beleértve a fákat, cserjéket, élő sövényeket, a szabadba kiültetett, künn telelő virágokat stb.), megállapítja s jegyzőkönyvbe veszi azon hiányokat, melyek a leltár adataival szemben a tényleges állapotban mutatkoznak.

Ha e hiányok között olyanok is fordulnának elő, melyeknek pótlása ezen szabályrendelet értelmében a lakás vagy tartozékainak használóját terheli, a kiköltöző tisztviselő, altiszt vagy szolga utasítandó, hogy az elmulasztott javításokat vagy pótlásokat utódjának beköltözése előtt pontosan teljesítse, vagy ha ez már nem állana tehetségében, a kívánt állapot helyreállításához szükséges és az átadást vezető erdőhatósági kiküldött által megállapítandó összeget utódjának azonnal átszolgáltassa, ki a szükséges és az átadási jegyzőkönyvben szabatosan megjelölendő helyreállításokat záros határidő alatt teljesíteni tartozik.

3. §. A lakáshoz tartozó épületeket s azok tartozékait a haszonélvező tisztviselő, altiszt vagy szolga csak azon cél-

nak megfelelő módon használhatja, melyre rendeltetve vannak. Ennélfogva az irodahelyiséget vagy szálló (intervenens) szobákat a család számára, egyes rendkívüli eseteket leszámítva, lefoglalni, a lakszobákban terményeket vagy anyagokat elhelyezni, a kertet gazdasági udvarrá átalakítani, ló- és tehénistállót baromfi vagy disznó-ólként használni stb. stb. szigorúan tiltva van.

4. §. A természetbeni lakásul nyert épületeket vagy azoknak egyes részeit a haszonélvezők a velük közös háztartásban élő családtagokon kívül másoknak sem át nem engedhetik, sem bérbe nem adhatják.

5. §. Minden tisztviselőnek, altisztnek vagy szolgának köteletségében áll a használatra átengedett épületeket, úgy szinte az udvart és kertet tisztán tartani, a zárt helyiségeket egyfelől szellőztetni s másfelől az időjárás káros behatásától (esőtől, nedves levegőtől, hidegtől stb.) megóvni, a lakszobákat, még ha nem használtatnának is, a hideg idő beálltával a belső alkatrészek (falak, mennyezet, padolat, ablakok, ajtók) kellő karbantartásához szükséges hőmérsék határáig fűteni, a fákat és más élő növényeket ápolni, minden tárgyat kimélettel használni, s egyuttal a felett is örködni, hogy e követelményeknek a családhoz tartozók és cselédek, továbbá a munkások és ott megforduló idegenek is megfeleljenek, mivel az ezek által esetleg okozott károsításokért is ők viselik a felelősséget.

6. §. A természetbeni lakáshoz tartozó telken saját költségen új építkezéseket foganatosítani, vagy a meglevő épületek szerkezetében és berendezésében változtatásokat eszközölni csak a felsőbb hatóság írásbeli engedélye mellett lehet. Az engedély megnyerése azonban az építkezőnek nem ad jogcímet arra, hogy befektetéseinek később a kincstár által való megtérítését követelhesse, valamint nem mentheti fel azon kötelezettség alól sem, hogy ha később szükségesnek mutatkoznék s a felsőbb hatóság azt elrendelné, a régi állapotot saját költségen ismét visszaállítani ne tartozzék.

Az engedély alapján saját költségen emelt épületeket, ha teljesen szabadon állanak, az építő tisztviselő kiköltözése alkalmával vagy az előtt megint elbonthatja és értékesítheti, ezt megelőzőleg azonban köteles szándékát a felettes hatóság-

nak bejelenteni, annak ebbeli rendeletét megvárni, s arra az esetre, ha a kincstár úgy kívánná, azokat a felettes hatóság által megállapítandó becsárban átengedni. A kincstári épületekkel összefüggésben álló toldások, javítások és változtatások ellenben a kincstár tulajdonához tartozóknak tekintendők, s ha csak a felettes hatóság az engedély megadása alkalmával az eredeti állapot visszaállítását nem kötötte ki, sértetlenül fentartandók s a kiköltözés alkalmával kárpótlás nélkül átadandók.

Az engedély nélkül emelt épületek, úgy szinte az épületeken eszközölt változtatások és javítások, ha a régi állapot helyreállítása nem követeltetik, a kincstár tulajdonába mennek át, s azokat elbontani vagy megsemmisíteni ép úgy tilos, mint a kincstári költségen készületeket.

A telek javítására és szépítésére fordított beruházások, mint például a kertek talajának feltöltése, az udvar és utak kikavicsolása, a vízlevezető árkok és vízvezetékek, továbbá a használó által telepített gyümölcsfák és cserjék, a szabadon kiültetett, kinn telelő virágok és disznővények, az élő sövények- és élő növényekből készített lugasok stb. akár engedéllyel, akár a nélkül keletkeztek, kincstári tulajdont képeznek, s mint a telekhez tartozók, kiköltözés alkalmával az utódnak sértetlenül átadandók.

7. §. A természetbeni lakásul szolgáló épületeken és ezek felszerelésein, továbbá a telek, kert és ezek tartozékain időnként mutatózó sérüléseket és romlásokat részben a kincstár, részben a haszonélvezők tartoznak kijavítani. Az először említett javításokat illetőleg, a haszonélvezők kötelesek az épületek gondozásával megbízott erdőtisztnek azonnal jelentést tenni, az utóbbiakat ellenben saját költségükön haladéktalanul teljesíteni.

8. §. A haszonélvező tisztviselőknek, altiszteknek, szolgálóknak a következő javítások saját költségen való teljesítése áll kötelességökben;

1. A falak belső oldalain támadó repedések, hasadások és törések betömése, a mennyiben azok nem az építési szerkezetek hiányosságából vagy a rossz kivitelből származnak s ennél fogva a falak jelentékenyebb mérvű kibontása nélkül is tartósan kiigazíthatók;

2. a kályhák, füstcsövek, takaréktűzhelyek, sütőkemenczék, sütőcsövek, üstök, üstfalazatok s más hasonló szerkezetek falazatának, ragasztékának és vakolatának, ugyszinte a belső helyiségekben, folyosókon, padláson, udvaron és a melléképületekben lévő kő- és téglaburkolatoknak kiigazítása mindaddig, míg ez a felsorolt szerkezetek elbontása és teljes vagy részleges megújítása nélkül egyes kimozdult vagy kitörött kőnek, téglának visszahelyezése vagy kicserélése által is eszközölhető;

3. a vakolatnak helyenkinti kiigazítása, a meszelés jókarban tartása és teljes megújítása;

4. az agyagtapasztásnak, az udvar és utak kavicsolásának, vagy ennek hiányában a felső tömött földrétegnek, továbbá az épületek falai körül a földfeltöltésnek jókarban tartása s illetőleg kiegyengetése;

5. a kimozdult ajtó- és ablaktokoknak, küszöböknek, lépcsőfokoknak, kapu- és kerítésoszlopoknak, támaszoknak megerősítése;

6. a faszerkezetek kimozdult vagy sérülést szenvedett kötésének helyreállítása, ha az a szerkezetek szétbontása nélkül is eszközölhető;

7. a szobák, folyosók s más helyiségek padolatának, az ólhídlásoknak, földény- és kerítésdeszkázatnak, a deszkafalaknak és más deszkaszerkezeteknek kijavitása, míg az egyes elvált, elrepedt vagy meglazult részeknek megerősítésére vagy egyes deszkák kicserélésére szorítkozik;

8. a szoba-padolat szegélyléczezetének, a fedél- és kerítésléczezetnek s más léczszerkezeteknek kiigazítása a 7. pont értelmében;

9. a cserép-, zsindely-, nád- és szalmafedelek ujon keletkező kisebb hézagainak kifoldozása vagy betömése;

10. mindennemű szegezett szerkezet szögezetének kiigazítása;

11. az ajtók, ablakok, ablaktáblák, redőnyök, kapuk vasazatának és zárszerkezetének kijavitása, míg az csak egyes részekre terjed ki s az egész vasazatnak vagy zárszerkezetnek ujjal való kicserélése nem válik szükségessé;

12. az ablakok, ajtók s világító nyílások üvegalkatrészeinek és ragasztékának jókarban tartása;

13. a belső falakon alkalmazott ajtók és ajtófelszerelések,

az ablakok, ablakdeszkák, ablaktáblák, lépcsők és lépcsőkarzatok olajfestésének, ugyszinte a falak festésének kiigazítása azon helyeken, melyek gondatlanság folytán vagy a gyakori használat miatt elrongáltatnak vagy bemocskoltatnak;

14. a szobapadolatok olajfestésének vagy fényezésének épentartása és megújítása még azon esetben is, ha az első bevonást a használó saját költségén eszközölte;

15. a kutak tisztántartása és a kut szerkezetének, a vedernek emelő kötel vagy láncznak, hajtókeréknek, kávának, deszkáznak avagy a szivattyu- és más szerkezeteknek jókarban tartása és kiigazítása, kivéve azon eseteket, midőn a folytonos használat miatt a szerkezet egyes részei ujjakkal cserélendők ki;

16. a tűzoltó-szerek : szivattyuk, vizedények, létrák, kapcsok stb. kisebb sérüléseinek kiigazítása és folytonos gondozása;

17. a szénarács, jászol, itatóválú s hasonló tárgyak folytonos jókarban tartása;

18. a trágya- és pöczegödörnek s ezek tartozékainak, nyílt és fedett csatornáknak, az épületek alapzata körül azok szárazon tartására szükséges árkoknak és a fedélcatornáknak és csöveknek tisztántartása;

19. a kertnek, udvarnak gyomtól, szeméttől vagy sártól való tisztántartása;

20. az élő növényeknek, nevezetesen disz- és gyümölcsfáknak, cserjéknek, virágoknak, gyepszőnyegnek ápolása, tisztítása, szükség esetében öntözése és felkapálása, továbbá a természetes okokból vagy külső bántalmazás miatt kivesző példányoknak pótlása s általában a gyümölcsfák szaporítása;

21. végül mindennemű kisebb vagy nagyobb sérülésnek helyreállítása és mindennemű hiánynak pótlása, mely az 1—20. pontokban leírt kötelezettségek idejében való teljesítésének elmulasztásából keletkezett, vagy a haszonélvezőnek, családjának és cselédeinek gondatlanságából, kiméletlenségéből avagy netaláni roszakaratából származott.

9. §. A 8. §-ban felsorolt javításokhoz szükséges téglakő, mész és faanyag, a mennyiben az a kincstár által kész-

letben tartatik, az illetőnek kérelmére a legközelebb eső rak-tárból vagy erdőből díjtalanul szolgáltat ki, a fuvarkötségeket azonban a használó tartozik viselni.

Ha az említett anyagok kiszolgáltathatók nem volnának, az illető tisztviselő, altiszt vagy szolga a beszerzés költségeinek megtérítését nem követelheti.

Az épületek jókarban tartására szükséges és ezen szabály-rendelet 8-ik §-a szerint a használót terhelő összes kisebb kiadások fedezhetése céljából tekintet nélkül az épületek minőségére és nagyságára, minden természetbeni lakással ellátott tisztviselőnek évenként 5 (öt) forint, minden altisznak évenként 3 (három) és minden erdőszolgának évenként 2 (két) forintnyi átalány* szolgáltat ki.

Ezen átalányösszeg mikénti felhasználásáról a tisztviselők, altisztek és szolgák nem tartoznak számolni, de viszont kötelezettségeik nem teljesítését sem menthetik azzal, hogy az átalányösszeg nem volt elégséges a kiadások fedezésére.

10. §. A természetbeni lakásul kiosztott épületek jókarban tartásához szükséges nagyobb javításokat és befektetéseket, a mennyiben azok a 8. §. értelmében nem a használókat terhelik, a felettes hatóság kincstári költségen tartozik teljesíteni. A haszonélvezőknek e tekintetben csak az a kötelezettsége, hogy az ily természetű hiányokról az illető épület közvetlen gondozásával megbízott tisztviselőnek késedelem nélkül írásbeli jelentést tegyenek, s az építkezések célszerű kivitelére, ha azok vezetésével meg nem is bízhatnának, felügyeljenek.

11. §. A helyi hatóság által előírt tűzrendőri szabályok minden természetbeni lakással ellátott tisztviselő, altiszt és szolga által szigorúan megtartandók. Ezenkívül köteleességekben áll a haszonélvezőknek felügyelni arra is, hogy az emeleti helyiségekben vagy a padlásokon a megengedhetőnél nagyobb teher egy helyre ne rakassék, zárt helyiségekben nedves tárgyak el ne helyeztessenek, a kutak és falak közelében, ugy szinte az istállók belsejében szemét, trágya vagy a falak tartósságára bármi tekintetben károsan ható anyagok fel ne halmoztassanak, közvetlen a falak mellé növények, fák ne ültetessenek, a gyümölcsös-kertbe legelő állatok ne jussanak stb.

12. §. Az erdőhatóság által bérbeadott kincstári lakások jó karban tartása czéljából a bérszerződések megkötése alkalmával a bérlőkre nézve ugyanazon kötelezettségek állapítandók meg, melyek ezen szabályrendelet értelmében a tisztviselőket, altisztteket és szolgákat terhelik.

13. §. Az üresen álló épületek jó karban tartásáról, ugy szinte az irodahelyiségekben és hivatali épületeken szükségessé váló javításokról az illető erdőhatóság köteles a maga idejében gondoskodni.

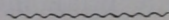
14. §. A természetbeni lakásul szolgáló épületek, kincstári tulajdont képező munkáslakok, bérbe adott lakások és üresen álló épületek felett a közvetlen felügyelet azon kezelő főerdésznek, erdésznek vagy ezek helyettesének képezi kötelességét, kinek kerületében az illető épületek vannak. Az erdőhatóság azonban czélszerűségi tekinteteből egyes épületekre nézve ezen teendőkkel más szakközegét is megbizhatja.

Az irodahelyiségek és hivatali épületek közvetlen gondozása a hivatal vezetőjét vagy az ez által megbizott tisztviselőt illeti.

E megbizottak mindenekelőtt felügyelni tartoznak arra, hogy a lakások haszonélvezői az ezen szabályrendeletben foglaltakat pontosan megtartsák. Ezen czélból a felügyeletőkre bizott lakások felett minden kínálkozó alkalommal s egy évben legalább négyszer vizsgálatot tartani s szabálytalanságok vagy hiányok felfedezése esetében az illetőket kötelezettségeik teljesítésére utasítani tartoznak. Kötelesek továbbá a kincstár költségén teljesítendő javításokról vagy változtatásokról szabályszerű költségvetést készíteni s azt engedélyezés végett az erdőhatóságnak a maga idejében előterjeszteni, az engedélyezett munkálatokat a tervnek és költségvetésnek megfelelően fogamatosítani s az erdőhatóság által felülvizsgálatra kiküldött tisztviselőnek szabályszerűen átadni.

15. §. Ezen szabályrendelet megsértése a fennforgó körülmények szerint megállapítandó egyszerű vagy súlyos szolgálati vétséget képez. — Budapest, 1883. márczius hó 31-én.

Széchenyi, s. k.

Körrendelet valamennyi közigazgatási bizottságnak és valamennyi kir. erdőfelügyelőségnek.

(Az 1807. évi XXI. törvénycikk alapján elrendelt zárlatnak az 1879. XXXI. törvénycikk értelmében készített ideiglenes üzemtervek által való megszüntetése ügyében.)

19.787. szám. Kérdés tétetvén az iránt, hogy az erdőkre fennálló zárlatok mely időtől kezdve tekintendők feloldottaknak, a m. kir. belügyministeriummal egyetértőleg értesitem a közigazgatási bizottságot és királyi erdőfelügyelőséget, hogy az 1807. évi XXI. t.-cz. és az erdélyi részekben fennállott erdészeti szabályok alapján elrendelt zárlatok nemcsak az 1879. évi XXXI. t.-cz. 18. §-a értelmében beterveztendő rendszeres gazdasági üzemtervek jóváhagyásával, hanem az ugyanezen törvénycikk 210. §-a alapján esetről-esetre megállapítandó ideiglenes gazdasági üzemtervek életbelépésével is feloldottaknak tekintendők, s a kérdésben lévő erdők, az ideiglenes gazdasági tervnek megállapítása után nem a zárlat elrendelésére vonatkozó határozatok, hanem az ideiglenes üzemterv rendelkezései értelmében kezelendők.

Budapest, 1883. évi juniushó 11-én.

A minister helyett :

Matlekovics.

Körrendelet valamennyi kincstári erdőhatóságnak.

(A kincstári altisztek és erdőszolgák létszámának és szolgálati viszonyainak szabályozása tárgyában.)

19.356. szám. A kincstári erdőörök és altisztek szolgálati állományának szervezése tárgyában kiadott mult évi 14.377. sz. a. körrendelettel kapcsolatban, az altiszti és szolgálétszámot következőleg állapítom meg: (L. 46—47. lapot.)

Az altisztek és erdőszolgák ezen új szervezetével összefüggőleg a mellékkilmények és a szolgálati viszony szabályozása tekintetében a következő általános rendszabályokat léptetem életbe:

1. a fenebbiek szerint megállapított illetményekeken felül az erdőszolgák kivételével az egész személyzetet szabad lakás vagy ennek hiányában az évi bér tiz (10⁰)-ka illeti;

Tételszám

Az erdőhatóság neve	Az altiszti állomások száma s a kapeso-													
	Főerdőőr vagy fővadász			Erdőőr vagy vadász				Faraktárőr				Gépke- zelő		
	o s z t á l y													
	I.	II.	III.	I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	I.	II.	
	f i z e t é s													
	480	420	360	350	300	250	200	350	300	250	200	480	420	
	l é t s z á m													
1	Besztercebányai erdőig.	4	6	8	10	15	15	20	1	2	3	.	.	.
2	Zsarnóczai erdőhivatal	3	4	4	4	8	10	15	1	1	.	1	.	.
3	Liptóújvári főerdőhivatal	3	4	4	10	14	16	2	2	2	1	.	.	.
4	Soóvári erdőhivatal . .	3	4	5	6	10	15	20	1	1	.	.	.	.
5	Kolozsvári erdőigatóság	6	7	8	12	14	15	20	2	2	2	2	.	.
6	Szászsebesi erdőhivatal	3	5	6	6	9	10	15	1	1	1	1	.	.
7	M.-Szigeti erdőigazgat.	5	6	7	10	12	15	18	2	4	7	4	.	.
8	Bustyaházai erdőhivatal	3	4	4	6	8	12	16	1	2	2	.	2	2
9	Lugosi erdőigazgatóság	3	5	7	7	8	12	53	.	.	.	.	.	.
10	Orsovai erdőhivatal . .	3	4	6	7	10	11	15	.	.	.	.	.	.
11	Lippai főerdőhivatal .	2	3	6	10	14	19	28	2	3	4	5	.	.
12	Apatini erdőhivatal . .	2	2	3	4	10	12	16	.	1	1	1	.	.
13	Gödöllői erdőhivatal .	2	3	3	4	6	8	8	1	1	1	.	.	.
14	Ungvári főerdőhivatal .	1	1	2	5	6	7	9	1	1	1	2	1	.
15	N.-bányai főerdőhivatal	2	2	3	3	7	12	18	1	.	.	.	.	.
Összesen .		45	60	76	104	151	189	273	16	21	23	15	3	2

latos fizetések és járandóságok								A szolgálai állomások száma s a kapcsolatos szegődmények és járandóságok								
Famester				Szü- lész- nő	Irodaátalány	Földilletmény	Tűzifa-járandóság	Fizetések összege	Erdő- legény			Erdő- szolga			Tűzifa-járandóság	Szegődménydíjak összege
osztály				osztály												
I.	II.	III.	I.	I.					II.	III.	I.	II.	III.			
fizetés				szegődmény-díj												
480	420	360	200	200					180	150	200	150	120			
létszám				frt	kat. hold	ürkbm.	frt	létszám						ürkb- méter	frt	
1	1	.	.	164	278	2304	25.670	4	5	5	2	3	1	168	3420	
1	1	.	.	100	172	1428	15.160	4	2	1	2	1	.	84	1860	
1	.	.	.	112	189	1560	18.690	3	3	2	4	3	2	96	2930	
1	1	.	.	128	215	1776	19.320	3	3	4	3	3	4	120	3270	
1	2	2	.	184	311	2592	29.090	4	5	5	7	7	8	168	5860	
1	1	.	.	116	196	1632	18.000	2	2	3	2	3	5	84	2660	
1	1	2	4	180	304	2520	28.760	3	4	6	1	1	1	156	2690	
.	.	2	2	112	209	1740	19.630	2	2	3	1	1	.	84	1560	
.	.	.	.	186	300	2460	24.510	4	4	5	1	.	.	156	2470	
.	.	.	.	106	181	1500	16.480	2	3	3	2	3	3	96	2600	
1	.	.	.	190	303	2472	26.510	4	4	3	5	5	5	132	4320	
.	.	.	.	100	163	1332	14.230	1	2	2	.	.	.	60	860	
.	.	.	.	70	119	984	11.000	2	3	3	9	.	.	84	3010	
1	.	.	.	70	117	960	10.780	2	2	2	2	2	8	72	2720	
1	.	.	.	96	155	1272	13.460	2	2	1	3	3	7	60	2800	
10	7	6	6	1914	3212	26.532	291.740	42	45	48	44	35	44	1620	43.030	

2. a tűzifa a szerint a mint rendelkezésre áll, kemény vagy lágy hasábfában, ott a hol dorongfa is termeltetik $\frac{2}{3}$ részben hasáb, $\frac{1}{3}$ részben dorongfában, a hol pedig csak dorongfa állittatik elő, kizárólag dorongfából szolgáltatik ki. A személyzet megtakarított tűzifáját elbocsátás terhe alatt sem el nem adhatja, sem pedig el nem ajándékozhatja; nincs továbbá helye a hivatalból való megváltásnak sem; az erdőhatóság az illető erdőgondnokság indokolt előterjesztésére esetről-esetre egyes hidegebb időjárással bíró állomásokon levő altisztek és a szolgaszemélyzet részére a rendelkezésre álló galy- vagy feküfából megfelelő mennyiséget utalványozhat;

3. a természetben ki nem szolgáltatható földilletmény holdja évi 5 (öt) forintjával váltatik meg. A lakpénz a tűzifa- és földilletmény a nyugbérbe be nem számítható;

4. a főerdőőrök vagy fővadászok, az erdőőrök vagy vadászok és faraktárőrök, valamint a famesterek is erdőhatóságonkint, külön álló összes altiszti állományt képeznek, bérök állomáshoz kötve nincsen, minélfogva ugyanazon állomáson sorozatuk szerint a magasabb bérosztályba előléptethetnek; előléptetésnél minden üresedésbe jött második állomás a sorozat tekintetbe vétele nélkül a legképebb és legérdemesebb egyénnel töltetik be.

5. Az erdőlegények nem nőülhetnek, és úgy ők, valamint az erdőszolgák is nyugbérre igényt csak az esetben tarthatnak, ha az erdőőri szolgálathoz kötött minősítvény megszerzése alapján, a erdőőri szolgálati fokozatok valamelyikébe felvétettek; előbbi minőségükben eltöltött szolgálati idejük azonban csak az esetben lesz beszámítható: ha alkalmaztatásuk megszakítása nélkül lettek az erdőőri szolgálati fokozatok valamelyikére kinevezve;

6. üresedésben levő altiszti és erdőlegényi állomások betöltésénél az erdőhatóság által fölvelt egyének csak ideiglenesen alkalmazottaknak tekintendők, s végleges kineveztetésök csak akkor lesz foganatosítható, midőn erre az erdőhatóság által évenként márczius és szeptember hónapokban teendő javaslatok alapján, a miniszterium engedélye a kinevezésre megadatik; a soronkívüli előléptetésekre különben szintén a miniszterium engedélye szükséges.

Az altisztek és erdőszolgák fizetése, illetve szegődmény-díjuk költségvetési tárgyalása és elszámolása tekintetében utasítom továbbá az erdőhatóságot: miszerint a fizetéseket a személyi járandóságok, a szegődménydíjakat ellenben az üzleti költségek azon rovatai terhére vegye fel, a melyekre a kapcsolatos kiadás a teljesített szolgálat, illetve munka természete és neménél fogva tartozik. E szerint tehát a szegődménydíjak a költségvetésbe „az üzleti költségek” főrovata 11—18 tételei alatt előforduló alrovatokon veendő fel, és az ott előírányzott szükségleti összegekre kivette arányo-

san osztandók föl, önként értetvén: hogy a jelzett alrovatok közül azok terhére a szegődménydíjakból semmi sem vehető fel, a melyek alatt költségzsükséglet azon okból nem irányoztatik elő, mert azok keretéhez tartozó munkák az illető költségvetési évben nem fordulnak elő.

Értesitem végül az erdőhatóságot, hogy az irodai szolgálatra eddig alkalmazott irodasegédek és díjnokok által végzett teendőkre, jövőre a most rendszeresített altiszti létszámból főerdőőrök, illetve erdőőrök alkalmazandók, ezeknek azonban az altisztek részére fejenként megállapított 2 (két) forintnyi iroda átalány nem jár, minthogy irodaszerekkel az erdőhatóság részére rendszeresített iroda-illetményből látandók el, mely körülményre való tekintettel az altisztek iroda-átalánya a rendszeresített létszámnál kisebb állományra lett megállapítva.

Kelt Budapesten, 1882. évi juniushó 5-én.

Széchényi.

~~~~~

1851

1866

Utasítás valamennyi közigazgatási bizottságnak és kir. erdő- felügyelőségnek.

(Az erdők nyilvántartásáról szóló törzskönyvek adatainak megállapítása és a véd-
erdők kijelölése ügyében.)

28.487. sz. Az 1879. évi XXXI. törv.-czikk értelmében az erdők felett gyakorlandó állami felügyelet biztos alapon való teljesíthetése érdekében szükséges, hogy „az erdők nyilvántartási törzskönyve” czim alatt oly munkákat készíttessék, mely az egyes erdőbirtokoknak a törvényben meghatározott csoportok szerint, nevezetesen a talaj (véd-, erdő-, futóhomok, feltétlen és nem feltétlen erdőtalaj) és tulajdonjogi minőség (állami, törvényhatósági, községi, egyházi testületek és személyek kezében lévő köz- és magánalapítványi, hitbizományi, közbirtokossági, részvénytársulati és magán tulajdont képező erdők) szerint elkülönített térfogatára vonatkozó adatokat magában foglalja, s mint ilyen az erdőbirtokosokkal szemben alkalmazandó törvényes rendelkezés céljaira megbízható tájékozást nyújtson.

Az ide mellékelt törzskönyvben a törvényhatóság területén lévő erdőkre vonatkozó fentebbi adatok foglaltatnak, úgy a mint azokat a királyi erdőfelügyelőség a rendelkezésre álló adatok és eddig közvetlenül szerzett tapasztalatok alapján legjobb belátása szerint összeállította.

A bizottság feladata lesz az erdőrendészeti ügyekben való eljárást tárgyzó és a belügyminiszter ural egyetértőleg kiadott 1881. évi 10.092 számú utasítás 3. §-ának illető pontjaiban foglalt rendelkezéseknek megfelelően, ezen adatoknak végleges megállapítására a tényleges állapottal való összehasonlítás útján a szükséghez képest eszközlendő módosítás, illetve kiegészítések által közreműködni.

E célból az illető erdőbirtokosok minden községben kihirdetendő és a község házánál kifüggesztendő körlevél útján, melyben az is kijelentendő, hogy a véderdők teljes adómentességben, vagy a viszonyokhoz képest adókedvezményben

részesülnek, felhivandók, hogy a szóban lévő törzskönyvet a bizottság által megjelölt helyen és időben tekintsék meg, s a saját vagy mások erdőbirtokára vonatkozó netaláni észrevételeiket s egyszersmind abbeli nyilatkozatukat is, hogy az erdüknek véderdővé történt esetleges kijelölése ellen van-e észrevételük vagy nincs, 30 nap alatt s illetve legkésőbb folyó évi augusztushó végéig a közigazgatási erdészeti bizottságnak írásban nyújtásuk be.

Addig is azonban míg a most megjelölt határidő lejárna, utasítom a bizottságot, hogy kiküldöttei által az erdőfelügyelőség részéről véderdőknek felvett erdő részeket a helyszínén megsejmeltesse, s a mennyiben azoknak véderdökké való nyilvánítását helyesnek ismeri, azokat a maga részéről is véderdőknek jelölje ki.

A határidő lejártával a birtokosok részéről beérkező nyilatkozatok mibenlétének megállapítása és ezeknek valamint a birtokosok észrevételei által nem érintett többi törzskönyvi adatoknak is megvizsgálása végett a kir. erdőfelügyelő közbejöttével kimerítő tárgyalás tartandó, s annak eredményéről a most megküldött törzskönyv és összes tárgyalási iratok felterjesztése, s a bizottság tüzetesen indokolt véleményének nyilvánítása mellett, nekem jelentés teendő.

Miután ezen munkálatoknak egyik legfontosabb s kiváló figyelemmel keresztül viendő részét a véderdőknek megállapítása s illetőleg kijelölése képezi, szükségesnek tartom azon irányelvek megvilágosításául, melyek a véderdőkre vonatkozólag az 1879-ik évi XXXI. törv.-czikk 2-ik §-ában foglaltatnak tájékozásképen még a következőket kijelenteni.

A véderdők közé sorozandók:

1. az erdőtenyészet felső s illetve a havasi fűlegelők határán tenyészni kezdő, bárminő fanemhez tartozó cserjék, bokrok- vagy fákkal egészben vagy részben benőtt azon területek, melyeknek erdőgazdasági kezelése és gondozása az azok alatt elterülő erdők, vagy más mívelési ágak fenmaradása és hasznosíthatása érdekében szükséges;

2. az erdőtenyészet felső határában lévő azon állabok, melyek az illető erdőtest zordon fekvésénél fogva az erdősítés

biztonsága és más felül az alább fekvő erdők, vagy más mivelési ágához tartozó területek védelme céljából a tenger szín feletti magassághoz képest kisebb vagy nagyobb, de az illető felső határvonaltól kezdve legalább 400 (négy száz) méter szélességű övben minden viszonyok között a leggondosabb és legóvatosabb kezelésben részesítendő, s ennél fogva tarvágás útján el nem tarolhatók; önként értetvén, hogy az előbb említettekkel tökéletesen egyenlő fekvéssel és feladattal bíró azon gyeppel borított vagy kopár területrészek is, a véderdők közé lesznek sorozandók, melyek jelen pont értelmében az erdőtenyészet ezen felső határában véderdőknek kijelölendő állabok összefüggését ez idő szerint esetleg megszakítják;

3. általában az olyan meredek hegyoldalokon lévő erdők, melyeknek tarvágás útján való eltávolítása esetében az illető hegyoldalokon kőgörgetegek, kő- és földomlások vagy csuszamlások avagy a talaj- és közet viszonyok természeténél fogva kopárságok s illetőleg a talaj és fekvés általánosan ismert minőségénél fogva vízmosások képződhetnének;

4. mindazon erdők, melyek álló fakészletének egyszerre való eltávolítása esetében a szomszédos helységek, erdő- vagy más mivelési ágakhoz tartozó területek termőképessége, avagy ipartelepek, másféle épületek és építmények száraz vagy vízi közlekedési utak fentartása és használatának biztonsága, áradások, szélvész, hófúvások, görgetegek, homokfúvások stb. keletkezése által veszélyeztetnék.

Az ezen elvek követésével eszközözlendő helyszíni szemlék eredményének a törzskönyvben foglalt előmunkálatokkal és az erdőbirtokosok által tett észrevételekkel való összevetése után a véderdőknek kijelölt területek a törzskönyvi adatok megfelelő módosítása és illetőleg kiegészítése után az itt következő minta szerint készült kimutatásba foglalandók, s e kimutatás az erre vonatkozó iratokkal és esetleg szükséges térvázlatokkal együtt végleges megállapítás s illetőleg a kérdéses területek természetben való kitűzésének és állandó jelekkel való ellátásának végleges elrendelése végett hozzám felterjesztendő.

Kimutatás,

az .....^{megye}_{város} területén lévő azon erdőkről, melyek az 1879. XXXI. t.-cz. 2. §-a értelmében véderdőknek jelöltetnek ki.

Folyó- szám	Községhatár	Birtokos neve	Helyrajzi szám	Véderdő- terület kat. hol- dakban	Megjegyzés.

Ezek előre bocsátása után elvárom a bizottságtól, miszerint a leggondosabb eljárás mellett mindent megtesz arra nézve, hogy a kérdéses munkálat az állami erdőfelügyelet fontos céljainak megfelelő pontossággal minél előbb elkészüljön, megjegyezvén, miszerint a bizottság által teendő felterjesztéshez és a törzskönyvi munkálat módosításához, illetve kiegészítéséhez netalán szükséges nyomtatványokat, ez iránt teendő előterjesztéséhez képest, rendelkezésére bocsátom.

Végül, miután a véderdők kijelölése a helyszini tájékozás megszerzését is igényli, kijelentem a bizottságnak, hogy az e célból szükséges utazások költségeinek pótlására a rendelkezésemre álló mérsékelt költségvetési fedezet határán belül hajlandó vagyok az erdészeti bizottság elnökének kezéhez további külön számadás-tétel kötelezettsége nélkül megfelelő átalány összeget utalványozni, s e célból felhívom a bizottságot, hogy a részére szükségesnek vélt átalány összeg iránt nekem minél előbb javaslatot tegyen.

Budapesten, 1883. juniushó 22-én.

Széchenyi.

Körrendelet valamennyi közigazgatási bizottságnak és kir. erdő-felügyelőségnek.

(A véderdő-, futóhomokon és föltétlen erdőtalajon álló erdők felujtásának vagy beerdősítésének ellenőrzése, az erdősítési munkálatoknak elrendelése és a káros legeltetésnek betiltása ügyében.)

36.016. sz. Az 1879. évi XXXI. törvénycikkben foglalt erdő-törvény 2., 4. és 5. §-ai értelmében a véderdők futóhomokon álló erdők és a szántóföldnek, rétnak, kertnek vagy szőlőnek állandóan nem alkalmas, feltétlen erdőtalajon álló erdők feltétlenül fentartandók s illetve a kiirtott vagy kivágott területek legfeljebb 6 év alatt újra erdősítendők.

A törvény ezen rendelkezése, mely míg egyfelől a közérdek által követelt erdőfentartásnak elengedhetlen föltételeit foglalja magában, másfelől a magán gazdaság érdekében is föltétlenül szükséges, s mint olyan intézkedés, mely a közjó előmozdítása mellett a magán erdő-birtokosok egyéni érdekeinek biztosítására is szolgál, minden körülmények között a legszigorubban teljesítendő.

A káros vagy hibás erdőkezelés hátrányainak, valamint az illető erdőbirtokosokra ezért nehezedhető erdőrendészeti büntetéseknek lehető elhárítása végett, és figyelemmel arra, hogy hivatalos körutaim alkalmával számos elszomorító tapasztalatból arról kellett meggyőződnöm, miszerint sok magánerdőbirtokosnál az erdősítési munkálatok a felujtás teljes sikerének kockáztatásával elmulasztatnak; s még a föltétlen erdőtalajon álló oly erdőkben is, melyekben már maga a kihasználás sem felelt meg a legszükségesebb szakbeli kellékeknek, a legeltetés vagy más hasonlóan káros időközi használat gyakoroltatik: szükségesnek tartom, hogy a közigazgatási bizottságok és a kir. erdő-felügyelőségek az erdőtörvény életbe lépése után keletkezett vágásokat, irtásokat és más módon képződött tisztásokat a véderdő, futóhomokon és föltétlen erdőtalajon álló erdők közé sorozandó területeken, a törvény fennebb idézett általános rendelkezése alapján, semmi különbséget sem téve arra nézve, vajjon azok a 17. §. alá tartozó vagy egészen magánbirtokosok tulajdonát képezik-e; addig is, míg azokra nézve a törvény által kitűzött 6 évi, vagy esetleg külön erdőrendészeti ítélettel megszabott rövidebb beerdősítési határidő letelnék, gondos figyelemmel kísérjék, s a mennyiben azoknak állapotát, akár a természeti viszonyoknál fogva, akár a helytelen kezelés s esetleg káros időközi használatok miatt olyannak találják, mely mellett a beerdősítés sikere a munkálatok megkezdésének további elhalasztása avagy a káros használatok meg nem szüntetése esetében kétséggé válhatnék, azonnal

közbelépjenek, s a birtokosokat előre is figyelmeztetve a törvény szigorára, a szükséges munkálatok teljesítését haladéktalanul elrendeljük.

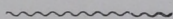
Kivánatosnak találok különösen, hogy a kir. erdőfelügyelők és a közigazgatási erdészeti bizottságoknak azon tagjai, kik a folyó évi 28.487. sz. rendelet értelmében a véderdők kijelölése végett a törvényhatóság erdőségeit bejárják, a törvény életbe lépése után keletkezett mindennemű erdőtlen területet lehető gondosan megsejmeljék, s azon eseteket, melyekben az okszerűtlen kezelés és használat s különösen az újra erdősítést veszélyeztető káros legeltetés aggályokra ad okot, a szükséges tilalom elrendelése végett a közigazgatási bizottságoknak bejelentsék.

A tilalom, a legeltetést és más hasonló módon káros használatot, illetőleg a feltétlen erdőtalajon, véderdő- és futóhomoktalajon álló erdőkre nézve, az erdőtörvény 4., 5. és 7. §-ai alapján, a törvény azon határozott rendelkezéseire való hivatkozással mondandó ki, melyek a megjelölt talajminőséggel bíró erdők fentartását feltétlenül megkövetelik, s melyekből ennél fogva önként és minden kételyt kizárólag következik, hogy a törvény végrehajtásánál minden olyan cselekmény vagy használat, mely a most idézett határozatokkal ellentétben áll, idejekorán megszüntetendő.

Utasítom ennél fogva (czimet), hogy a vágások s más beerdősítendő területek legeltetését, a mennyiben az a talaj termőképességének megmaradását s illetőleg a felújítási vagy beerdősítési munkálatok sikerét veszélyeztethetné, ezen rendeletem alapján, különbség nélkül arra, hogy a kérdésben forgó erdőterület az erdőtörvény 17. §-ában megnevezett, avagy magánerdőbirtokos tulajdonához tartozik, azonnal tiltsa meg; a betiltás megtartására szigorúan felügyeljen; a kiadott tilalom vagy rendelet áthágásával erdőrendészeti áthágást elkövető birtokos büntetésére pedig a fenforgó viszonyok és illetve a károsítás mértéke szerint a törvény 48., 51. és 53. §-aiban foglalt büntetéseket alkalmazza.

Budapest, 1883. augusztus 15-én.

Széchenyi.

Körrendelet valamennyi kincstári erdőhatóságnak.

(A véderdők kijelölésénél való közreműködés ügyében.)

35.731. sz. A véderdők kijelölésének kiváló fontosságú munkálata a közigazgatási bizottságok és királyi erdőfelügyelőségek részéről most lévén folyamatban, vonatkozással az e tárgyban idei 28.487. sz. a. kiadott s az „Erdészeti Lapok“-ban foglalt rendelettarban és a „Közgazdasági Értesítő“-ben közölt utasításra, felhivom az erdőhatóságot, hogy maga részéről és összes alattas erdőtisztjei s illetve erdőgondnokságai útján gondos figyelemmel legyen arra, hogy nemcsak a kincstár birtokában lévő véderdők jelöltessenek ki olyanoknak, de azok is, melyek az erdőhatóság, vagy alattas közegei tudomása szerint bármely más birtokosnak tulajdonában vannak. A nem állami birtokban lévő véderdők kijelölésének pontosabb eszközlése végett tehát az erdőhatóság, vagy alattas erdőtisztjei részéről úgy most, valamint később is akkor, a midőn valamely erdőnek véderdő minőségével bíró természetéről szereztek meggyőződés, az illetékes közigazgatási bizottságnál, vagy a királyi erdőfelügyelőségnél azonnal írásbeli bejelentés teendő.

Budapesten, 1883. augusztus 19-én.

A miniszter megbízásából:

Bedő Albert.

1851

1866

Körrendelet valamennyi m. kir. erdőhatóságnak.

(Az erdészeti személyzet utiköltségeinek az utalványozási jegyzékekben való egyszerűbb kimutatása ügyében.)

34.625. sz. Az állami erdészet külső személyzete által az erdőhatóság kerületében teendő utazások költségeinek az utalványozási jegyzékekben való egyszerűbb kimutatathatása czéljából rendelem, hogy miután a fennálló szabályok értelmében minden egyes utalvány az utalványozási jegyzékbe is bevezetendő, jövőre az ügyvitel egyszerűsítése végett az alárendelt erdészeti közegek havi uti-, illetőleg napidij számláit ne külön-külön szám alatt tárgyalja, hanem azokat havonként összegyűjtve és sommás jegyzékbe hozva, egy szám alatt érvényesíttesse és az érvényesített főösszeg kiutalványozása alkalmával csak ezen főösszeget vegye fel az utalványozási jegyzékbe.

Kivételt képeznek ezen eljárás alól az erdőhatóság főnökének, valamint az erdőszámvevősegi személyzetnek külön miniszteri rendelettel engedélyezett utiilletményei, nemkülönben azon erdőtisztek utiköltségei is, kik miniszteri intézkedés folytán küldetnek ki, vagy a kik az erdőhatóság kerületén kívüli utazásokkal bíztnak meg; ezek költségei tehát a sommás kimutatásba nem veendők fel, hanem — hivatkozással az illető rendeletre — az utalványozási jegyzékekben jövőre is részletezve lesznek kimutatandók.

Budapest, 1883. augusztus 20-án.

A miniszter megbízásából:

Bedő Albert.

Körrendelet valamennyi kir. erdőhatóságnak.

(A borsodmegyei jótékony nőegylet árvaházában egy kincstári erdőtishti vagy altishti leánygyermek részére föltartott hely betöltése tárgyában.)

43.000. sz. A borsodmegyei jót. nőegylet árvaházában kincst. erdőtishti vagy altishti leánygyermek részére egy hely föl lévén tartva, utasítom az erdőhatóságot: miszerint az 1884. évtől kezdve további intézkedésig, évente májushó végeig, jelentést tegyen az iránt: vajjon kerületében van-e oly érdemes erdőtishti vagy altishti árva leány, kit anyja vagy gyámja nevezett árvaházba hajlandó volna beadni?

Ha ily árva léteznék, akkor az illetőnek keresztlevelét, az anyának erkölcsi bizonyítványát, és a község által kiállítandó szegénységi bizonyítványt, teendő jelentésével egyidejűleg, ide terjessze föl.

Végül megjegyeztetik, hogy a nevezett árvaházban az árvák 6 éves koruktól fogva 16 éves korukig helyeztetnek el.

Budapest, 1883. november 6-án.

A miniszter megbízásából:

Bedő Albert.

Körrendelet valamennyi kincstári erdőhatóságnak.

(Mindazon birtoktárgyaknak kimutatása iránt, a melyekre az államerdészetnek, az erdészeti kezelés és üzem ugy jelen helyzeténél, mint a jövő fejlődésénél fogva mulhatlanul szüksége van.)

48.766. sz. Az eladandó államjavak után előírányzott bevételekről szóló kimutatás egy példányát oly utasítással küldöm le, miszerint hivatkozással a kimutatás lap- és tételére, legkésőbb f. évi decemberhó 5-ig mutassa ki mindazon birtoktárgyakat, a melyekre az államerdészetnek, az erdészeti kezelés és üzem ugy jelen helyzeténél, mint jövő fejlődésénél fogva mulhatlanul szüksége van, s így az az eladandó állambirtokok sorából törlendő s az erdészetnek átadandó volna.

Kelt Budapesten, 1883. évi novemberhó 7-én.

A miniszter megbízásából:

Bedő Albert.

Körrendelet valamennyi közigazgatási bizottságnak és kir. erdő-felügyelőségnek.

(Az erdőtörvény rendelkezéseinek végrehajtása iránt birói zárlat alatt levő erdőkben.)

46,064. sz. Kérdés tétetvén az iránt, hogy a birói zárlat alatt lévő erdőkben a zárlat beszüntetéseig megtehető-e az erdőhasználatára vonatkozó s az erdőtörvényben (1879. évi XXXI. t. cz.) előirt intézkedések, az igazságügyi miniszter ural egyetértőleg értesitem a czímet: hogy az oly erdők, melyek birói zárlat alatt állanak, a törvény által előirt szükséges gazdasági teendők alól nem szabadulnak, és hogy a közigazgatási hatóságok a törvényben rájuk bízott teendőket teljesíthetik és az erdőkre nézve az erdőtörvényben előirt gazdasági teendők végrehajtását követelhetik, kivéve természetesen azon teendőket, a melyek a zárlatot rendelő bíróságot vagy ennek közegeit megilletik, vagy a mely teendők vagy mulasztások fölötti felügyeletre nézve az intézkedés joga a zárlatot rendelő bíróságot megilleti.

Ezeknélfogva elvárom, hogy előforduló ilyen esetekben az erdészeti bizottság az erdőtörvény rendelkezéseinek végrehajtása iránt a birói zárlat beszüntetéseig is — a birói hatáskör érintetlen hagyásával — intézkedjék, csakhogy az erdőtörvényben megkívánt s a zárlat tárgyává tett vitás jogra vonatkozó rendelkezések megtételére a bíróság részéről kirendelt zárgondnok lesz felhívandó.

Budapest, 1883. novemberhó 25-én.

A miniszter helyett:

Mattekovics.

Körrendelet valamennyi kincstári erdőhatóságnak.

(Az erdei kihágási bíróságok hozzájárulása nélkül elintézett erdei kártételek után járó pénzbüntetések beszedése és beszállítása tárgyában.)

49495. sz. Kérdés merült fel aziránt, hogy vajjon az esetben, ha az erdei kihágás tettese az államerdőkben elkövetett kárt birói beavatkozás nélkül, tehát barátságos egyezség útján hajlandó megfizetni, a törvényben megállapított pénzbüntetés tőle beszedendő-e?

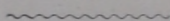
Minthogy a közigazgatási bizottságoknak erdőrendészeti ügyekben való eljárását szabályozó 1881. évi 10092. sz. a. utasítás 3. §-ának *r)* pontja szerint a pénzbüntetések még azon esetben is behajtandók és az országos erdei alapnak átszolgáltatandók, ha a kihágásra nézve a kár okozója és az erdőbirtokos között egyezség jöven létre a kárösszeg birói uton való behajtása szükségtelenné lett, utasítom az erdőhatóságokat, miszerint az erdőkihágási ügyek tárgyalására felhatalmazott alattas közegeit bizza meg, hogy mindazon esetekben, midőn erdőkihágási ügyekben a kár okozójával békés uton kiegyeznek, az erdei alapot illető pénzbüntetést behajtani tartoznak, s illetőleg, hogy csak oly egyezséget köthetnek, melynek alapján a kár okozója magát kötelezi a kárösszegnek legalább 50% — ötven százalékát — pénzbüntetés fejében az országos erdei alap javára azonnal lefizetni.

Ha a kár okozójával kötendő egyezség az erdei kihágásnak a bíróságnál való bejelentése előtt jönne létre, az egyezségről esetleg több károsítási esetet is egybenfoglalva rövid jegyzőkönyv veendő fel s az erdei alapot illető összeggel együtt szabályszerű bevételezés és elszámolás végett az erdőhatóság útján az illetékes m. kir. adóhivatalnak megküldendő, azon esetben pedig ha az erdei kihágás az egyezségnek megkötése előtt az illető bíróságnak már bejelentetett volna, az egyezség megkötéséről s az erdei alapot illető pénzösszegnek beszolgáltatásáról az illető bíróság is értesítendő.

Tekintettel továbbá arra, hogy a pénzbüntetések fejében befolyandó összegek $\frac{1}{3}$ -ad részben az illető község szegényalapja javára fordítandók s a kétszeres elszámolás idővesztegetéssel lenne egybekötve, felhatalmazom az erdőhatóságokat, hogy a kötendő egyezségek alapján bevételezendő pénzbüntetések egy ötödét közvetlenül az illető község előljárási ágának nyugta mellett szolgáltatassa ki, s hogy az illető adóhivatalnak a község előljárási ága által kiállított nyugtával együtt csak azon összeget küldje át, mely a szegényalap javára kiszolgáltatott pénzösszegnek az egyezségben kikötött birságösszezből való levonása után visszamarad. — Budapest, 1883. novemberhó 4-én.

A miniszter megbízásából:

Bedő Albert.

A vadásatról szóló 1883. évi XX. törvényczikk.

(Szentelést nyert 1883. évi márcziushó 19-én. — Kihirdettetett 1883. évi márcziushó 25-én.)

I. FEJEZET.

A vadászati jogról.

1. §. A vadászati jog a földtulajdonnak elválaszthatlan tartozéka.

2. §. Saját földbirtokán a tulajdonos, vagy az, a kinek az jogot vagy engedélyt adott, a vadászatot az ezen törvényben meghatározott korlátok között szabadon gyakorolhatja, ha az:

1. egy tagban vagy összefüggésben álló részekben legalább 200 holdra terjed, holdját 1600 □ ölével számítva, habár több határban fekszik vagy utak, vasutak, csatornák, folyók vagy patakok által hasítottak is; vagy ha a földbirtok:

2. kétszáz holdnál kisebb ugyan, de kertileg műveltetik és kerítéssel vagy árkolattal el van zárva, belső telket, szőlőt vagy állandó szigeteket képez;

3. az egy tagban legalább — holdját 1600 □ öllel számított — 50 holdat tevő földbirtokok tulajdonosai összefüggésben levő földjeikre nézve a vadászati jog gyakorlására egyesülhetnek, a mennyiben az egyesített területek a 200—1600 □ öllel számított — holdat megütik.

Ha az iránt, hogy valamely terület ezen szakaszban körülírt területek közé tartozik-e vagy nem, vitás kérdés támad, a fölött első sorban a járás közigazgatási szolgabirája, rendezett tanácscsal bíró városokban a polgármester, — törvényhatósági joggal felruházott városokban a kapitány, — végre Budapesten a kerületi előljáróság, — másod fokban pedig a törvényhatóság első tisztviselője (alispán, polgármester), Budapestén a városi tanács határoz.

3. §. A 2. §. alá nem tartozó földbirtokon és a községek tulajdonát képező területeken, az utóbbiak terjedelmére való tekintet nélkül, a vadászati jogot az azon egy határbeli

földbirtokosok a községgel együtt legalább is 6 évi tartamra bérbe adni kötelesek; az évi tiszta jövedelem a tulajdonosokat birtokaránylag illeti. Ha az arány ily módon nem lenne megállapítható, az egész jövedelem a községet illeti, mely azt közigazgatási czélokra fordítani köteles.

Az egy folytonosságban levő ily terület, ha az 2000 katast. holdnál nem nagyobb, egyben adandó, különben több legalább is 2000 katast. hold részletben is adható bérbe. A bérbeadásnál az 1871: XVIII. t.-cz. 110. §-ban megállapított eljárás szabályai tartandók meg, de a bérszerződés mindig a megyei alispán, törvényhatósági joggal felruházott városokban a tanács jóváhagyása alá terjesztendő, kinek határozata ellen a belügyministerhez felebbezés intézhető.

A községi birtokok vadászati bérlete, az 1871: XVIII. t.-cz. 36. §-a b) pontjának intézkedése alá nem esik.

Ha valamely külön vadászterületet képező nagyobb erdőterület által egy vagy több birtokosnak 1600 □ öllel számítandó 200 holdnál kisebb terjedelmű birtoka legalább három oldalról körülvéttetik, az ilykép elszigetelt birtok tulajdonosa a vadászati jogot az azt környező vadászterület birtokosának, vagy haszonbérelőjének haszonbérbe adni, ez viszont haszonbérbe venni köteles.

A barátságos egyesség létre nem jötte esetére a 2-ik §-ban megnevezett közigazgatási hatóság határoz.

4. §. Azon községekben, hol a birtokszabályozás és az urbéri elkülönzés még nem eszközöltetett, a vadászati jog a közös legelőkön, erdőkben és nádasokban a községet; azon erdőkben és nádasokban, melyek a korábbi földesur tulajdonát képezik, habár a volt urbéreseket illető faizás vagy egyéb szolgálomakkal vannak terhelve, kizárólag a volt földesurat; irtványokon udvartelki bérfizetés mellett birt (curialis és censualis) és egyéb urbéri természetű tartozásokkal terhelt ingatlanokon pedig, a törvényhozásnak az ily természetű viszonyok iránti további intézkedéséig a jelenlegi birtokosokat illeti.

5. §. Azon községekben, hol a birtokszabályozás és urbéri elkülönzés megtörtént és a korábbi földesur a vadászati jogot a volt urbéresek tulajdonában magának jövőre is fentartotta,

az ily kikötés érvényét veszti. A volt urbéresek azonban kötelesek, ha a földesur a vadászati jog fentartásaért akár ingatlanban, akár más módon bármi árt adott, ezen szolgáltatást azon szabályok szerint megváltani, a melyek az urbéri természetű szolgálmányok megváltására külön törvény által megállapítottak.

6. §. A haszonbérő a vadászati jog gyakorlatában csak ezen és a mezsei rendőrségi törvény határozatai által korlátozható. A vadászat közben okozott károkat illetőleg a 16. §. rendelkezései alkalmazandók.

II. FEJEZET.

A vadak által tett károk megtérítéséről.

7. §. A fővadak (szarvas, dām vad) által a vetésekben, ültetvényekben, vagy más gazdálkodási és erdészeti ágakban okozott minden kárért azon birtokos vagy haszonbérő, kinek vadászterületén az említett fővad tenyésztetik, teljes kárpótlással tartozik.

E végre megkívántatik, hogy a kár a hatóságnak a kár elkövetésétől számítandó 8 nap alatt felvehetés czéljából bejelentessék.

A vetésekben okozott kárnak becslése mindig oly időben eszközözendő, midőn az termékmennyiségben megállapítható; a kár vagy természetben vagy pénzértékben téríthető meg.

8. §. Ragadozó vagy kártékony állatok (III. fejezet, 13. §.) által tett károk, mivel ezen vadak a föld birtokosa által bármikor elpusztíthatók — meg nem téríttetnek.

III. FEJEZET.

A vadászati tilalmakról.

9. §. Az általános vadászati tilalom tart február hó 1-től augusztus hó 15-ig, mely idő alatt hajtókutyákkal, (kopó, tacsó, agár, komondor, vagy egyéb hajtó-ebbel) egyáltalán nem szabad vadászni.

Ettől eltérőleg tilos a vadászat:

a) szarvas bikára október hó 15-től, dām vad bikára november hó 15-től július hó 1-ig;

b) szarvas, dām vad és őz-tehénre január hó 1-től október hó 15-ig;

c) őzbakra január hó 15-től ápril 1-ig;

d) zergére deczember 15-től augusztus 1-ig; zerge-gidára pedig minden időben;

e) siket- és nyir-fajdkakasra június hó 1-től márczius hó 1-ig, jérczékre pedig minden időben;

f) császár-madarakra deczember hó 1-től, fáczánokra és tuzokokra február hó 1-től augusztus hó 15-ig;

g) foglyokra január hó 1-től augusztus hó 1-ig;

h) éneklő madárakra minden időben;

i) minden más madárakra a 11. és 12. §§-ban meghatározott kivételekkel február hó 1-től augusztus hó 15-ig; a tilalmi időszak alatt sem a vadak fiait elfogni, sem a madarak fészkeit szándékosan érinteni vagy tojásaikat elszedni nem szabad, kivételtén ez alól azon tulajdonosok vagy bérlők, kik a tojást ép a vadtenyésztés czéljából szedetik.

10. §. A tilalmi időszakban az első 14 napot kivéve, vadat átalában, vagy ha a tilalom csak némely vadra vonatkozik, illet árulni, venni, vagy nyilvános helyiségekben étlapra jegyezni nem szabad.

11. §. A madarak közül kivételt képeznek a vándor- és vizimadarak, de ott, hol ez utóbbiak költenek, a párosodás és költés időszaka alatt a tilalom reájuk is kiterjed.

12. §. Tiltott időszak alatt is szabad vadászni a seregekben vonuló vadludakra, vadkácsákra, vad- és szelid galambokra, keselyűkre, és sasok, sólymok, kányák, vércsék, héják és ölyvek minden nemeire, valamint a nagysuholyra, s végül a hollókra, szarkákra, varjakra, verebekre és seregélyekre; a seregélyekre azonban csak szőlők és gyümölcsösökben.

13. §. A ragadozó vagy kártékony állatokat, ugymint: medvét, farkast, rókát, hiuzt, vadmacskát, nyestet, vaddisznót, borzot, tengeri nyulat, hörcsögöt, ürgét, görényt, menyétetnyustot, vidrát saját területén a birtokos bármikor elpusztít,

hatja azon esetben is, ha a vadászat bérbe volna adva; ha azonban a pusztitást vadászatilag hajtókkal vagy bárminemű vadászebekkel akarja végbevenni, erre ez esetben a bérlő beleegyezését tartozik kieszközölni.

Oly vidékeken, hol a vaddisznók nagyobb mérvű károkat okoznak, a vadászterületek tulajdonosai, bérlői, kötelesek az érintett kártékony vadakat lehetőleg pusztítani. Ebbeli kötelezettségük teljesítésére felmerülő alapos panaszok folytán a közigazgatási bizottság, — vagy annak elnöke által záros határidő kitűzése mellett figyelmeztetendők; a határidő elmulasztása esetére az érintett vadak elpusztítása a jelen törvény IV. fejezetében megállapított módon hivatalból eszközözendő.

14. §. A vadászati területen talált házi macskákat és kóbor ebeket a vadászatra jogosított elpusztíthatja.

15. §. Szabad időben is tiltatik minden szőrmés vagy szárnyas hasznos vadat törökkel, hálókkel, hurkokkal elfogni, vagy megölni, különösen tuzokokat ólmos esők alkalmával behajtani vagy agyon verni.

Kivétetnek a fenyves-madarak, melyeket hurokkal és léppel fogni szabad időben megengedettik.

Tenyésztés céljából a befogás csak a vadászat tulajdonosai, bérlői, vagy azok szakértő megbízottjai részére engedtetik meg.

16. §. A vadászat csak löfegyverrel vagy lóháton bárminemű vadászebek használatával gyakorolható.

A vadászat gyakorlása közben a vetésekben, ültetvényekben vagy más gazdálkodási és erdészeti ágakban okozott minden kárért, a vadászatot gyakorlók teljes kárpótlással tartoznak. A kár bejelentése, becslése és megtérítése a 7. §-ban megírt módon eszközözendő.

A vadászatra jogosítottakon kívül senkinek sem szabad a vadászati területre bármi fajú ebeket bocsátani; kivétetnek a nyájörök, kik azonban kötelesek ebeik nyakára oly nehezéket függeszteni, mely első lábaik térdein alul 3 centiméternyi távolságra lóg alá.

17. §. A sebzett vadat idegen területen üzni nem szabad. Ha a vadászatra jogosultak vadászebei idegen területre átmen-

nek, ott az illető vadászatra jogosult által letartóztathatók mindaddig, míg gazdáik az okozott károkért teljes elégtételt nem adtak; a kártérítés iránti követelés joga az ebek le nem tartóztathatása esetén is fenmaradván.

18. §. Kerítéssel kellőleg elzárt oly helyeken, melyeken a vad ki nem válthat, a tulajdonos vagy vadászati bérlő a vadászatot minden időben gyakorolhatja és megengedheti.

IV. FEJEZET.

A hivatalból való vadászatról.

19. §. A ragadozó vadak elpusztítása végett a hivatalból való vadászatok megtartását, a mutakozó szükséghez képest, esetről-esetre a közigazgatási bizottság, illetve annak elnöke engedélyezi; az engedély megadásáról az illető vadászterület tulajdonosának vagy bérlőjének egyidejűleg való értesítése mellett, egyszersmind a belügyministerhez azonnal indokolt jelentést tesz.

20. §. Az előző §. alapján engedélyezett vadászat megtartását az illető terület tulajdonosa vagy bérlője nem gátolhatja.

21. §. Azon esetben, ha a belügyminister arról győződne meg, hogy valamelyik közigazgatási bizottság, illetve annak elnöke a hivatalból való vadászatot alapos indokok nélkül engedélyezi: az illető közigazgatási bizottságtól a 19. §-ban körvonalozott engedélyezési jogosultság gyakorlását rendeleti úton meghatározott időtartamra magához vonhatja.

22. §. Ily vadászatokon ragadozó vadakon kívül más vadat lőni nem szabad.

A ki más vadat lő, az a további vadásztól eltiltandó, s ha az elejtett vad a jelen törvény 12. és 13. §-aiban említettek közé nem tartozik, reá a 26. §-ban megállapított pénzbüntetés alkalmazandó.

Ily hivatalos vadászatokon elejtett ragadozó és duvadak mindig azon tulajdonost vagy bérlőt illetik meg, kinek területén elejtettek.

23. §. Az ily vadászatoknál hajtók gyanánt közreműködni az illető hatóság rendeletére azon községek lakói kötelesek, a melyek érdekében a vadászat tartása engedélyeztetett.

24. §. Ily vadászatok hatósági felügyelet alatt tartatnak, s azokban az illető törvényhatóság főispánjának, vagy annak akadályoztatása esetében alispánjának, — polgármesterének esetről-esetre szóló írásbeli meghívása mellett olyanok is részt vehetnek, kik a fegyveradóról és a vadászati adóról szóló törvény értelmében, — mert vadászati jeggyel ellátva nincsenek — vadászatra jogosultsággal nem bírnak.

25. §. Oly megyékben, a hol a ragadozó vadak a természeti viszonyoknál fogva nagyon elszaporodnak, azok pusztítására, illetve elejtésére a közigazgatási bizottság indokolt felterjesztése alapján a belügyminister jutalomdíjakat (praemiumokat) állapíthat meg.

V. FEJEZET.

Vadászati kihágások és azok büntetéséről.

26. §. A ki a tulajdonosnak, vagy ha a vadászat bérbe van adva, a haszonbérlőnek engedélye nélkül vadász: 10 frttól 50 frtig, és ha a vadászat lóháton történt, 20 frttól 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel sújtandó.

27. §. Ha az orvvadászat éjjel vagy kerített helyen vagy tiltott eszközökkel történt, vagy ha az orvvadász álcázva avagy másképen ismerhetlenné téve találtatik, vagy ha nevét eltagadja avagy álnévvel azt, ki tetten kapja, félrevezetni igyekszik, vagy azt veszélyesen fenyegeti, ellene fegyvert fog vagy erőszakot használ, 100 frttól 200 frtig terjedhető pénzbüntetésben elmarasztalandó.

Azon felül, a mennyiben az elszámolt esetek a büntető törvényekben is tiltott cselekvényt képeznek, a bűnvádi eljárás külön megindítandó.

28. §. Ha a haszonbérbe adott vadászati téren a tulajdonosok valamelyike a haszonbérlőt vagy azt, a ki ennek engedélyével vadász, megtámadja vagy akadályozza: annyiszor,

a mennyiszer 10 frttól 50 frtig terjedhető pénzbüntetésben marasztalandó.

29. §. A ki tiltott időben vadász, 5 frttól 50 frtig büntetendő.

30. §. A ki a vadak fiait elfogja, a madarak fészkeit (kivéve a 12. és 13. §§-ban említett ártalmasokét) elrombolja, tojásait elszedi, 1 frttól 10 frtig terjedhető pénzbüntetéssel sujtandó.

31. §. A ki tiltott időben hasznos vadat lő, árul vagy vesz, ha a vad nála találtatik, a következő pénzbüntetésekben marasztalandó: szarvas vagy dāmvdabikáért darabonként 60 frt, — szarvas- vagy dāmvdachtehénért 50 frt, — őzért 20 frt, fajt-, fáczán- és tűzokért 5 frt, ugy minden más vadért darabonként 3 frt pénzbüntetésben.

Ezen kívül a lefoglalt vad a helyi szegények javára elkobzandó.

32. §. A ki ebét szándékosan valamely reá nézve tilos vadászati térre viszi, ugyszintén az is, a ki a nyájörző ebekre vonatkozó intézkedés ellen vét, 1 frttól 10 frtig büntettetik.

33. §. A megelőző §-okban foglalt kihágások ismétlése esetében a büntetés megkétszerezendő oly módon, hogy a kiszabandó pénzbüntetés a megelőző esetben alkalmazottnak mindig kétszeresét tegye; mely azonban a 300 forintot meg nem haladhatja.

34. §. Ha az ezen fejezetben elősorolt esetekben a vadállományban is kár okoztatott, a vadászatra jogosult azon kihágási bíróság előtt, mely a pénzbüntetés kiszabására illetékes, egyuttal kártérítést is követelhet.

35. §. Ha valaki egyszerre több kihágásért kerül vád alá, a pénzbüntetés minden egyes kihágásért külön szabandó ki.

Ha valaki a vadászati kihágás elkövetésénél szolgálait vagy napszámosait használta segédekül, a segédek ellen kiszabott pénzbüntetésekért szintén felelős.

Ha valaki a vadászati kihágás elkövetéséhez családtagjait, a vele közös háztartásban élőket, gyámsága és gondnoksága alatt álló egyéneket, cselédeket, iparos és kereskedő tanoncokat vagy munkásokat használja, az ezek ellen kiszabott

pénzbüntetésekért — fizetéseképtelenségek esetében — első sorban felelős. Az eljárás a 44. §-ban megszabott módon alkalmazandó.

36. §. A pénzbüntetések fele mindenkor a feljelentőt illeti, a másik fele azon község szegényei javára esik, melynek határában a kihágás elkövetetett.

37. §. A pénzbüntetés a vétkes fizetési képességére való tekintet nélkül szabatik ki, egyszersmind az ítéletben az elzárás tartama is meghatározandó, a mely a pénzbüntetés be nem hajthatása esetében fog alkalmaztatni.

Ezen átváltoztatásnál két forintot felül nem haladó pénzbüntetés helyett hat óránál rövidebb s tizenkét óránál hosszabb ideig tartó elzárás nem állapítható meg.

Két frttól tiz frtig egy napi, azon felül pedig minden tiz frtig terjedő összeg helyett egy-egy napi elzárás állapítandó meg.

Ha az elzárásban levő a pénzbüntetésnek a szenvedett elzárás által még le nem rótt részét lefizeti, azonnal szabadon bocsátandó.

38. §. Ha valamely vidéken az orvvadászat, s a vadnak tilalmi időben való lövetése igen gyakoriakká válnak, a belügyminister a közigazgatási bizottság által, az érdekelt vadászterület tulajdonosa vagy bérlője kérelmére, vagy a nélkül is saját kezdeményezéséből felterjesztett indokolt javaslat folytán elrendelheti, hogy azon vidéken, valamint azokon is, a hol az orozva lőtt vad eladatni szokott: a vadak eladása, szállítása, vagy vásárlása, a vad jogos szerzését bizonyító igazolványok előmutatása mellett történjék.

Ily igazolványul szolgálnak: az eladóra vagy szállítóra nézve azon vadászati terület tulajdonosának, vagy bérlőjének, vagy ezek megbizottjának az illetékes községi előljáróság által láttamozandó bizonyítványa, a kitől a vad szereztetett.

A bizonyítványon vagy szállító-levélen megjelölendő a vad faja, neme és mennyisége.

VI. FEJEZET.

Az eljárásról.

39. §. Az előbbi fejezetben meghatározott büntetéseknek kiszabása végett az illetékes bíróság nem csak a vadászat-tulajdonos vagy haszonbérbe adó, avagy haszonbérbe vevő panaszára, hanem a 29., 30., 31. §§-ok eseteiben a közrend fentartására felállított hatósági vagy községi előjáróknak feljelentésére hivatalból is tartozik eljárni.

40. §. A vadászati területre való felvigyázattal megbízott személyeknek hit alatt teendő vallomása teljes bizonyító erővel bir, míg annak ellenkezője be nem bizonyittatik.

41. §. Az előbbi szakaszban említett felvigyázó személyek hitletételére csak akkor bocsáttathatnak, ha:

a) nagykoruak;

b) hamis eskü, hamis tanuzás, hamis vád, lopás, rablás, zsarolás, sikkasztás, zártörés, orgazdaság, csalás vagy okirat-hamisítás büntette vagy vétsége miatt soha büntetve nem voltak;

c) az illetékes hatóság előtt felvigyázói minőségük eleve bejelentetvén, e felől hivatalos bizonyítvánnyal vannak ellátva.

42. §. A vadászat tulajdonosa vagy haszonbérelője és a felvigyázó személyzet, nemkülönben a közrend fentartására hivatott közegek jogosítva vannak mindenkit, kit tilos vadászaton kapnak, ha magát fel nem ismerhetővé tette, nevét eltagadta, vagy állandó lakhelye ismeretlen, a legközelebbi községi hatósághoz kísérni, hogy itt kiléte kideríttessék.

43. §. Vadászati kihágásokra nézve a hatósági illetőséget az elkövetés helye határozza meg.

Ha az elkövetés helye szerint több birói hatóság lenne illetékes, ezek közül a panaszló szabadon választhat.

44. §. Ha többen társaságban követtek el valamely kihágást, a kártérítésért egyetemleg felelősek.

A büntetés mindenik tettesre külön-külön szabandó ki.

45. §. A vadászati kihágások által okozott költségek és közvetlen károk, a mennyiben az eljárás folyama alatt bejelentetnek, a kihágás felett hozandó ítéletben megállapítandók.

Ha alapos megbirálásuk bővebb bizonyítási eljárást igényelne, s a kihágás feletti ítélet hozatalát késleltetné: a káros fél követelésével polgári perre utasítandó.

Ha a panaszlott a vád alól felmentetik, költségei a magánvádló ellen megítélendők.

46. §. Ha a vadászati kihágás miatt a kihágási bíróságnál a tett elkövetése napjától számítandó három hó alatt panasz vagy feljelentés nem történik, a kihágás büntethetősége elévül.

Ha azonban a büntető törvények alá tartozó eset forog fenn, az elévülési idő is a büntető törvények értelmében határozatik meg.

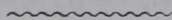
47. §. A vadászati kihágások elítélése ezután is az 1880. évi XXXVII. t.-cz. 41. §-a értelmében illetékes közigazgatási hatóság hatásköréhez tartozik.

A közigazgatási elbirálás alá tartozó kihágások eseteiben követendő eljárásra nézve az elébb idézett törvény 42. §-a alapján kibocsátott ministeri szabályrendelet, a törvényhozás további intézkedésig, a vadászati kihágásokra nézve is zsinórmértékül szolgál.

48. §. A vadászatról szóló 1872. évi VI. t.-cz. és az 1876: XLIV. t.-cz. hatályon kívül helyeztetnek.

49. §. A jelen törvény hatályba lépte előtt történt cselekmények, — úgy a büntetés mint kártérítés tekintetében a korábbi törvények határozatai szerint ítélandók meg.

50. §. Ezen törvény végrehajtásával a belügyi-, igazságügyi-, földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerek bizatnak meg.

A fegyveradóról és a vadászati adóról szóló 1883. évi XXIII. törvénycikk.

(Szentelést nyert 1883. évi április hó 7-én. — Kihirdettetett az „Országos Törvénytár“-ban 1883. évi április hó 9-én.)

I. FEJEZET.

Általános intézkedések.

1. §. Az 1875. XXI. törv.-cikk hatályon kívül helyeztetik és ennek helyébe a fegyveradóra és vadászati adóra nézve a következők rendeltetnek :

2. §. Fegyveradót fizet mindenki a birtokában lévő vadászatra használható lőfegyverek után; ugyszintén azon fegyverek után, melyek családtagjai, vadászcselédjei, a vadak gondozására és erdőterületek őrzésére alkalmazott cselédjei, valamint mező-, szőlő- vagy erdőgazdaságban alkalmazott csőszök, pásztorok és erdőkerülők birtokában vagy használatában vannak.

3. §. A fegyveradón kívül vadászati adót fizet az, ki a vadászati jogot és annak gyakorlását szabályozó törvények által a vadászat gyakorlására jogosítva van és ezen joggal a törvényszabta korlátok között akár saját földbirtokán, akár más földjén élni kíván.

Az, ki fegyvert nem tart, de lóháton és bárminemű ebekkel vadászik, csak vadászati adót fizet.

4. §. Ugy a fegyveradó, mint a vadászati adó fizetése alól az uralkodó család tagjai ki vannak véve.

5. §. A fegyveradó alól kivételnek :

a) közintézetekben, nyilvános gyűjteményekben, közhatóságoknál őrzött fegyverek ;

b) emlék- vagy családi ereklyeként tartott fegyverek ;

c) magánosok oly fegyvergyűjteményei, melyekben már használaton kívül lévő régi szerkezetű fegyverek tartatnak ;

d) a kizárólag czéllövészetre használt fegyverek ;

e) a csendőröknek, az állami rendőröknek, törvényhatósági, városi, állandóan alkalmazott községi rendőröknek, fegyőröknek, pénzügyőröknek fegyverei ;

f) a felesketett erdőtisztéknek és a kir. erdőfelügyelőségi személyzetnek szolgálati használatra rendelt fegyverei;

g) az erdőöröknek fegyverei azon esetben, ha ezen egyének az 1879. XXXI. t.-cz. 37. §-ban --- Horvát-Szlavonországekban az ott érvényben levő törvényben — megszabott minőség alapján lettek felesketve;

h) a közös hadsereg és honvédség tisztjeinek és legénységének vadászatra nem használt fegyverei;

i) puskaműveseknél és lőfegyver-árusoknál eladásra szánt fegyverek.

6. §. A vadászati adó alól kivételnek:

a) a külhatalmak követei és consulai, valamint a követségek és consulátusok személyzetének tagjai, ha nem belföldiek;

b) a vadászterületek tulajdonosainak vagy bérlőinek szolgálatában álló vadászcselédek;

c) a vadak gondozására és vadászterületek őrzésére alkalmazott cselédek;

d) a mező-, szőlő- és erdőgazdaságnál alkalmazott csőszök, pásztorok, erdőkerülők;

e) a hatóságilag fölesketett erdőtiszték, erdőörök és a kir. erdőfelügyelőség személyzete.

Az ezen szakasz b), c), d), e) pontjai alatti személyek, azon vadászterületen, melyen alkalmazva vannak, vadászatra is használható fegyvert csak a vadászterület tulajdonosának, illetőleg bérlőjének engedelmé mellett használhatnak és csak a vadászati törvény korlátai között vadászhatnak, más vadászterületeken azonban a vadászatot még a vadászati törvény korlátai között is, csak a vadászati adó lefizetése mellett gyakorolhatják.

Az ezen §-ban megállapított adómentesség igazolásául szolgál: az a) alatt említett egyéneknél a vadászati ingyenyegy (34. §.); a b), c) és d) pontok alatt említett egyéneknél a fegyveradó-igazolvány (34. §.); az e) pont alatt említett egyéneknél pedig az eskübizonyítvány eredetije vagy hiteles másolata.

Az erdészeti szakiskolák hallgatói azon kedvezményben részesíttetnek, hogy a 9. §-ban egy évre megállapított vadászati adó felét fizetik.

7. §. Hegyvidékeken, a hol a természeti viszonyoknál fogva a duvadak (farkas, medve) elszaporodtak, azokat a birtokos illetve bérlő saját területén elpusztíthatja azon esetben is, ha vadászati jeggyel ellátva nincsen.

Azok, kik a vadászból szóló törvény 19—24. §-aiban körülírt hivatalos vadászatra meghívottnak, abban részt vehetnek a nélkül, hogy vadászati jeggyel ellátva legyenek.

II. FEJEZET.

A fegyveradó és a vadászati adó mértéke.

8. §. A fegyveradó egy évi összege tesz:

a) egy forintot minden darab egy-csővű puská után;

b) két forintot minden darab két-csővű puská után

9. §. A vadászati adó egy évi összege tizenkét forintban állapítatik meg.

10. §. Azoknak, kik a vadászból 30 napot meg nem haladó idő tartama alatt kívánják gyakorolni, megengedtetik, hogy hat forint lefizetése mellett 30 napra szóló vadászati jegyet váltsanak.

11. §. Ugy a fegyveradóra mint a vadászati adóra nézve az adóév augusztushó 1-ső napján kezdődik és a következő évi július hó 31-ik napján végződik.

12. §. A 8. §-ban megállapított fegyveradó egész összegében fizetendő akkor is, ha az adóköteles egyén csak évközben jutott az adó alá eső fegyver birtokába.

A 9. §-ban megállapított vadászati adó egész összegében fizetendő akkor is, ha a vadászból az adóévnek csak egy részében gyakoroltatik, vagy az adókötelezettség csak évközben áll be.

III. FEJEZET.

A fegyveradó és a vadászati adó kivetésének és beszedésének módja.

13. §. Azok adóját, kik a 2. §. értelmében csak fegyveradót fizetnek, a községi közegek (községi jegyzők, városi adóhivatalok), azok adóját pedig, kik fegyveradót és vadászati adót fizetnek, a kir. adóhivatalok vetik ki és szedik be.

Az adó kivetésének alapjául szolgálnak az adókötelesek bejelentései, mely bejelentések űrlapjai a községeknek (városi adóhivataloknál) ingyen szerezhetők meg.

14. §. Az, ki a 2. §. értelmében csak fegyveradót fizet, köteles a birtokában levő vadászatra használható fegyvereket szám szerint és annak megjelölése mellett, vajjon egy- vagy két-csővűek-e, bejelenteni és a bejelentést lakásának pontos megjelölése mellett sajátkezüleg aláírni és az adóévet (11. §.) megelőző június hóban azon községnél vagy városi adóhivatalnál benyújtani, a hol az adóköteles állandó lakását tartja.

A bejelentés előszóval is történhetik, mely esetben az adóköteles bemondása szerint a bejelentési űrlapot a községi jegyző (városi adóhivatal) köteles kitölteni.

15. §. A ki évközben lép adóköteles fegyver birtokába, tartozik ezen fegyverét a birtokba vételtől számítandó nyolcz nap alatt a 13. és 14. §§-ok értelmében bejelenteni.

16. §. Azok, kik az 5. §-ban *b)*, *c)* és *d)* pontok alatt említett adómentes fegyverek birtokában vannak, kötelesek ezen fegyvereket egyszersmindenkorra az illető községnél (városi adóhivatalnál) egyenként bejelenteni s magukat a községnek (városi adóhivatalnak) az iránti bizonyítványával ellátni, hogy a bejelentett fegyverek adómentesek.

17. §. A községi közegek (városi adóhivatalok) által a fegyveradóról a bejelentésekben foglalt adatok alapján készített kivetési lajstromok a királyi adófelügyelőnek érvényesítési záradékával ellátva a község- (város-) házában 8 napi közszemlére kitétetnek, hogy azokat mindenki megtekinthesse, netaláni felszólamlását beadhassa, esetleg a másokat illető adókivetésekre vagy esetleges fegyvereltitkolásokra nézve észrevételeit megtehesse.

A felszólamlások és az észrevételek a fent kitűzött határidő alatt a királyi adófelügyelőnél nyújtandók be, ki is az észrevételek alapján a szükséges intézkedéseket megteszi, a felebbvezéseket pedig a közigazgatási bizottság elhatározása alá terjeszti.

Ezen felebbvezések felett a közigazgatási bizottság véglegesen határoz.

18. §. A megelőző §-ban kitűzött 8 napi határidő letelte után a községi jegyző (városi adóhivatal) a kivetett fegyveradóról szóló adóíveket legkésőbb júliushó 31-ik napjáig az adóköteleseknek vevény mellett kézbesítetteti.

19. §. Az adóköteles tartozik a reá kivetett fegyveradót az adóív kézbesítésétől számítandó 15 nap alatt a községnél (városi adóhivatalnál) befizetni.

20. §. A 19. §-ban kitűzött befizetési határidő elmulasztása esetén a fegyveradó a közadók módjára végrehajtás útján, de késedelmi kamatok követelése nélkül hajtatik be.

21. §. A községi (városi) adóhivatal az adóösszeg átvétele után az adózó félnek fegyveradóigazolványt szolgáltat ki.

22. §. A községek előljárói (a városok adóhivatalai) kötelesek külön nyilvántartást vezetni :

- a) azokról, kik fegyveradót fizetnek;
- b) azokról, kik adómentes fegyverek birtokában vannak;
- c) azokról, kik a vadászati adót és fegyveradót a kir. adóhivatalnál fizetik.

A fegyveradót, valamint a fegyveradót és vadászati adót fizetők névjegyzéke a járás első tisztviselőjének és az illetékes rendőrségnek (csendőrségnek) az ellenőrzés gyakorlása végett kiadandó.

A nyilvántartás vezetésének és a névjegyzék kiadásának módját a pénzügyminiszter rendeleti uton szabályozza.

Ezen nyilvántartást a k. adófelügyelő vagy helyettese, ugyancsak a szomszéd területek birtokosai bármikor megtekinthetik.

23. §. Nagy és kis községekben a községi előljárók felügyelni tartoznak arra, hogy a községben vadászfegyvert senki ne tartson, a ki a fegyveradót le nem fizette; a fennálló törvény e tekintetben észlelt áthágásának eseteit illetékes helyen (a kir. adófelügyelőnél) feljelenteni köteles.

24. §. Azon községi előljárót (városi adóhivatal főnökét), a ki a 22. §-ban említett nyilvántartást nem vezeti, vagy azon községi előljárót, a ki a 23. §-ban körülírt kötelezettséget nem teljesíti, a szolgabíró (polgármester) vagy a kir. adófelügyelő vagy helyettese annyiszor, mennyiszor 5 frttól 25 frtig terjedő pénzbírságban marasztalhatja el.

Az elmarasztaló végzés elleni felebbezés módjára, a pénzbírság befizetésére és hováfordítására nézve mérvadók a közadók kezeléséről szóló törvény rendelkezései.

25. §. A vadászat tényleg csak a 9-ik, illetőleg 10-ik §. értelmében járó vadászati adó lefizetését tanúsító vadászati jegy mellett gyakorolható.

26. §. A vadászati jegy csak egy személy nevére állítható ki, másra át nem ruházható és a 9-ik §. eseteiben egy adóévre (11. §.), a 10-ik §. eseteiben 30 napra érvényes. Ezen jegy érvényének tartamát, valamint a jegy tulajdonosa által fegyveradó és vadászati adó fejében lefizetett összegeket tünteti ki, — és a vadászatnak a vadászatról szóló törvények által meghatározott módon és korlátok között leendő gyakorlására jogosít.

27. §. A vadászati jegyet, a vadászati jogot gyakorolni kívánó egyének az alább következő 28. 29. 30. és 33. §§-ban említett kellékekkel ellátott bejelentésére a 8. és 9., illetőleg 10-ik §-ok értelmében járó fegyveradó és vadászati adó lefizetése után a királyi adóhivatal szolgáltatja ki. (34. §.)

28. §. A 27. §-ban említett bejelentés kellékei a következők :

a) bemondandók a bejelentő által, valamint a 2-ik §-ban említett és név szerint felsorolandó családtagok és cselédek által birt — vadászatra használható — fegyverek száma, egy- vagy kétszövű minőségük szerint részletezve ;

b) megjelölendő a bejelentőnek állandó lakhelye ;

c) kitűzendő azon idő tartama, melyre a bejelentő a vadászati jegyet kiállíttatni kívánja (9. és 10. §.) és ezen kívül a 10. §. esetében még megjelölendő azon nap is, melytől kezdve a 30 napra szóló vadászati jegy érvénye számítandó lészen.

Az erdészeti szakiskolák hallgatói kötelesek egyszersmind a bejelentéshez az iskolai előjáráságnak hallgatói minőségüket igazoló bizonyítványát mellékelni.

29. §. Ha a folyamodó családtagjai a vadászati jogot gyakorolni kívánják, a vadászati jegy elnyeréseért a megelőző 28. §-ban körülírt módon külön bejelentés adandó be.

Ezen bejelentést vagy a családfő, vagy pedig maga a családtag adhatja be.

30. §. Külföldiek, ha az országban tartózkodnak és a vadászatot gyakorolni kívánják, bejelentésükre és a vadászati adó lefizetése mellett nyerhetnek vadászati jegyet, de csak magyar állampolgárnak kezessége mellett. A kezes mindazon birságokért, kárpótlásokért és költségtérítésekért, melyek netalán utóbb a külföldre, ezen törvény vagy a vadásatról szóló törvények értelmében kiszabhatnak, jótállani tartozik s ezért kezes csakis az lehet, ki ezen feltételnek megfelelni képes.

A kezesség iránti nyilatkozat a külföldi egyénnek bejelentésére vezetendő.

31. §. A bejelentések az adóévet (11. §.) megelőző június hóban, az adóköteles (illetőleg kezes) állandó lakására nézve illetékes járási szolgabírónál (városokban a polgármesternél, Horvát-Szlavonországokban az I-ső foku közigazgatási hatóság főnökénél) nyújtandók be.

Ha valaki évközben kívánja a vadászati jog gyakorlását megkezdeni, vagy a 6. §. értelmében a vadászati adó fizetésének kötelezettségébe lép, a bejelentést azonnal megtenni köteles.

32. §. Kivételesen megengedtetik, hogy azok, kik a vadászatot 30 napot meg nem haladó idő tartama alatt kívánják gyakorolni (10. §.) a bejelentést, ideiglenes tartózkodásuk helyére nézve illetékes közigazgatási tisztviselőnek (31. §.) benyújthassák.

33. §. A 31. §-ban megjelölt közigazgatási tisztviselő köteles a nála benyújtott bejelentést az e célra nyitott rovatos jegyzőkönyvbe bevezetni, a bejelentést azon irányban: vajjon az alább következő 36. §. értelmében jogosult-e a fél a vadászat gyakorlására, megvizsgálni, igenlő esetben azt láttamozásával azonnal ellátni, és a bejelentő félnek visszaadni.

A fentemlített jegyzőkönyvet a kir. adófelügyelő vagy helyettese bármikor megtekintheti.

34. §. A kir. adóhivatal tartozik a 33. §. értelmében láttamozott, és a fél által bemutatott bejelentésben foglalt adatok alapján a fegyveradó és vadászati adó összegét kiszámítani, és a megállapított adóösszegnek átvétele után a vadá-

szati jegyet és a 2. §-ban említett egyének számára névre szóló fegyveradó-igazolványokat azonnal kiállítani, az adóköteles félnek — a bejelentésre vezetendő elismervény mellett — kiszolgáltatni, és az elismervénnyel ellátott bejelentést számadásaihoz csatolni.

A 6. §. *a)* pontja alatt említett diplomatiái testületek tagjai számára a kir. adóhivatal ingyen szolgáltatja ki a vadászati jegyet, ha ezen egyének hivatali minőségüket okmányilag igazolják. Ezen okmány a vadászati ingyen jegy kézhezvételéről szóló elismervénnyel együtt szintén az adóhivatal számadásaihoz melléklendő.

35. §. A vadászati jegyet nyert egyén jogosítva van azon adóösszeget, melyet cselédjei tulajdonát képező fegyverekért fizetett, azok illetményeiből, illetőleg béréből levonni.

36. §. A 33. §-ban említett láttamozást köteles az arra hivatott közigazgatási tisztviselő (31. §.) — az indoknak a bejelentésre való feljegyzése mellett — azoktól megtagadni :

a) kik életüknek 20-ik évét még nem érték el, kivéven, ha helyettük a bejelentést az atyjuk, illetőleg gondnokuk adta be ;

b) kik elmebeli fogyatkozás miatt lőfegyverek biztos kezelésére képtelenek ;

c) kik a vadászatról szóló törvényben körülírt valamely kihágás, vagy a jelen törvény 42. §-ban említett kihágások egyike miatt jogérvényesen elmarasztaltattak, a büntetés végrehajtása, illetőleg letelte után három évig ;

d) kik fegyverrel elkövetett büntetért vagy rablásért, zsarolásért jogérvényesen elmarasztaltattak ;

e) kik külföldiek lévén, a 30. §. értelmében kezes vagy épen nem, vagy olyat állitanak, a ki el nem fogadható.

37. §. Ha a vadászati jegy birtokosára nézve bármikor előáll a bejelentés láttamozásának megtagadására a 36. §. *b)*, *c)* és *d)* pontjai szerint szolgáló okoknak egyike, vagy azok valamelyikének, vagy az *a)* alattinak a vadászati jegy kiadásakor létezése később bebizonyul, a vadászati jegy azonnal visszaveendő a nélkül, hogy e miatt annak birtokosa valamely negtéritést vagy kárpótlást igényelhetne.

A vadászati jegynek ezen visszavonását a láttamozásra hivatott törvényhatósági tisztviselő rendeli el.

38. §. A bejelentés láttamozását megtagadó, vagy a már kiszolgáltatott vadászati jegynek visszavonását elrendelő végzés ellen, az annak vételétől számított 15 nap alatt felebbezésnek van helye a közigazgatási bizottsághoz, Horvát-Szlavonországekban a bánhoz.

IV. FEJEZET.

Jövedéki kihágások és azok büntetése.

39. §. Az állami csend- és rendőrök, törvényhatósági közbiztonsági közegek, valamint a pénzügyörök kötelesek, — a vadászati jog tulajdonosai, haszonbérloi, gazdatisztjei és az erdők, szőlők és mezők felügyeletével megbízott személyek pedig jogositva vannak azokat, kik akár lőfegyverrel, akár lóháton és bárminemű ebek használatával vadásznak, a vadászati jegy előmutatására felszólítani.

40. §. Ezen felszólításra a vadászó vadászati jegyét előmutatni köteles, ki pedig azt bármely okból elő nem mutatja, tartozik a vadászattal azonnal felhagyni, és ha ismeretlen, a felszólító kívánatára akár nevét és lakását megmondani a czélból, hogy ezeknek bizonyítására szorítható legyen, alkalmas zálogot adni, akár a felszólítót a legközelebbi község előjáróságához követni, hogy kiléte ottan kideríttessék.

41. §. Azok, kik a jelen törvény rendelkezését megsértik, jövedéki kihágást követnek el, mely birsággal büntetendő.

42. §. Jövedéki kihágást követ el:

a) az, ki vadászati jeggyel bir, azt azonban a 39. §-ban említetteknek felszólítására elő nem mutatja;

b) az, ki a 39-ban említettek felszólítására a vadászattal azonnal fel nem hagy, azoknak sem nevét, sem lakását meg nem mondja, zálogot nem ad, vagy a felszólítót a legközelebbi község előjáróságához követni nem akarja, vagy a felszólítónak hamis nevet vagy lakást mond be;

c) az, a ki saját nevére szóló jegyét használat végett másnak adja át;

d) az, ki a nélkül, hogy vadászati jeggyel birna, vagy másnak nevére szóló vagy érvényességére nézve lejárt vadászati jegy használata mellett vadászik;

e) az, a ki meghamisított vadászati jegy használata mellett vadászik;

f) az, ki adóköteles fegyverét az adó alól elvonja, eltitkolja, vagy az 5. §. *b)*, *c)*, *d)*, *e)* és *f)* pontjai alatt adómenteseknek nyilvánított lőfegyvereket vadászatra használja.

43. §. A birság a beszámítás mérvéhez képest terjedhet :

a) a 42. §. *a)* pontja alatt említett esetekben egy forinttól tíz forintig;

b) a 42. §. *b)*, *c)* és *d)* pontjai alatt említett esetekben husz forinttól száz forintig;

c) a 42. §. *e)* pontja alatt említett esetekben ötven forinttól száz forintig, végre

d) a 42. §. *f)* pontja alatt említett esetekben az eltitkolt, vagy adó alól elvont minden darab fegyver után tíz forinttól husz forintig.

44. §. Ha a 42. §. *b)* pontja alatt említett esetekben a felszólított egyén fegyvere használatával vagy azzal való fenyegetődzés mellett áll ellent az illető község előljáróságához öt bekisérti kívánóknak, vagy más, a büntető törvényekben tiltott cselekvényt követ el, ellene külön a bűnvádi eljárás is megindítandó.

Ily eljárás alá tartozik a vadászati jegynek meghamisítása is (42. §. *e)* pontja).

45. §. A 42. §-ban említett eseteket a jelentést tevő az illető községi előljáróságnál jelenti be, mely 3 nap alatt az illetékes királyi adófelügyelőt értesíteni tartozik.

A királyi adófelügyelő a jövedéki vizsgálatot fogantatja s annak eredménye alapján és a 43. §-ban foglalt rendelkezések értelmében a birságot első fokban végzésileg szabja ki, és oly esetekben, melyekben a 44. §. értelmében a bűnvádi eljárás megindítandó, erre az illetékes bíróságot keresi meg.

A birói illetőséget a tett elkövetésének helye határozza meg.

46. §. A 42. §-ban elősorolt jövedéki kihágások elévülnek, ha a tett elkövetése napjától számítandó hat hónap alatt a kir. adófelügyelő a jövedéki vizsgálatot meg nem indíttatja. Ha oly cselekvény forog fenn (44. §.), mely a büntető törvény alá esik, az elévülési időt a büntető törvény határozza meg.

47. §. A királyi adófelügyelő által a 45. §. értelmében hozott végzés ellen, annak vételétől számított 15 nap alatt felebbezésnek van helye a közigazgatási bizottsághoz, Horvát-Szlavonországekban a kir. pénzügyigazgatósághoz.

Eltérő végzések esetén felebbezésnek van helye, mely felett harmadfokban és végérvényesen, ez időszerint a pénzügyminiszter, a pénzügyi közigazgatási bíróságnak törvényszerű megalkotása után pedig ezen bíróság határoz.

48. §. Oly esetekben, midőn a 42. §. értelmében kirovott birság az elmarasztaltnak vagyontalansága miatt egészben vagy részben be nem hajtható, a birság helyett az elzárás büntetése alkalmazandó akkép, hogy minden be nem hajtott tiz forint után egy-egy napi elzárás essék, tiz forinton alóli összeg teljes tiz frtnak vétetvén.

Az elzárási büntetés alkalmazását a kir. adófelügyelő indokolt javaslatára, a közigazgatási bizottság, Horvát-Szlavonországekban a bán határozza el.

49. §. A befizetett birságnak egy harmada a jelentéstevőt, egy harmada az államkincstárt és egy harmada azon községet illeti, melynek határában a felszólítás történt (39. §.), illetőleg a fegyvereltitkolás miatt elmarasztalt fél állandóan lakik.

A községeket illető harmadrész Horvát-Szlavonországekban országos czélokra is forditható.

V. FEJEZET.

Vegyes átmeneti és életbeléptetési intézkedések.

50. §. Ha a vadászati jegy elvesz, vagy elromlott, az illetőnek 50 kr bélyeggel ellátott folyamodványára azon kir. adóhivatal által, mely az elveszett vagy elromlott jegyet kiállította, újabb jegy adófizetés nélkül kiszolgáltatandó, ezen újabb

jegy azonban csakis azon idő lejártára adatik ki, melyre az elveszett vagy elromlott jegy kiállítva volt.

51. §. A vadászati adó után sem földtehermentesítési, sem törvényhatósági vagy községi pótlék nem vethető ki.

52. §. Ezen törvény a volt határőrvidéki részekre is kiterjed.

53. §. A jelen törvény 1883. évi július hó 1. napján lép életbe.

54. §. Az 1883/4-ki adóévre nézve a következő átmeneti intézkedések foglalnak helyt:

a) az 1883/4. évi fegyveradó és vadászati adó kivetésére szolgáló bejelentések (14. és 31. §§.) 1883. évi július hó első felében nyújtandók be;

b) ily bejelentések nyújtandók be azok által is, kik 1883. évre még az 1875: XXI. t.-cz. 20. §-a alapján fegyveradóval vannak megróva;

c) a b) alatti pontban említett adóköteleseknek az 1883. évre kivetett fegyveradónak az év második felére eső része elengedtetik, ha bejelentésük benyújtása alkalmával, azon körülményt, hogy 1883. évre fegyveradóval már meg vannak róva, hitelesen kimutatják;

d) azok, kik az 5. §-ban b), c) és d) pontok alatt említett adómentes fegyverek birtokában vannak és ezen fegyvereiket az 1875: XXI. t.-cz. 23. §-a értelmében már bejelentették, ezen fegyvereiket újból bejelenteni nem tartoznak ugyan, kötelesek azonban a királyi adóhivataltól nyert bejelentési bizonyítványt az ezen adómentes fegyverek nyilvántartására hivatott közegeknek (22. §.) 1883. évi július havában bemutatni;

e) az 1883. év június hó végeig terjedő időre váltott vadászati jegyek érvénye ugyanazon év július hava végeig terjesztetik ki.

55. §. Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminiszter, a belügyminiszter és az igazságügyi miniszter bizatnak meg; Horvát-Szlavonországra nézve a pénzügyminiszter, ki e tekintetben Horvát-Szlavon- és Dalmátországok bánjával egyetértőleg jár el.

F ü g g e l é k

az „Erdészeti Rendeletek Tára“ III-ik évfolyamához.

Szabályzat az erdészeti államvizsgáról.

(Kiadatott a »Budapesti Közlöny« 1878. évi 106-ik számában.)

1. §. A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minister az erdészeti államvizsga letételére engedélyt ad annak:

1. ki feddhetlen erkölcsű,
2. ki a főgymnasium vagy főreáltanoda megfelelő elvégzését érettségi bizonyítvánnyal igazolja.

(Ezen kellék igazolása alól felmentetnek azok, kik jelen szabályrendelet kihirdetése előtt a selmeczi kir. erdőakademiára, vagy valamely ezzel egyenlő rangu külföldi erdészeti tanintézetre, mint hallgatók már felvétettek, vagy ily intézetet már végeztek, illetőleg azokon vizsgákat tettek vagy colloquáltak.)

3. Ki a selmeczi kir. erdőakademián a rendes hallgatók számára előirt összes tantárgyakból akár mint akadémiai hallgató, akár mint magán jelentkező, az ott fennálló szabályszerű vizsgákat letette, vagy valamely külföldi, a selmeczi kir. erdőakademiával egyenlő rangu, erdészeti felsőbb tanintézetben a selmeczi kir. erdőakadémia rendes hallgatói számára előirt tantárgyakból vizsgát tett.

(A ki a m. kir. tudomány-egyetemen, vagy a m. kir. műegyetemen a selmeczi kir. akadémia rendes hallgatói számára előirt tantárgyakat hallgatta, s azokból kielégítő vizsgálati eredményt mutat fel: attól ezen tárgyakra nézve a selmeczi kir. akadémia részéről külön bizonyítvány nem kívántatik.)

A ki a selmeczi kir. akademián a tanfolyamot akként végezte, hogy a rendes hallgatók számára előirt tárgyakból vizsgát vagy colloquiumot nem tett, mielőtt államvizsgára bocsáttatnék, köteles ezen vizsgákat vagy colloquiumokat letenni s ennek megtörténtét az akadémia bizonyítványával igazolni.)

4. Ki az erdőakadémiai rendes tanfolyam tantárgyaiból teljesített akadémiai vagy felsőbb tanintézeti vizsgák után legalább két évig és megszakítás nélkül rendszeresen kezelt erdőgazdaságoknál erdészeti gyakorlati szolgálatban állott, s ezt hatósági, mint szakbeli hiteles bizonyítványokkal igazolja;

5. ki mindazon erdészeti szakdolgozokról, melyeket a két évi, vagy esetleg ennél hosszabb időre terjedő gyakorlati szolgálat alatt az erdőgazdaság körében látott és végzett, egy, saját nézeteinek nyilvánításával kísért szakbeli leírást ad, s azt, hogy az akként történt és általa iratott előljáró tisztviselője által magán a leírason igazoltatja.

2. §. Az erdészeti államvizsgák minden évben Budapesten, a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister által kitűzendő, és a vizsga megtartása előtt legalább hat héttel a „Budapesti Közlöny“

czimű hivatalos lapban, valamint az „Országos Erdészeti-Egyesület” szakközlönyében, az „Erdészeti Lapok”-ban köztudomásra hozandó helyen és határidőben az őszi hónapokban tartatnak meg.

3. §. A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minister, az országos erdészeti egyesület meghallgatása után az államvizsgák megtartására 6 évről 6 évre egy 20 tagu állandó bizottsági névsort állit össze.

Ezen állandó vizsgáló bizottság elnöke az államerdők kezelésénél a központban alkalmazott főbb szaktisztviselők köréből nevezetik ki.

4. §. Az erdészeti államvizsga letételének engedélyezéseért a jelen szabályzat értelmében felszerelt és bélyeggel ellátott folyamodványok minden év július havának végeig a vizsgáló bizottság elnökéhez bérmentve beküldendők, ki ezeket véleménye kíséretében. az engedély feletti határozathozatal végett a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerhez terjeszti fel.

5. §. A vizsgáló bizottság áll: az elnökből és két vizsgáló bizottsági tagból, azonkívül egy póttagból, ki a vizsgálati jegyzőkönyvet vezeti, s a vizsgáló bizottsági tagok valamelyikének akadályoztatása esetében azt azonnal helyettesíti.

A vizsgáló bizottsági tagokat a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister által megállapított névsorból az elnök választja, s a névsort a nevezett ministeriumnak bemutatja.

6. §. Az államvizsgára bocsátott jelöltek, a vizsgálat megkezdése előtt, a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister által, az államvizsgákra kiküldött biztos kezéhez vizsgálatdíj fejében 25 forintot tartoznak lefizetni. — Azon jelölt, ki a vizsgát nem állja ki, ezen összeg visszaszolgáltatására igényt nem tarthat.

Az illető vagyontalansága által indokolt kivételes esetekben e vizsgadíj részben vagy egészben elengedtetik.

7. Az erdészeti államvizsga írásban és szóval teendő, s célja az, hogy a jelölt bebizonyítsa, miszerint az erdőgazdaság önálló vezetésére szükséges elméleti és gyakorlati képességgel bír.

Vizsgálati tárgyat képeznek tehát az erdőgazdasági tudomány összes ágazatai, elméleti és gyakorlati szempontból véve, névszerint pedig — ugy a természetrajzi, mint a matematikai alaptudományokat is beleértve, — a következők:

- a) erdőmivelés,
- b) erdőhasználat,
- c) erdőérték-számítás,
- d) erdőrendezés,
- e) erdészeti felmérés,
- f) erdészeti építkezések és erdészeti gépészet,
- g) erdővédelem és vadászati kezelés,

h) az államerdészeti szolgálat szervezete, hivatali hatáskörök és erdészeti szolgálati szervezés általában,

i) erdészeti és vadászati törvények, az erdőgazdaságot illető birtokrendezési, szolgálatom-megváltási és adótörvények.

8. §. Az írásbeli vizsgálatra két egymásután következő nap tüzetik ki.

A vizsgajelöltek reggeli 9 órától kezdve, legkésőbb ugyanaz nap esti 9 óráig, három szakkérdésre tartoznak megfelelni.

Az írásbeli vizsgálatnál felteendő kérdéseket, a selmeczi kir. akademiától és az országos erdészeti egyesülettől ez iránt bekívánt javaslatok meghallgatása után, a vizsgáló bizottság elnöke és a vizsgáló bizottság tagjai az írásbeli vizsgálat megkezdése előtti napon együttesen és egyetértően vagy szótöbbséggel állapítják meg.

Az írásbeli vizsgálat folyama alatt a vizsgáló helyiségben a vizsgáló bizottság legalább két tagjának mindig jelen kell lenni. — A vizsgálati helyiségben, az írásbeli vizsga folyama alatt, a vizsgáló bizottság tagjain, a vizsgajelölteken és az ott szolgálatot tevő egyénen kívül senki sem jelenhet meg.

A vizsgajelölteknek a kérdések megfelelésénél semmi más könyvet vagy írományt nem szabad használni, mint a m. kir. állam-erdészetnél hivatalos használatban álló „Erdészeti segédtablák“-at vagy más matematikai táblákat.

Az írásbeli kérdésekre egyenkint külön íven felelendő meg, s a vizsgajelölt, mihelyt valamely kérdést megfejtett, azt a vizsgáló bizottság elnökének vagy a jelenlévő bizottsági tagok valamelyikének kézbesíti.

9. §. Az írásbeli vizsgálat befejezése után a szóbeli vizsgálat tartatik, mely nyilvános jellegű lévén, arra az ez iránt érdeklődők az elnöktől bebocsáttatást nyernek; a vizsgajelöltek közül azonban csak annak van jogában megjelenni, kivel a szóbeli vizsgálat már megtartatott.

A vizsgajelöltek a szóbeli vizsgálatra azon sorrendben jelentkeznek, a mint ez a szóbeli vizsgálat kezdetén sorshuzás útján megállapittatik; a sorshuzást a jelöltek vezetékneveik kezdőbetű szerinti sorrendben teljesítik.

A szóbeli vizsgálat tartama egy jelöltnél $1\frac{1}{2}$ óránál kevesebb nem lehet és 2 óránál tovább nem terjedhet.

10. §. A mindkét rendbeli vizsgálat befejezése után a vizsgáló bizottság tagjai: az elnök és a bizottsági tagok, ide értve a póttagot is, az osztályzatot együttesen, és a vélemények eltérése esetén, szótöbbséggel hozott határozat szerint állapítják meg.

A szavazatok egyenlő száma esetében az elnök szavazata dönt.

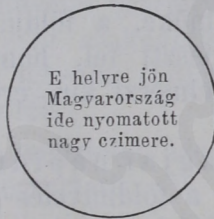
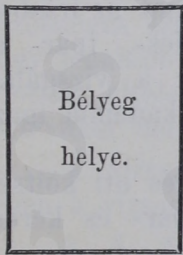
Az osztályzat megállapításánál a szóbeli vizsgálatok eredménye, valamint az erdőakadémiai tantárgyakból tett vizsgálatok osztályzatai, s a jelölt által teljesített gyakorlati szolgálat minősége is irányadók.

A bizonyítványokban kiteendő képességi fokozatok a következők:

jelesen képesített,
jól képesített,
kielégítően képesített,

11. §. Az államvizsgálat letételéről a jelöltnek a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerium hivatalos pecsétje alatt következő bizonyítvány adatik ki.

Erdészeti államvizsgálati bizonyítvány.

A vizsgáló bizottság által adható képességi osztályzatok:
jelesen képesített,
jól képesített,
kielégítően képesített.

A nagyméltóságu földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministerium

18..... évi

..... hó ..... napján ..... szám alatt kelt rendelete alapján Budapesten, 18..... évi ..... hó ..... napján megtartott államvizsgálat alkalmával, az alólírt vizsgáló bizottság által

N. .... N. .... ur,

ki Magyarország ..... megyéjének ..... községében született, az erdészeti tudományokból megvizsgáltatván, az erdőgazdaság önálló kezelésére és vezetésére ..... képesítettnek találtatott, minek igazolására a nagyméltóságu földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministerium pecsétje alatt részére ezen oklevél kiadatott.

Kelt Budapesten, 188..... évi ..... hó ..... n.

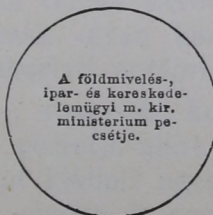
Az erdészeti államvizsgáló bizottmány:

N. N.

.....
vizsgáló biztos (és állása).

N. N.

.....
vizsgáló biztos (és állása).

N. N.

.....
a bizottság elnöke (és állása).

N. N.

.....
a bizottság jegyzője (és állása).

A bizonyítványok az összes vizsgálatok befejezésére következő napon az államvizsgát letett egyéneknek, a vizsgáló bizottság jelenlétében, az elnök által személyesen szolgáltatnak ki; ha pedig ez nem történhetnék, akkor a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerium által hivatali uton fognak kézbesítettetni.

12. §. A vizsgálat folyamáról jegyzőkönyv veendő fel, melynek a megtörténtek felvétele mellett, külön rovatok szerint, tartalmazni kell az elnök és az egyes bizottsági tagok által adott osztályzatokat, valamint azon osztályzatot, melyet az illető bizonyítványában nyrend.

Ha a bizonyítványban adott képességi osztályzat nem egyhangulag, de szótöbbséggel ítéltetett oda, ez a jegyzőkönyvbe, a szavazók és szavazatok megjelölésével szintén felveendő.

13. §. A vizsgálatról felvett jegyzőkönyvet, valamint az írásbeli dolgozatokat a vizsgáló bizottság elnöke, a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministeriumhoz terjeszti fel, honnan a vizsgálati jegyzőkönyv egy hiteles másolata a selmeczi kir. erdőakadémia igazgatóságának küldetik meg.

14. §. A vizsgáló bizottság tagjai napidíj- és uti költség megtérítésében részesülnek, mi iránt a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister külön rendeletben intézkedik.

15. §. Oly jelölteknek, kik a vizsgát nem állották meg, még egy másodszori vizsgára a vizsgadíj újabb lefizetésének kötelezettsége mellett engedély adatik. Az ismételt megjelenésre az engedély a fennebbiek értelmében kérendő ki.

Azon jelölt, ki másodszor nem állotta ki a vizsgát, harmadszor vizsgára nem bocsátható, kivéven, ha a vizsgáló bizottság a második vizsgálat alkalmával egyhangulag oda nyilatkozott volna, hogy az illetőnél tapasztalt képesség mellett alapós remény lehet arra, miszerint a vizsgát harmad izben sikeresen leteendi.

Kelt Budapesten, 1878. aprilis hóban.

Trefort.

Utasítás az erdőőrök szakvizsgálója ügyében.

(A m. kir. belügyministerrel egyetértőleg kiadta a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1880. évi 25.347. szám alatt.)

1. §. Az 1879. évi XXXI. törv.-czikk értelmében teljesítendő erdőőri szolgálatra szükséges szakbeli képesség törvényes igazolása céljából, az ország különböző vidékein évenként az őszi hónapokban hivatalos erdőőri szakvizsgák tartatnak.

2. §. Ezen erdőőri szakvizsga letételére bocsáttatnak mindazok, kik az elemi népiskolát elvégezték, illetőleg olvasni, írni és a négy közönséges számművet szerint számolni tudnak, s ezt, valamint azt, hogy legalább 3 évig szakadatlanul erdészeti gyakorlati szolgálatban állottak, hitelesen igazolni tudják, feddhetlen magaviseletűek és 24-ik életévüket betöltötték.

A vizsgára engedélyt azon kir. erdőfelügyelő ad, kinek kerületében a vizsga megtartatik.

3. §. A vizsgáló bizottság áll az elnökből és két bizottsági tagból, kiket az Országos Erdészeti Egyesület és az illető kerületi erdőfelügyelő javaslata alapján esetről-esetre a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter nevez ki.

4. §. A vizsgálat tárgyát képezi mindaz, mit az erdészeti műszaki segédszolgálat sikeres teljesítésére s az erdőőrnek a fennálló erdőtörvényben előírt teendőire és jogaira nézve tudni kell. Ezen korláton belől a vizsgálatra és a tanulóknak vezérfonalul ajánltatik Bedő Albert, magyar királyi főerdőtanácsosnak „Erdő-őr, vagy az erdészet alapvonalai“ czimű és az Országos Erdészeti Egyesület által az erdőőrök tankönyvére kiírt pályadíjjal jutalmazott műve.

5. §. A vizsgálatra jelentkezők a vizsgáló bizottsági elnök kezéhez vizsgálati díj fejében 5 frtot kötelesek lefizetni.

6. §. A vizsgálat szóval és írásban tartandó. Az írásbeli vizsgánál, mely a szóbeli előtt tartatik meg, az összes jelentkezők a vizsgáló bizottság elnöke által feltett ugyanazon három kérdést felelik meg. Az írásbeli vizsgálat letételére elegendő, ha az illető a 4. §-ban megjelölt szakkönyv alapján tehető kérdésekre kellően megfelel. Az írásbeli vizsgálat tárgya csak olyan kérdés lehet, melynek írásbeli uton való megoldása a gyakorlati erdőőri szolgálathoz előfordul.

7. §. A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerium nevében és azon vármegye pecsétje alatt, melynek székhelyén a vizsgálat tartatott, a vizsgálatot kiállott egyéneknek bizonyítvány adatik, melyet a vizsgáló bizottság elnöke és annak mindkét tagja ír alá.

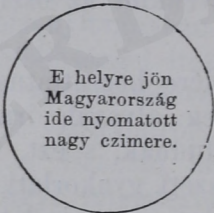
8. §. A bizonyítványban kiteendő képességi osztályzatok a következők:

kitünően alkalmas, jól alkalmas és kielégítően alkalmas.

9. §. A bizonyítványban kiadandó képességi osztályzatot a bizottság egyetértésben, vagy szótöbbséggel állapítja meg.

10. §. A vizsgálatnál a következő tartalmu bizonyítvány adatik ki:
Erdőőri szakvizsgálat bizonyítványa:

Bélyeg
helye.

A vizsgáló bizottmány által adható osztályzatok:
»kitünően alkalmas«,
»jól alkalmas«,
»kielégítően alkalmas«.

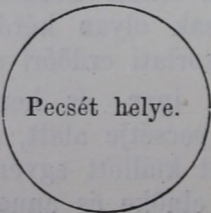
A nagyméltóságu földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. k. ministerium 18 . . . évi . . . hó . . . napján . . . sz. a. kelt rendelete alapján . . . 18 . . . évi . . . hó . . . napján . . . városában megtartott erdőőri szakvizsgálat alkalmával alulirt vizsgáló bizottmány által.

N. N.

. . . ki Magyarország . . . vármegyéjének . . . községében született, az erdészeti műszaki segédszolgálat teljesítéséhez szükséges ismeretekből megvizsgáltatván, az 1879. évi XXXI. törv.-cikk értelmében teljesítendő erdőőri szakszolgálatra . . . alkalmasnak találtatott, miről is részére ezen bizonyítvány kiadatott.
Kelt . . . 18 . . . hó . . . n.

A vizsgáló bizottmány:

N. N.
.....
vizsgáló biztos
(és erdőtisztai állása)
N. N.
.....
vizsgáló biztos
(és erdőtisztai állása)

N. N.
.....
a vizsgáló bizottmány
elnöke
(és erdőtisztai állása.)

11. §. A vizsgáló bizottság tagjai ezen működésükért külön díjazásban részesülnek, és pedig az államhivatalnokok az őket szabályszerűen megillető, a nem államhivatalnokok pedig 5 frt (öt frt) napi díjban.

12. §. A vizsgálat egész folyamáról jegyzőkönyv vétetik fel, melynek tartalmazni kell a vizsgálat leírását, a vizsgált egyének neveit s az ezek részére a vizsgáló biztosok által adott osztályzatokat, valamint azon osztályzatot, melyet az illető bizonyítványában nyerend. Ezen, a bizottság összes tagjai által aláírt jegyzőkönyv, a vizsgáló bizottság elnöke által a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi minisztériumhoz terjesztendő fel.

13. §. A ki a vizsgát nem állotta ki, a következő évben, vagy később is annak letételére legfeljebb kétszer még jelentkezhetik, de ha ez alkalmakkal sem találtatnék kielégítően alkalmasnak, többé vizsgára nem bocsátható.

14. §. A vizsgálat megtartásának helye és ideje a „Budapesti Közlöny“ czimű hivatalos lapban és az Országos Erdészeti Egyesület szakközlönyében az „Erdészeti Lapok“-ban a vizsgálat megtartásának napja előtt legalább 6 héttel köztudomásra hozatik s azt az illető megyei hatóságok köröztetés útján a községekben is kihirdettetik.

15. §. Az eddig fennállott és ugynevezett alsóbb rendű erdészeti államvizsgáról nyert bizonyítványok a jelen szabályzat értelmében megtartott erdőőri szakvizsgáról nyert bizonyítványokkal egyenlő értékűeknek tekintendők.

Kelt Budapesten, 1880. évi augusztushó 16-án.

Tisza Kálmán, s. k.

B. Kemény Gábor, s. k.

A királyi erdőfelügyelőségek kerületi beosztása.

A k e r ü l e t			A
száma	n e v e	székhelye és erdőterülete	kerületbe tartozó köztörvényhatóságok
I.	Budapesti kerület	Budapest 280.080 k. h.	Pest-, Pilis-, Solt-, Kis-Kun-, Esztergom-, Fehér-, Jász-, Nagy-Kun- és Szolnokmegyék; Budapest főváros; Kecskemét thj. felr. város; Székes-Fehérvár sz. kir. város.
II.	Pozsonyi kerület	Pozsony 451.247 k. h.	Nyitra-, Pozsony-, Komárom- és Mosonymegyék; Pozsony és Komárom sz. kir. városok.
III.	Turócz-szt.- mártoni kerület	Turócz-Szent- Márton 668.900 k. h.	Trencsén-, Turócz-, Árva-, Liptó- megyék.
IV.	Besztercze- bányai kerület	Besztercze- bánya 771.833 k. h.	Nógrád-, Hont-, Bars-, Zólyom- megyék; Selmez- és Bélabánya sz. k. városok.
V.	Miskolczi kerület	Miskolcz 638.190 k. h.	Gömör-, Heves-, Borsodmegyék.
VI.	Kassai kerület	Kassa 1,260.628 k. h.	Szepes-, Sáros-, Zemplén-, Ung-, Abauj-Tornamagyék; Kassa szab. kir. város.
VII.	Debreczeni kerület	Debreczen 648.918 k. h.	Szabolcs-, Hajdu-, Békés- és Bihar- megyék; Debreczen sz. k. város; Nagy- Várad thj. felr. város.
VIII.	Szatmári kerület	Szatmár 1,755.484 k. h.	Bereg-, Máramaros-, Ugocsa-, Szat- már- és Szilágymegyék; Szatmárnémeti sz. kir. város.

A k e r ü l e t			A
száma	n e v e	székhelye és erdőterülete	kerületbe tartozó köztörvényhatóságok
IX.	Kolozsvári kerület	Kolozsvár 1,014.703 k. h.	Szolnok-Doboka-, Besztercze-Naszód-, Torda-Aranyos- és Kolozsmegyék; Ko- lozsvár sz. kir. város.
X.	Marosvásár- helyi kerület	Marosvásárhely 951.362 k. h.	Maros-Torda-, Csik- és Udvarhely- megye; Marosvásárhely sz. kir. város.
XI.	Brassói kerület	Brassó 926.523 k. h.	Kis-Küküllő-, Nagy-Küküllő-, Foga- ras-, Brassó- és Háromszékmegyék.
XII.	Szebeni kerület	Nagyszeben 1,072.921 k. h.	Alsó-Fehér-, Hunyad- és Szeben- megyék.
XIII.	Temesvári kerület	Temesvár 1,413.361 k. h.	Arad-, Temes-, Krassó- és Szörény- megyék; Arad és Temesvár sz. k. váro- sok; Versecz thj. felr. város.
XIV.	Szegedi kerület	Szeged 126.925 k. h.	Csongrád-, Csanád-, Bács-Bodrog- és Torontálmegyék; Szeged, Szabadka, Zombor és Ujvidék sz. k. városok; Baja-, Hódmező-Vásárhely és Pancsova thj. felr. város.
XV.	Pécsi kerület	Pécs 469.398 k. h.	Tolna-, Baranya- és Somogymegyék; Pécs sz. k. város.
XVI.	Szombathelyi kerület	Szombathely 843.236 k. h.	Győr-, Veszprém-, Zala-, Vas- és Sopronmegyék; Győr és Sopron szab. kir. városok.

Szolgálati kinevezések és változások az állami erdészetnél az 1883. évben.

1883. áprilishó.

Ő csász. és apost. kir. Felsége 1883. évi márcziushó 28-án kelt legfelsőbb elhatározásával:

A kincstári erdőtisztek létszámában legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott:

Garlathy Kálmán erdőfelügyelőt a földmivelés-, ipar- és keresked. ügyi miniszteriumhoz erdőrendezővé, abrudbányai Abrudbányai Béla erdőmestert az ungvári főerdőhivatalhoz erdőtanácsossá.

Az erdőfelügyelőségek létszámában:

Horváth Sándor erdőmérnököt, Véssey Ferencz és Dernyei Antal alerdőfelügyelőt és Havas József főerdészt erdőfelügyelőkké nevezte ki.

Végül Parti Evald erdésznek a főerdészi czim és jelleg adományoztatott. („Bp. K.“ 87. sz.)

A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter által kinevezettek:

A kincstári erdők kezeléséhez:

1. Kezelő főerdészekké: Mátyus József rendelkezés alatti erdész, az orsovai erdőhivatalhoz; Szojka Gyula erdész, a soóvári erdőhivatalhoz és Kreibig László erdész, a m.-szigeti erdőigazgatóságához;

2. erdészekké: Erdélyi Gyula faraktártiszt, a bustyahazai erdőhivatalhoz; Kuzma Gyula erdőakadémiai tanársegéd a zágrábi erdőigazgatóságához; László István erdészjelölt a soóvári erdőhivatalhoz; Ormay Gyula városi erdőtiszt a besztercebányai erdőigazgatóságához;

3. erdőszámvivővé: Dömötör Tihamér erdészjelölt a gödöllői erdőhivatalhoz;

4. erdészjelöltekké a következő I. oszt. erdőgyakornokok: Lavotha Albert a miniszterium erdészeti osztályához; Konczvald Dániel a nagybányai főerdőhivatalhoz; Fenyves Lajos a m.-szigeti erdőigazgatóságához; Nikl Aurel a besztercebányai erdőigazgatóságához; Merényi Gyula a zsarnovczai erdőhivatalhoz; Groszmann Róbert a kolozsvári erdőigazgatóságához; báró Feilitzsch Arthur az ungvári főerdőhivatalhoz; Binder Jenő a lipthóuzvári főerdőhivatalhoz; Ercsényi Béla a soóvári erdőhivatalhoz.

5. I. osztályu erdőgyakornokokká a következő II. oszt. erdőgyakornokok: Krajcsovits Béla, Várnai Sándor és Spanyol Géza a kolozsvári erdőigazgatóságához; Schellberger Emil a lippai fő-

erdőhivatalhoz; Lukács Andor a besztercebányai erdőigazgatóság-hoz; Kmetti János a zsarnóczai erdőhivatalhoz; Párnai Attila a lipótújvári főerdőhivatalhoz; Vágó László az apatini erdőhivatalhoz; Doleschall Géza az ungvári főerdőhivatalhoz; Ivancsó Bertalan a nagybányai főerdőhivatalhoz;

6. II. oszt. erdőgyakornokokká a következő erdőakadémiát végzett növendékek: Nemes Károly az ungvári főerdőhivatalhoz; Horváthi Ferencz az apatini erdőhivatalhoz és Lator István a m.-szigeti erdőigazgatósághoz.

A kir. erdőfelügyelőséghez:

1. I. oszt. alerdőfelügyelőkké a következő II. oszt. alerdőfelügyelők: Rozinszky Béla a szegedi erdőfelügyelőséghez; Törzs Kálmán a miniszterium erdészeti osztályához;

2. III. oszt. alerdőfelügyelővé: Kárász István kataszteri erdőbecslő a kassai erdőfelügyelőséghez.

Ugyancsak a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter előléptette:

A kincstári erdők kezelésénél:

1. I. oszt. erdészszé: Velics Rezső erdészt a m.-szigeti erdőigazgatóságnál; Harczér János erdészt a sóvári erdőhivatalnál.

A kir. erdőfelügyelőségénél:

2. II. oszt. alerdőfelügyelővé: Ságghi Kálmán alerdőfelügyelőt a szombathelyi erdőfelügyelőségénél. („Bp. K.“ 87. sz.)

1883. novemberhó.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter által kinevezettek:

A kincstári erdők kezeléséhez:

1. Erdőmesterekké: id. Csaszókóczy Mihály rendelkezés alatti erdőmestert a besztercebányai erdőigazgatósághoz; Szepesi Gusztáv erdőrendezőt a szászsebesi erdőhivatalhoz és Tomcsányi Gyula főerdészt a zsarnóczai erdőhivatalhoz;

2. kezelő főerdészekké: Pirkner Ernő erdészt a gödöllői erdőhivatalhoz; Mihályfy Mihály erdészt a zsarnóczai erdőhivatalhoz; Szőcs Károly erdészt a szászsebesi erdőhivatalhoz;

3. számvivő főerdészszé: Ujsághy Zsigmond volt kataszteri erdőbecslő felügyelőt az orsovai erdőhivatalhoz;

4. erdőszámvivökké: Laurencz János rendelkezés alatti számvivőt a m.-szigeti erdőigazgatósághoz; Kellner Emil erdészt az ungvári főerdőhivatalhoz;

5. erdészekké: Puza Jenő közalapítványi főerdészt a m.-szigeti erdőigazgatósághoz; Tavi Gusztáv erdőszjelöltet a zsarnóczai erdő-

hivatalhoz; Czékus György faraktártisztet a bustyaházai erdőhivatalhoz; Csipkay János erdőszjelöltet az orsovai erdőhivatalhoz; Ritter Károly erdőszjelöltet a bustyaházai erdőhivatalhoz, Perczel Mihály erdőszjelöltet a lugosi erdőigazgatóságához; Koneczwald Dániel erdőszjelöltet a nagybányai főerdőhivatalhoz; Janthó Danó János erdőszjelöltet a kolozsvári erdőigazgatóságához; Oszwald Károly közalapítványi erdészt a zsarnóczai erdőhivatalhoz;

6. faraktártisztté: Fenyves Lajos erdőszjelöltet a bustyaházai erdőhivatalhoz;

7. erdőszjelöltekké: Ercsényi Béla erdőszjelöltet a miniszterium erdészeti osztályához; továbbá a következő I. osztályu erdőgyakornokokat: Aladics Emilt a lugosi erdőigazgatóságához; Schuster Józsefet az ungvári főerdőhivatalhoz; Dapsy Frigyeszt a kolozsvári erdőigazgatóságához; Sziklay Emilt a lippai főerdőhivatalhoz;

8. I. osztályu erdőgyakornokokká a következő II. osztályu erdőgyakornokokat: Nagy Antal a gödöllői erdőhivatalhoz; Korka Vilmost a lugosi erdőigazgatóságához;

9. II. osztályu erdőgyakornokokká a következő erdőakademiát végzett növendékeket: Rignáth Ödönt és Gabnay Ferenczet a lippai főerdőhivatalhoz; Bibél Aurélt a lipotóújvári főerdőhivatalhoz; Jakab Józsefet és Payer Sándort a m.-szigeti erdőigazgatóságához; Lopussny Kornélt a szászsebesi erdőhivatalhoz; Székely Józsefet a sóvári erdőhivatalhoz; Binder Richárdot a bustyaházai erdőhivatalhoz és Hubert Aladárt az apatini erdőhivatalhoz.

A kir. erdőfelügyelőséghez:

1. I. oszt. alerdőfelügyelővé: Gyöngyössy Béla II. oszt. alerdőfelügyelőt, a marosvásárhelyi erdőfelügyelőséghez;

2. III. oszt. alerdőfelügyelőkké: Csik Imre erdőakadémiai tanársegédet a brassói, báró Feilitzsch Arthur erdőszjelöltet a budapesti és Jenőfi Jenő püspöki erdészt a pozsonyi erdőfelügyelőséghez.

A kincstári erdőszámvevőséghez:

3. Erdőszámgyakornokká: Lonkay Antal erdőakademiát végzett növendéket. („Bp. K.” 267. sz.)

1883. év folyamán áthelyeztettek.

I. A kincstári erdők kezelésénél:

Harczer Antal m. kir. erdőmester, a besztercebányai erdőigazgatóság kerületéből a m.-szigeti erdőigazgatóság kerületébe; Szontágh Gusztáv m. kir. kezelő főerdész, a m.-szigeti erdőigazgatóság kerületéből az apatini erdőhivatal kerületébe; Révész Károly m. kir. számvivő főerdész, megbízott az átotthalmi m. kir. erdőőri szakiskola vezetésével; Sztanislav Simon m. kir. főerdész, a lugosi erdőigazgatóság kerületéből a kolozsvári erdőigazgatóság kerületébe; Tomcsányi Gusztáv m. kir. erdész, a besztercebányai erdőigazgatóság kerületéből a ministerium erdészeti osztályához; Imre Dénes m. kir. erdész, a zágrábi erdőigazgatóság kerületéből a ministerium erdészeti osztályához; Földi János, m. kir. erdész, a zágrábi erdőigazgatóság kerületéből a ministerium erdészeti osztályához; Bernhard József m. kir. erdész, a gödöllői erdőhivatal kerületéből a m.-szigeti erdőigazgatóság kerületébe; Szepesi Tivadar m. kir. erdész, a m.-szigeti erdőigazgatóság kerületéből a gödöllői erdőhivatal kerületébe; Vadas Gyula m. kir. erdész, a zsarnóczai erdőhivatal kerületéből a szászsebesi erdőhivatal kerületébe; Horváth Béla m. kir. erdész, a gödöllői erdőhivatal kerületéből a besztercebányai erdőigazgatóság kerületébe; Györke István m. kir. erdész, a lugosi erdőigazgatóság kerületéből a besztercebányai erdőigazgatóság kerületébe.

Döry József m. kir. erdőszámtanácsos, a ministerium erdőszámvevőségétől az ungvári főerdőhivatalhoz; Szondi János m. kir. erdőszámviszt, a lugosi erdőigazgatóságtól a ministerium erdőszámvevőségéhez; Budai Zsigmond m. kir. erdőszámviszt, az ungvári főerdőhivaltól a lipcsei főerdőhivatalhoz; Hengye Frigyes m. kir. erdőszámvizsgáló, a lipcsei főerdőhivatalhoz; Manuszy Péter m. kir. erdőszámvizsgáló, a lipcsei főerdőhivaltól a lugosi erdőigazgatósághoz.

II. A kir. erdőfelügyelőségénél:

Keleti Nándor erdőfelügyelő, a besztercebányai erdőfelügyelőség kerületéből a turóczt-mártoni erdőfelügyelőség kerületébe; Solti Arnold erdőfelügyelő, a marosvásárhelyi erdőfelügyelőség kerületéből a besztercebányai erdőfelügyelőség kerületébe; Tóthi Szabó Sándor és Kellner Gusztáv alerdőfelügyelők, a besztercebányai, illetőleg a kassai erdőfelügyelőségek kerületéből a turóczt-mártoni erdőfelügyelőség kerületébe.

Tartalom.

Oldal.

Körrendelet az erdőkár-tárgyalások alkalmával fölszámítható napjak elszámolása tárgyában	5
Körrendelet a legfelső elhatározás alapján kiadott utalványokról szerkesztett jegyzékekben a legfelső elhatározás helyének és keltének megjelölése ügyében	6
Körrendelet az államerdők pótkézelési kimutatásainak összeállítása ügyében .	6
Körrendelet az erdőgazdasági üzemtervek egyszerűbb készítésénél alkalmazható eljárás tárgyában	17
Körrendelet az erdészeti köztisztviselőknek az 1883. évi I. törvénycikkben megszabott minősítése ügyében	24
Körrendelet a kincstári erdőszámvevőségek szolgálati viszonya ügyében .	25
Szabályrendelet a kopár területek erdősítésére szükséges erdei famagvak gyűjtése és csemeték nevelése ügyében	26
Utasítás a kincstári erdők üzemrendezésénél, gazdasági műszaki beosztásánál, annak megjelölésénél és állandósításánál s a térképezésnél követendő eljárás tárgyában	27
Szabályrendelet az államerdőszet kezelési épületeinek és azok tartozékainak használatáról és jó karban tartásáról	38
Körrendelet az 1807. évi XXI. törvénycikk alapján elrendelt zárlatnak az 1879. XXXI. törvénycikk értelmében készített ideiglenes üzemtervek által való megszüntetése ügyében	45
Körrendelet a kincstári altisztek és erdőszolgák létszámának és szolgálati viszonyainak szabályozása tárgyában	45
Utasítás az erdők nyilvántartásáról szóló törzskönyvek adatainak megállapítása és a véderdők kijelölése ügyében	50
Körrendelet a véderdő-, futohomokon és föltétlen erdőtalajon álló erdők felújításának vagy beerdősítésének ellenőrzése, az erdősítési munkálatoknak elrendelése és a káros legeltetésnek betiltása ügyében	54
Körrendelet a véderdők kijelölésénél való közreműködése ügyében	56

Körrendelet az erdészeti személyzet utiköltségeinek az utalványozási jegyzé- kekben való egyszerűbb kimutatása ügyében	57
Körrendelet a borsodmegyei jótékony nőegylet árvaházában egy kincstári erdőtiszt vagy altiszt leánygyermek részére föltartott hely betöltése tárgyában	58
Körrendelet mindazon birtoktárgyaknak kimutatása iránt, a melyekre az államerdészetnek, az erdészeti kezelés és üzem úgy jelen helyzeténél, mint jövő fejlődésénél fogva mulhatlanul szüksége van	58
Körrendelet az erdőtörvény rendelkezéseinek végrehajtása iránt bírói zárlat alatt levő erdőkben	59
Körrendelet az erdei kihágási bíróságok hozzájárulása nélkül elintézett erdei kártételek után járó pénzbüntetések beszedése és beszállítása tárgyában .	60
A vadászatról szóló 1883. évi XX. törvénycikk	61
A fegyveradóról és a vadászati adóról szóló 1883. évi XXIII. törvénycikk .	72
Függelék: Szabályzat az erdészeti államvizsgáról	84
Utasítás az erdőőrök szakvizsgálata ügyében	89
A királyi erdőfelügyelőségek kerületi beosztása	92
Szolgálati kinevezések és változások az állami erdészetnél . . .	94

1851

1866

